Poštnina plačana v gotovini.
Leto XIV., štev. 226

Ljubljana, sreda 27. septembra 1933

Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Zunanja politika Bolgarije

Že dolgo niso diplomati in sploh državniki toliko potovali kakor v zadnjem času. Pa še prav v zadnjih mesecih in tednih se je stopnjevala ta oblika mednarodnega kontakta. Državniki se komaj zvrstijo na svojih potih, tako da ni imel napak oni, ki je nedavno hudomušno nasvetoval, naj si vlade omislijo še novo »ministrstvo za potovanja«.

Poset Izmet paše in Tevfik Ruždi beja, ministrskega predsednika in vnanjega ministra turške republike, v Sofiji se je že dolgo napovedoval, tako kot obisk rumunskega vnanjega ministra Titulesca. Ta potovanja so se spravljala v zvezo s stremljenjem, da se tudi Bolgarija pridobi za tesnejše sodelovanje s sosedi, za londonski pakt o definiciji napadalca, pa za tako imenovani črnomorski pakt, katerega pobudniki in težnje pa so ostale nekako skrivnostno zavite v neznano. Tudi za osnovanje nekakega balkanskega pakta je glavna ovira bolgarska nerazpoloženost.

V novejši dobi pa se množijo pojavi, ki kažejo, da se v Bolgariji res pripravlja nekaka preorientacija v vnanji politiki. Mi smo v tem pogledu od nekdaj močno skeptični in dosedanji potek dogodkov nam je dal še vedno prav. To pot pa so vendarle nekateri znaki, ki vsaj ne izključujejo take možnosti, čeprav še ne pomenijo ničesar prijemljivega. Prav posebno pa zaslužijo pozornost trdovratno se ponavljajoče vesti, da so v Bolgariji zelo slabe volje zaradi grško-turškega pakta, o katerem v Sofiji trdijo, da je naperjen zoper bolgarske interese. Vendar se dosedaj še nikjer niso pojavili konkretni očitki, kaj naj bi vseboval ta pakt in v čem naj bi bila ost zoper Bolgarijo; sumnja se zavija popolnoma v skrivnost diplomatske tajne.

Razglabljajoč o vzrokih in ozadju bolgarske zaskrbljenosti moramo reči, da prav gotovo ne morejo izvirati iz onih spornih zadev finančne prirode, ki so še nerešene med Bolgarijo in Grčijo, pač pa je zelo verjetno, da so v zvezi z ono klavzulo, s katero si Turčija in Grčija medsebojno garantirata skupne meje in moreta druga drugo zastopati na pogajanjih s tretjim. Skupna meja med obema državama poteka ob vzhodni Trakiji. Tam pa ima Bolgarija še neke, rekli bi lahko, neporavnane račune. Spomnimo se, da je bila zapadna Trakija v poglavitnem delu pred bolgarskim porazom v svetovni vojni — bolgarska zemlja in je imela Bolgarija tod širok dohod do Egejskega morja. Z izidom svetovne vojne je Bolgarija ves svoj delež na egejskem primorju izgubila in ga je morala prepustiti Grkom, ki so od Turkov dobili tudi vso vzhodno Trakijo tik do Carigrada. Grška katastrofa na maloazijskem bojišču je prinesla le to spremembo, da je vzhodno Trakijo znova dobila Turčija, toda vse egejsko primorje zapadno od Marice je ostalo Grkom.

Antanta je nameravala Bolgarom izgubo egejskega primorja omiliti s tem, da je v prvotni osnutek mirovne pogodbe postavila klavzulo, po kateri so se Grki zavezali, da dajo Bolgarski gospodarski dohod do Egejskega morja z določenimi, precej tehtnimi ugodnostmi. Toda definitivna mirovna pogodba te klavzule ni dobila; grški poraz v vojni s Turčijo je še bolj spremenil situacijo in na bolgarski dohod do Egejskega morja se je nekako pozabilo. Bolgarija ga sicer ni nehala zahtevati, toda prilika, da bi se ta njena zahteva postavila v mednarodnopravni pogodbi, je bila zamujena. V Atenah niso marali o tem dohodu ničesar več slišati in so končno postavili v evidenco samo gospodarske ugodnosti v Solunu, ki je seveda za Bolgarijo zelo oddaljen.

V Sofiji so si očividno obetali, da bodo v ugodni konstelaciji končno od Grkov vendarle dosegli vsaj nekaj. Ker stavijo vrh tega na revizionistične karte, so se bržkone vdajali upanju, da bo z grške strani revizionizem izposloval morda še kaj več. Vse to upanje pa je popolnoma propadlo z medsebojno, turško-grško garancijo skupne meje, s čimer je pokopana vsaka revizionistična možnost v bolgarsko korist. Saj moramo imeti pred očmi tudi to, da je bila po zmagi nad Grki moralno vezana tudi Turčija glede bolgarskega dostopa do morja, saj je dobila del ozemlja ob Marici, kjer drži prirodna pot do najprikladnejšega pristanišča za Bolgare. Ako si sedaj Turki in Grki garantirajo skupne meje, si jih prav gotovo garantirajo tudi ali celo pred vsem, morda celo edino zoper bolgarske aspiracije. V Sofiji utegnejo imeti tedaj prav, ko trdijo, da je grško-turški pakt naperjen zoper Bolgarijo.

Še eno je pri tem preudarka vredno. Dostikrat se je že trdilo, da zlasti Italija forsira turško-grško prijateljstvo, hoteč s tem zgraditi osnovo za širšo alianso pod svojim vodstvom. Če je imela res kaj posla zraven, bi se to reklo, da je rimska politika zadovoljna s tem, kar so si Grki in Turki med seboj garantirali; v vsakem slučaju pa je za trdno res, da Italija ni imela ali ne volje ali ne moči, ali pa niti enega niti drugega, da bi ono klavzulo v grško-turški pogodbi preprečila. Revizionizem je tedaj tudi s te, tako pomembne strani pustil bolgarske aspiracije temeljito na cedilu.

Vse to je bilo očividno vzrok, da so se v Sofiji zamislili in začeli naenkrat razmišljati, če niso navsezadnje s svojo vnanjo politiko zares pošteno na napačni poti. Kakšen bo sad tega razmišljanja, se bo moralo pokazati v najkrajšem času.

POGAJANJA V ŽENEVI

Grki bodo danes na plenarni seji Društva narodov predlagali razširjenje manjšinske zaščite na vse države in vsa plemena

Ženeva, 26. septembra. g. Za danes popoldne določena plenarna seja Društva narodov je bila odgodena na jutri, ko se bo prvič uradno načelo vprašanje Židov. **Grški delegat Frangulis bo predložil resolucijski načrt, v katerem se zahteva razširjenje manjšinskega varstva na vse države in vsa plemena. Frangulis zahteva, da se zagotovi vsakemu državljanu vsake države pravica do absolutne varnosti njegovega življenja in lastnine in da mora vsak državljan brez razlike na pleme, jezik ali vero imeti iste politične in civilne pravice. To varstvo naj se zagotovi s svetovno konvencijo, za katero bi jamčilo Društvo narodov.** Med tem naj se pri Društvu narodov osnuje posebni izseljenski urad, ki bi prevzel varstvo nemških emigrantov. Tudi nizozemska delegacija namerava predlagati sličen predlog, po katerem bo vsak židovski ali marksistični emigrant iz Nemčije pod varstvom Nansenove organizacije Društva narodov, ki je doslej delovala samo za ruske in armenske begunce. Pričakuje se, da se bo nemški zunanji minister Neurath zavzel za poostritev manjšinskega postopanja. Gotovo je, da mu bodo vse manjšinske države stavile nasproti argument enakopravnosti, na katerega se tudi Nemčija sklicuje pri razorožitvenem vprašanju.

Sestanek dr. Becka in dr. Neuratha

Ženeva, 26. septembra. s. Po sporočilu nemške delegacije so se poljski zunanji minister polkovnik Beck, nemški zunanji minister Neurath in nemški propagandni minister dr. Goebbels razgovarjali danes o nemško-poljskih vprašanjih. Sestanek s poljskim zunanjim ministrom je zbudil v ženevskih mednarodnih krogih veliko pozornost. Popoldne je poljska delegacija izdala o sestanku sporočilo, ki pravi, da so delegati razpravljali o vprašanjih, ki so v zvezi s poljsko-nemškimi odnošaji in o izboljšanju splošne atmosfere.

Gospodarski položaj Bolgarske in Madžarske

Ženeva, 26. septembra. g. Finančni odbor se je danes bavil z gospodarskim položajem Bolgarije in Madžarske. Glede Bolgarije so bila meritorna pogajanja zaradi odsotnosti ministrskega predsednika Mušanova odgodena. Bolgarska delegacija je sporočila, da se Bolgarija drži smernic finančnega odbora in da je omejila uvoz iz inozemstva. To pa je povzročilo, da so carinski dohodki tako padli, da je ravnotežje v proračunu resno ogroženo. Finančni odbor je nato sklenil imenovati posebno komisijo, ki se bo sestala v Parizu ali Ženevi, da prouči ponovno bolgarsko vprašanje. Poročilo o finančnem položaju Madžarske poudarja, da se more ugotoviti majhno izboljšanje. Primanjkljaj državnih podjetij se je znižal od 160 milijonov na 137. Državni dohodki so se nekoliko zvišali. Državni proračun za 1933-34 izkazuje primanjkljaj 12 milijonov, vendar pa ga bodo mogoče še spravili v ravnotežje. Madžarska je z upniki svojih kratkoročnih inozemskih dolgov dosegla sporazum glede znižanja obrestne mere. Kljub temu pa se mora splošni gospodarski položaj Madžarske smatrati kot negotov. Dobra letina je ugoden gospodarski simptom.

Rezerviranost francoskega tiska

Pariz, 26. septembra. č. O diplomatskih pogajanjih, ki se nadaljujejo v Ženevi, piše francoski tisk dokaj rezervirano. Listi le naglašajo, da si italijanska diplomacija prizadeva ohraniti Italiji vlogo posredovalca v razorožitvenem vprašanju. »Journal« naglaša, da gre sedaj samo za pripravljalna dela. »Echo de Paris« zatrjuje, da je bil nemški minister za propagando Göbbels zelo razočaran, da ni prišel v Ženevo tudi francoski ministrski predsednik Daladier. Zatrjuje se, da bo Göbbels zaradi tega prej odpotoval iz Ženeve, kakor pa je prvotno nameraval. Po informacijah listov so se včerajšnji in današnji razgovori med francoskim zunanjim ministrom Paul Boncourjem in italijanskimi delegati nanašali v prvi vrsti na vprašanje efektivne oborožene sile, oboroževalne kontrole in enakopravnosti Nemčije v pogledu oboroževanja. Italijani so po informacijah »Echo de Paris« naglašali, da polagajo veliko važnost na čimprejšnjo sklenitev konvencije o razorožitvi v smislu Macdonaldovega predloga. Na mednarodno kontrolo bi Italija pristala samo tedaj, če se istočasno sklene tudi konvencija, ki bo Nemčiji zajamčila popolno enakopravnost najkasneje v roku dveh let. Italija dalje zahteva, da se vprašanje kontrole in enakopravnosti v oboroževanju v razorožitveni konvenciji sami jasno formulira.

Diplomatske konference

Pariz, 26. septembra. AA. Včerajšnji dan je potekel v zasebnih diplomatskih pogajanjih. Zlasti opaženi so bili razgovori med italijanskima predstavnikoma Suvichem in baronom Aloisijem ter francoskim zunanjim ministrom Boncourjem, ki so trajali nad 2 uri. Po zatrjevanju dobro poučenih krogov je šlo za avstrijsko vprašanje in za gospodarski podvig Srednje Evrope.

Po sestanku z Boncourjem sta Suvich in Aloisi o istem vprašanju govorila z nemškim zunanjim ministrom von Neurathom, ki je snoči večerjal z ameriškim delegatom Normanom Davisom. Ženevski poročevalci pariških listov ugotavljajo, da je bil Paul Boncour po sestanku s Suvichem in Aloisijem zelo optimistično razpoložen.

Važno je poudariti tudi to, da se je avstrijski kancelar dr. Dollfuss včeraj sestal z belgijskim in nizozemskim zunanjim ministrom.

London, 26. septembra. AA. Reuter poroča: Včeraj so se v Ženevi nadaljevala pogajanja v razorožitvenem vprašanju. Sir Simon je imel posvete z italijanskimi, nemškimi in ameriškimi delegati. Razen teh so bili še drugi sestanki informacijskega značaja.

V Ženevi prevladuje optimistično razpoloženje, kar je posledica želje, ki jo kažejo na vseh straneh, naj bi se že sedaj odstranila vsa nesoglasja in pripravila podlaga za novo zasedanje razorožitvene konference, ki bo prihodnji mesec. Konferenca bo nadaljevala razpravo o načrtu razorožitvene konvencije, ki ga je predložila angleška vlada.

S sinajske konference

Zunanji ministri Male antante so včeraj nadaljevali posvetovanja o aktualnih mednarodnih problemih

Sinaja, 26. septembra. p. Včeraj popoldne od 4. do 8. se je vršil tretji sestanek ministrov Male antante. O sestanku je bil izdan kratek komunike, ki poudarja, da bo o vsebini razprav in sprejetih sklepih ob koncu konference izdan obširen komunike.

Iz diplomatskih krogov se poroča, da je rumunski zunanji minister Titulescu na tem sestanku obširno poročal o svojem potovanju v inozemstvo in o svojih razgovorih v Londonu. Ta referat je dal povod vsestranskim komentarjem, v katerih se poudarja, da je Mala antanta pripravljena privoliti v gospodarsko sodelovanje z Madžarsko. Na včerajšnjem sestanku ministrov Male antante se je razpravljalo tudi o potovanju češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša v Rim, kjer bi se sestal z Mussolinijem. Dr. Beneševo potovanje v Rim bi pomenilo prvi službeni stik med Malo antanto in Italijo in se spravlja v zvezo z realizacijo načrta Male antante o gospodarski obnovi Podunavja. Službeno te vesti do sedaj še niso potrjene. V diplomatskih krogih se tudi mnogo komentira okolnost, da je priredil rumunski zunanji minister Titulescu banket na čast bivšemu italijanskemu finančnemu ministru grofu Volpiju, ki ga je pri tej priliki slavil kot velikega prijatelja Rumunije. Banketu sta prisostvovala tudi dr. Jevtić in dr. Beneš.

V zvezi s svečanostmi v Sinaji je bila danes odkrita spominska plošča kralju Karolu I., dedu sedanjega rumunskega kralja. Svečanosti so prisostvovali poleg članov kraljeve rodbine, jugoslovenske kraljevske dvojice tudi zastopniki diplomatskega zbora, člani vlade in mnogi drugi odličniki. Ob 11. dopoldne so gostje priredili izlet na posestvo rumunskega kralja, Stena Regala, kjer je bilo prirejeno kosilo.

Komunike

Po današnji tretji seji Male antante je bil izdan naslednji komunike:

Stalni svet Male antante je imel danes sejo, ki je trajala od 16. do 18.30. Po seji sta bila zunanja ministra dr. Beneš in Bogoljub Jevtić sprejeta v zadnji avdijenci od Nj. Vel. kralja Karola. Prihodnji seji, ki bo jutri dopoldne, bosta prisostvovala Nj. Vel. kralj Karol in Nj. Vel. kralj Aleksander.

Na grobovih jugoslovenskih dobrovoljcev

Bukarešta, 26. septembra AA. Nj. Vel. kralj Aleksander in Nj. Vel. kraljica Marija odpotujeta jutri v spremstvu Nj. Vel. kralja Karola na planino Burgiju Liu v Transilvaniji, in sicer v Buš, kjer bo prirejen lov.

Nato odpotujejo visoki gosti v Balči, kjer se bodo ustavili v Medždiji, da obiščejo spomenik, postavljen jugoslovenskim junakom, ki so padli na dobruški fronti.

Reforma poljske ustave

Večji vpliv senata — Državnega predsednika bo volilo 40 delegatov obeh zbornic

Varšava, 26. septembra. č. O reformi ustave, ki jo pripravlja blok vladnih strank, se poročajo naslednje podrobnosti:

Z novo ustavo bo dobil senat mnogo večji pomen in vpliv, kakor pa ga je imel dosedaj, tako da bo imel veliko prednost pred Sejmom. Predsednik senata bo namestnik predsednika republike. Državnega predsednika ne bosta več vodila senat in Sejm skupno, marveč ga bo volilo 40 delegatov obeh zbornic. Ako bo izvoljen drugi kandidat kakor pa oni, ki ga je predlagal dotedanji predsednik, bo razpisan plebiscit. V senat bodo mogli biti izvoljeni samo oni, ki imajo visoka vojaška odlikovanja in pa oni, ki imajo zaslužni križ za neodvisnost Poljske.

Za obnovo gospodarske konference

London, 26. septembra. AA. Razgovori med predsednikom nizozemske vlade Colijnom in Macdonaldom o delnem sklicanju svetovne gospodarske konference so se danes nadaljevali. Colijn je zaenkrat odklonil novinarjem vsako izjavo o konferenci, pač pa je dal poročevalcu »Financial Timesa« izjavo o gospodarskih načelih nizozemske politike. Nizozemska vlada smatra, da je obnova sveta mogoča samo po povratku k zlati valuti. Po drugi strani pa ni mogoča gospodarska obnova brez svobodne trgovine, kar čuti Nizozemska posebno zaradi hude japonske konkurence in indskih bombažnih carin v svojih prekomorskih kolonijah.

Poset bolgarskih svečenikov

Beograd, 26. septembra p. Bolgarski nacionalni odbor zveze krščanskih cerkva je sklenil prirediti večji poset bolgarske pravoslavne duhovščine v Jugoslavijo. Večja skupina bolgarskih duhovnikov bo pod vodstvom episkopa Stevana dne 12. oktobra odpotovala v Beograd. Ostala bo 14 dni v Jugoslaviji ter posetila vse večje kraje.

Hud potres v Italiji

V Abrucih je porušenih več vasi — Po dosedanjih vesteh je 20 mrtvih in 60 ranjenih

Rim, 26. septembra s. Davi ob 4.33 so seizmografični aparati v Rimu zabeležili potres v daljavi 150 km. Po prvih vesteh je potres napravil občutno škodo v petih podeželskih občinah v Abrucih. Bilo je tudi 8 smrtnih žrtev. Popoldanske vesti pravijo, da je materialna škoda zelo velika v Sulmoni in okolici. Potresni sunki so v nekaterih krajih trajali do 10 minut ter so se občutili tudi v Rimu, v Campagni in v Laziu.

Tudi iz Ancone poročajo, da so tamkajšnji potresomerski aparati zabeležili ob 4.33 izredno hud potresni sunek; sunek so občutili tudi v mestu samem, vendar ne hudo. Aparati se niso pomirili celi dve uri. Vendar doslej ne poročajo ne o škodi ne o človeških žrtvah.

V Abrucih je bil potres hujši, kakor se je moglo soditi iz prvih poročil. Dosedaj so našteli v majhnih vaseh med Sulmono in Chietijem 12 mrtvih in 60 ranjenih. Iz Lame del Peligni v pokrajini Chieti pa poročajo, da je potres zahteval 8 smrtnih žrtev.

Rim, 26. septembra. AA. Epicenter abruškega potresa je med Silmono in Lamo dei Peligni. Silmona šteje 19.000 ljudi. Vse hiše so popokale, pod razvalinami porušenih poslopij so zakopane cele družine. Dozdaj so našteli okoli 20 ranjenih. V občinah Lami dei Peligni, Taranti in Palemi, ki jih je potres prizadel, so doslej našteli 9 mrtvih.

London, 26. septembra AA. Snoči med 21.24 in 21.35 so čutili v Londonu nenavadno močne potresne sunke.

Prvi del lipskega procesa končan

Drugi del procesa se bo nanašal na dejanja v neposredni zvezi s požigom rajhstaga

Leipzig, 26. septembra. AA. Prvi del procesa zaradi požiga nemškega parlamenta je končan. Iz dosedanjega zaslišavanja obtožencev izhaja zlasti to, da van der Lubbe ni poznal svojih soobtožencev. Glede Bolgarov je dognano, da gre za politične begunce, ki so prišli v Nemčijo iz Moskve malo pred požigom nemškega parlamenta. Izjavljajo, da niso imeli nobenih stikov z nemško komunistično stranko. Obtoženi poslanec uTorgler je odločno izjavil, da ni imel nobene zveze s požarom. Pristavil je, da van der Lubbe ni bil komunist ne po duhu in ne po dejanjih. V drugem delu procesa bo šlo za samo dejanje. Van der Lubbe je popolnoma osamljen. Na vprašanja predsednika odgovarja s popolno brezbrižnostjo. Edina njegova jasna izjava je bila tedaj, ko je odklonil hrano v smislu navodil komun. stranke. O van der Lubbeju se lahko reče, da je bolan, težko pa je ugotoviti, v koliko je ta bolezen narejena.

Leipzig, 26. septembra AA. Wolffov urad poroča: Danes, peti dan procesa proti požigalcem državnega zbora, je predsednik sodišča izjavil, da bo treba glede na zadržanje obtoženega van der Lubbeja, ki je v preiskavi dajal jasne in določne odgovore, sedaj pa odgovarja zmedeno in v nasprotju s prejšnjimi izjavami, spremeniti način zaslišavanja. Takoj, ko bo van der Lubbe odgovoril na stavljeno vprašanje, bo prečitana njegova izpoved pred preiskovalnim sodnikom in pred policijskimi uradniki, ki so zaslišali obtoženca v isti stvari. Novi postopek se bo začel od jutrišnjega dneva dalje. Danes se bo izpraševanje nadaljevalo še po dosedanjem načinu. Danes gre za razčiščenje štirih podtaknitev ognja pred požarom v državnem zboru, in sicer dvarat v berlinski mestni hiši, enkrat v nekdanjem kraljevskem gradu in enkrat v nekem socialnem uradu v Neuköllnu.

Van der Lubbe priznava, da je 25. februarja skušal zanetiti ta tri poslopja. Na vprašanje, iz kakšnih nagibov je to storil, pa obtoženec le nedoločno odgovarja. Zato je prečital predsednik ustrezajoče mesto v njegovih prejšnjih izjavah; njih smisel je, da je hotel s tem dati znak za revolucijo, ki naj bi s silo uvedla proletarski režim.

Na vprašanje, ali je to v skladu z njegovimi nameni, je odgovoril van der Lubbe: Nikakor ne!

Nato je predsednik zaključil današnjo razpravo in sklical prihodnjo za jutri.

Jutri bo zaslišan kot priča preiskovalni sodnik

Novinarski konflikt med Rusijo in Nemčijo

Izgon nemških novinarjev iz sovjetske Rusije

Berlin, 26. sept. AA. Zaradi nedavne aretacije dveh sovjetskih novinarjev v Leipzigu so Sovjeti odpoklicali zastopnike sovjetskega tiska v Nemčiji in pozvali nemške novinarje v Sovjetski Rusiji, da zapuste Rusijo najkasneje do 29. t. m.

Moskva, 26. sept. g. Med nemško in rusko vlado je prišlo do hudega konflikta. Moskovska vlada je odpoklicala iz Nemčije vse ruske novinarje ter obenem dala nemškim novinarjem nalog, naj v treh dneh, najkasneje do 29. septembra zapuste ozemlje Sovjetske Rusije. Gre za poročevalca Wolffovega urada, ki je bil obenem novinarski ataše pri nemškem poslaništvu, dalje za poročevalce založbo Scherll in Ullstein ter »Kölnische Zeitung« in »Berliner Tageblatta«. Sklep moskovske vlade je bil danes uradno notificiran nemški vladi. Korak ruske vlade je posledica postopanja nemških oblasti napram ruskim novinarjem, in obenem rezultat zadnje demarše ruskega poslanika v nemškem zunanjem ministrstvu, kjer je poslanik izročil verbalno noto, v kateri se bavi moskovska vlada z aretacijo dveh ruskih novinarjev, proti čemer je energično protestirala. Ker nemška vlada na to verbalno noto doslej ni dala odgovora, je danes moskovska vlada odredila represalije.

Pomožna akcija

Ustanovitev centralnega pomožnega odbora v pomoč poplavljencem — Prva pomoč iz banovinskih sredstev.

Ljubljana, 26. septembra. AA. Radi najnujnejših ukrepov v pomoč poplavljencem se je vršila pri banski upravi v Ljubljani dne 25. t. m. pod predsedstvom g. bana dr. Marušiča konferenca načelnikov, kateri so prisostvovali g. pomočnik bana dr. Pirkmajer in načelniki resornih oddelkov.

Na konferenci se je na osnovi do sedaj dospelih uradnih poročil sklenilo:

Predsedstvu ministrskega sveta in resornim ministrstvom se takoj sporoči dosedaj ugotovljeni obseg škode, ki jo je poplava povzročila na komunikacijah in mostovih, s prošnjo za čimprejšnje nakazilo primerne podpore iz državnih sredstev.

Centralni odbor društva Rdečega križa se opozori na katastrofalne poplave v dravski banovini s prošnjo za pomoč in za organizacijo pomožne akcije potom svojih odborov v pomoč prizadetim krajem.

Da se k pomožni akciji pritegne tudi najširša javnost, se sestavi centralni pomožni odbor v Ljubljani, kateremu predseduje g. ban dr. Marušič in kojega člani so: pomočnik bana dr. Pirkmajer kot namestnik predsednika, načelnik tehničnega oddelka inž. Matija Krajc, načelnik oddelka za socialno politiko in narodno zdravje dr. Fran Dolšak, načelnik kmetijskega oddelka inž. Josip Zidanšek, mestni načelnik v Ljubljani dr. Dinko Puc, mestni načelnik v Celju in član banovinskega sveta dr. Alojzij Goričan, župan v Laškem in član banovinskega sveta dr. Fran Roš, narodna poslanca Ivan Prekoršek v Celju in Ivan Urek v Globokem pri Brežicah, člani banovinskega sveta Ivan Arko ml. v Ribnici, Alojzij Kurent, dekan v Leskovcu pri Krškem in Ivan Remžgar v Žirovnici pri Logatcu ter predsednik oblastnega odbora Rdečega križa v Ljubliani dr. Viljem Krejči.

Sreski načelniki morajo v srezih, ki so po poplavah prizadeti, nemudoma sestaviti sreske pomožne odbore, v prizadetih občinah poleg tega pa še občinske pomožne odbore.

Upravni odbor Privilegirane agrarne banke se naprosi, da nakloni primeren znesek za omiljenje bede poplavljencev.

Kot prva pomoč se nakažejo sledeče podpore iz banovinskih sredstev: srezu Brežice 10.000 Din, srezu Celje 30.000 Din, mestu Celje 10.000, srezu Kamnik 10.000, srezu Kočevje 25.000, srezu Konjice 5000, srezu Krško 10.000, srezu Laško 5000, srezu Ljubljana-okolica 10.000, mestu Ljubljana (za Barjane) 10.000, srezu Novo mesto 10.000.

Pri tehničnem oddelku banske uprave v Ljubljani se ustanovi začasno posebna sekcija za obnovo cest in mostov, katere so poplave poškodovale ali porušile.

Sklenilo se je nadalje izdanje odredbe o uporabi narodne sile za popravila na občinskih cestah in mostovih ter komisionalna ugotovitev po poplavah povzročene škode potom sreskih načelnikov.

Končno se je Higijenski zavod poveril, da v svrho preprečitve nalezljivih bolezni izvede preventivne mere.

Za prebivalce Strug, ki so še odrezani od svojih bivališč, je odrejena posebna prehranjevalna akcija potom sreskega načelnika v Kočevju.

Škoda na mostovih in cestah

Novo mesto, 26. septembra.

Po hudih nalivih in velikih poplavah, po katerih je bila vsa dolina ob Krki hudo prizadeta, so začele vode sedaj naglo vpadati. Tehnični oddelek novomeškega sreskega načelstva je začel z zasilnimi in reševalni deli pri onih javnih napravah, ki so v največji nevarnosti pred uničenjem in razdejanjem in jim je voda vsaj kolikor toliko še prizanesla. Glavnim poplavam izpostavljeni deli cest so še vedno pod vodo, tako na več mestih državne in banovinske ceste Novo mesto-Zagreb, Novo mesto-Ponikva-Nemška vas ter Novo mesto-Krško. Škoda, povzročena na teh krajih na cestišču in na odnešenem gramozu, znaša, kolikor se je dalo do sedaj ugotoviti, nad 20.000 Din.

Ogromna škoda pa je nastala na mostovih, zlasti na onem v Krški vasi, kjer je izredno narastla Sava zajezila Krko. V nedeljo okrog 4. zjutraj je katastrofalno visoka voda ob siloviti detonaciji, ki jo je bilo slišati več kilometrov daleč, — slišali so jo celo v Brežicah, — razbila in odnesla vso mostovno konstrukcijo tega velikega mostu. Vodno stanje Krke v Kostanjevici, dasiravno voda naglo pada, je še vedno visoko. Oba mostova čez Krko v Kostanjevici, ki sta sicer zelo ogrožena, sta ostala doslej nepoškodovana. Največ zaslug, da sta mostova rešena, sta si pridobila cestni nadzornik g. Ivan Troha in komandir orožniške postaje v Kostanjevici narednik g. Gregorinčič, ki je bil z orožniki vedno tam, kjer je bila sila najhujša. Do vratu v vodi sta gg. Troha in Gregorinčič z ostalimi orožniki reševala naprave pri mostovih, da jih ni okoli pilotov nagrmadeni les razbil in odnesel. S svojo požrtvovalnostjo in neustrašenostjo sta rešila ljudem tudi okrog 100 prešičev, ki bi bili sicer gotovo poginili v vodi. Cestni nadzornik g. Troha je z isto vnemo in požrtvovalnostjo vodil reševalno akcijo skupno z orožniki in svojim osobjem tudi v Krški vasi.

Na mostu čez Kolpo pri Metliki je voda odnesla ostanke dveh ledolomilcev in ves materijal od starega mostu, ki je bil pripravljen za uporabo pri napravi provizoričnega mostu in za zgraditev novega mostu. Celotna škoda na državnih cestah v novomeškem srezu se ceni na 200.000 Din Ves promet iz Brežic do Novega mesta se bo moral tako dolgo, dokler ne bo popravljen most v Krški vasi, vršiti od Velikih Malenc po banovinski cesti do Dolnjih Pirošic in od tu naprej po nepoškodovanem mostu čez Krko pri Cerkljah.

V Soteski je banovinska cesta, ki pelje preko Žužemberka in Grosuplja v Ljubljano, na več krajih poškodovana, prav tako pa tudi v teh krajih čez Krko izpeljani mostovi. Ti objekti so popravljeni toliko, da je vsaj za silo mogoč promet.

Od banovinskega mostu v Dragi so ostali samo piloti. Nekaj lesa od tega mostu so ljudje polovili in spravili na suho. Pri vasi Občice je banovinska cesta, ki pelje skozi Žužemberk in Črnomelj na Vinico, v dolžini 500 m v tako slabem stanju, da je vsak promet še vedno nemogoč. Voda je izkopala neštete kotanje, ki so globoke nad 1 meter. Ljudje, ki so pretrpeli v dneh poplavne katastrofe grozne trenutke in so sedaj ostali zaradi porušenih mostov brez zvez z bližnjimi kraji, so mnenja, da naj se ne grade več leseni mostovi, ki jih voda pri vsakem večjem nalivu poruši, marveč močni železobetonski mostovi, ki bodo sicer stali nekoliko več, ki pa bodo zato kljubovali vsakemu pritisku in tako prihranili obilo stroškov za popravila.

Toča v Beli Krajini

Metlika, 26. septembra.

Kolpa le redko kdaj poplavi kraje v Beli Krajini, vndar pa je zadnje dni narasla do višine, kakršne ne pomnijo ljudje že dolgo vrsto let. Pri Metliki je bila 7 m visoka, dočim proti Karlovcu še višja. Najvišja je bila Kolpa seveda pri Ozlju in to nad jezom blizu 12 metrov, pod jezom pa stanje sploh ni bilo mogoče ugotoviti, ker je Kolpa preplavila merilo. Tudi pri Karlovcu je bil porast občutnejši in je voda poplavila mnoga polja in livade, kakor tudi nekatere nižje ležeče ulice v mestu. Pri Metliki je korito Kolpe precej globoko in je lahko zmagovalo ogromne množine vode. In vendar je Kolpa poplavila niže ležeče livade in je tudi delno preplavila novo metliško kopališče, kjer je v kabinah dosegla višino pol metra, čeprav je kopališče zgrajeno na precej vzvišenem bregu, kabine pa še posebej na meter visokih stebrih. Posebna nevarnost je pretila staremu mostu, ki ga podirajo, in novemu provizoričnemu, ki ga grade tik poleg starega, ker je voda skoraj dosegla cestišče, ki je sicer normalno skoraj 7 metrov nad vodo. Škoda pa ni bila občutna, ker sta oba mosta uspešno kljubovala navalu vode in je odneslo le precejšnje količine lesa, pripravljenega za gradbo.

Tudi v višje ležečih krajih ob Kolpi niso poplave naredile večje škode. Pač pa je na področju občine Vinica med silnim vetrom in grmenjem v vaseh Pristava, Majišče, Belkovci, Spodnje Zilje, Srednje Zilj in Zgornje Zilje padala kakor oreh debela toča, ki je storila veliko škodo v tem že itak siromašnem kraju Bele Krajine. Koruza, ajda in proso so delno popolnoma uničene, mnogo pa so pretrpele tudi druge kulture. Posebno občutna je škoda v vinogradih, kjer je grozdje pravkar dozorevalo in so marsikod ostale le okleščene trte. Preostalo grozdje pa je večinoma tako razpokano, da bo jedva še uporabno.

Prebivalci teh vasi so potrti. Naj bi komisija ugotovila škodo. Vprašanje prehrane v zimskih mesecih postaja zopet silno resno.

Tudi Šoštanj je trpel

Šoštanj, 26. septembra

Neusmiljena Paka pred svojim velikim ovinkom proti izlivu v Savinjo tudi tokrat mestu Šoštanju ni prizanesla. Mnogo meščanov je pregnala iz pritličja v prvo nadstropje ali v podstrešje, živino pa iz domačih hlevov daleč od paške struge pod tuji krov. Pri Šoštanju se izlivata v Pako dva zelo nagajiva hudournika, zato je ob vsaki poplavi ogrožena tudi železniška proga, zlasti pa še naselje. Paka je tokrat zrastla skoraj za 3 m nad normalo in je hudo poškodovala polja in lepo obdelane vrtove. Že mnogokrat se je govorilo o regulaciji Pake, toda k temu vecno primanjkuje kapitala, še bolj pa složnosti prebivalstva Šaleške doline.

Sožalje francoskega zunanjega ministra

Ženeva, 26. septembra. AA. *Francoski zunanji minister Paul Boncour je poslal jugoslovenskemu zunanjemu ministru Jeftiću brzojavko, v kateri mu izraža svoje sožalje za velike poplave, ki so divjale v Sloveniji.*

Lujo Lovrić v Ljubljani

V Ljubljani se mudi te dni g. podpolkovnik Lujo Lovrić, predsednik Udruženja dobrovoljcev in naš popularni javni delavec. Prispel je iz francoskega Maroka, kjer je na mednarodnem kongresu Fidaka zastopal jugoslovenske bojevnike. V Ljubljani bo ostal do konca tedna in bo imel danes in jutri predavanja šolski mladini, v petek zvečer pa v Unionu javno predavanje, združeno z akademijo, pri kateri bodo sodelovali ga. Gjungjenac, g. Gostič, oktet Ljubljanskega Zvona in priljubljena godba Sloge. Vstopnine za akademijo ne bo, temveč se bodo pobirali le prostovoljni prispevki za prehrano rudarskih otrok.

Lujo Lovrić je doma s Sušaka, kjer je bil njegov oče mornariški kapetan. Rojen je bil l. 1895. in je torej zrastel v dobi, ko je v slovenski, hrvatski in srbski mladini bivše monarhije z vso silo vzplamtela ideja narodnega edinstva in nacionalne svobode. Prav hitro je bil v krogu jugoslovenske revolucionarne omladine in eden njenih voditeljev. Tesno prijateljstvo ga je vezalo na Ivana Endliherja. Zlasti na Sušaku in Reki je bil duša nacionalnega mladinskega pokreta. Organizacija je bila l. 1914. seveda razpuščena, toda izvršila je že svoje delo in njeni člani so že vedeli, kaj jim je storiti, pa naj so ostali doma ali bili poslani na fronto.

Na fronto je odšel tudi takrat 19letni Lovrić, ko je bil poprej že par mesecev zaprt. Par tednov po prihodu na fronto se je Lovrić že pojavil v Odesi v uniformi jugoslovenskega dobrovoljca. Udeležil se je vseh bojev, ki so jih bile dobrovoljske legije, in kmalu zaslovel med tovariši po svojem naravnost legendarnem junaštvu. V dobruški bitki je bil s svojo četo na Kokarđži, kjer so zlasti v noči od 4. na 5. september 1916 sovražniki navalili z vso besnostjo in veliko premočjo. Četa je odbila naval, a plačala je svoj uspeh s tem, da je več kot polovica vojakov in oficirjev padlo ali bilo ranjenih, med njimi prav vsi oficirji. Lovrić je dobil strel v glavo in je cele mesece visel med življenjem in smrtjo. Zmagali sta njegova krepka narava in enako krepka volja, oslepel pa je na obe očesi.

Mladi Lovrić pa kljub tej grozni nesreči ni klonil. Z obvezo na očeh je šel nazaj med dobrovoljce, obiskoval oddelek za oddelkom in povsod bodril in navduševal jugoslovenske dobrovoljce. Njegov vzgled je delal čudeže in pregnal vsako malodušje, če se je kje pojavilo. L. 1918. je bil v Angliji, kjer je priredil dolgo serijo propagandnih predavanj za Jugoslavijo, po sklepu miru pa se je vrnil v domovino. Usodni strel mu je sicer ugasnil telesni vid, ni mu pa zamoril duševnega. Herojsko je obvladal vse muke in postal eden najagilnejših nacionalnih delavcev. Ustanovil je Savez dobrovoljcev, ki šteje danes več tisoč članov, in bil med ustanovitelji Jugoslovenske Matice in Jadranske Straže. Plodno in vztrajno je tudi njegovo udejstvovanje v Sokolstvu.

Kolikor njegovih sil ni absorbiralo nacionalno delo, jih Lovrić posveča socialnemu, pri čemer so mu predvsem pri srcu njegovi sotrpini, slepi invalidi, in slepa deca. Da se je v Jugoslaviji v tem pogledu storilo toliko lepega, je v veliki meri tudi Lovrićeva zasluga.

V preteklih 14 letih je slepi junak obšel skoro vse kraje Jugoslavije in priredil nad 500 predavanj in zborovanj, povsod propovedujoč požrtvovalno ljubezen do jugoslovenskega naroda in naš narodne države. Pri tem se udejstvuje tudi kot publicist in pisatelj, povsod pa kot neumoren delavec. Najvišja jugoslovenska, ruska, češkoslovaška in rumunska odlikovanja si je priboril naš Lovrić s svojim junaštvom v vojni in s svojim enako heroičnim delom po vojni. A najlepše odlikovanje zanj je, da ga vsaj po imenu in delu pozna vsa država, pozna, ceni in spoštuje kot svetel vzgled vsem jugoslovenskim pokolenjem.

Kakor skromnost poveliča lepoto, tako se poveliča nasmeh z lepimi belimi zobmi, kateri so negovani z divno osvežujočo Chlorodont zobno pasto. Poskus Vas bo prepričal. Tuba Din 8.—.

Vsedržavne strelske tekme v Beogradu

Mariborčan prof. Pero Cestnik — državni prvak

Beograd, 26. septembra.

Od 7. do 23. t. m. so bile v Beogradu vsedržavne strelske tekme za državno prvenstvo ter za naslov najboljšega strelca v državi. **Ta ponosni naslov si je po pravici priboril prof. Pero Cestnik iz Maribora, ki je danes nedvomno res najboljši strelec v kraljevini.** Kako ogromna je bila udeležba, je najbolje razvidno iz dejstva, da je tekmovalo nad tisoč strelcev iz vse države in da je bilo oddanih 50.000 strelov. Za kraljevi pokal je tekmovalo 22 družin, med njimi so se Mariborčani plasirali na tretje mesto, dočim Ljubljana letos ni tekmovala. Mariborsko ekipo so zastopali naslednji strelci: prof. Pero Cestnik, primarij dr. Hugon Robič, knjigoveški mojster Robert Vukmanić, puškar Dušan Ninić in visokošolec Anton Majer. Rezultati so bili:

Na zmagovalni tarči: Tu si je priboril največ točk **prof. Pero Cestnik. in sicer 452 od 500 mogočih ter postal s tem tudi državni prvak.** Omenimo naj, da je v stoječem stavu dosegel prvo mesto in 151 točk, dočim so jih drugi tekmovalci običajno po 100. Drugi na tarči je bil Milovanović Dragutin iz Kragujevca s 446 točkami, tretji pa lanski prvak kapetan Ivan Marković iz Beograda, ki je dosegel 437 točk.

Splošna tarča: Prvo mesto si je priboril Dragutin Perović iz Kragujevca, drugi je bil kapetan Marković iz Beograda. Na tej tarči so se Mariborčani držali zelo dobro.

Brzostrelna tekma: Pri tem tekmovanju je moral vsak strelec oddati v eni minuti 10 strelov. Prvo mesto si je priboril Perović iz Kragujevca, prof. Pero Cestnik je bil pa 9.

Tarča z malokaliberško precizno puško: 1. inž. Jocić iz Beograda, 2. primarij dr. Robič iz Maribora. Prvi je dosegel 284, drugi 278 točk. Oba sta napravila tudi rekordno število centrov, prvi 24, drugi 23 od 40 dosegljivih.

Malokaliberska puška: 1. Pero Cestnik 253 točk, 2. kapetan Marković 249, 3. inž. Jocić 247 točk.

Precizni samokres: 1. General Todorović iz Beograda, 2. polkovnik Miličević iz Beograda, 3. prof. Cestnik.

Tarča Šumadija (kmečka tarča): Na tej tarči je bilo treba oddati 21 strelov iz vsakega stava: 1. Mehanik Rozman iz Kranja.

Damska tarča: Tu je odnesla prvenstvo gospa Vukmanićeva iz Maribora, 2. je bila Jocićeva iz Beograda, 3. Kuharjeva iz Maribora.

Inozemski arheologi v Jugoslaviji

Osijek, 26. septembra č. Davi je prispela semkaj skupina 30 arheologov iz Danske, Nizozemske, Francije, Nemčije, Anglije, Italije, Avstrije, Švice in Madžarske. Podrobno so si ogledali muzej in druge zgodovinske znamenitosti. Posetili bodo tudi vse druge večje kraje in razgledali muzeje, da prouče predvsem zgodovino Jugoslavije.

Iz sodne službe

Beograd, 26. septembra p. S kraljevim ukazom je na predlog ministra pravde premeščen k sreskemu sodišču v Radovljici Leopold Šmalc, dosedaj sreski sodnik v Konjicah.

Nove telefonske zveze z Avstrijo

Beograd, 26. septembra AA. Z odlokom prometnega ministra se otvori telefonski promet med Jugoslavijo in Avstrijo, in sicer med temi-le kraji: Varaždin—Kaltenleuthgeben; taksa za običajni razgovor 3 minut je 3.45 zl. fr.; Črnomelj—Gradec: taksa je 3.45 zl. fr.; Crikvenica— Mürzzuschlagg in Ogulin—Dunaj; taksa 4.20 zl. fr.

Reševanje Stružanov

Začel se je širiti smrad, grozi epidemija, ljudem poleg hrane primanjkuje tudi pitne vode

Struge, 26. septembra

Voda v ubogi stružanski dolinici je začela včeraj ponoči vidneje upadati. Požiralniki okrog Potiskavca in Kolenče vasi neprestano požirajo ogromne množine vode. Vendar ni dvoma, da bo vsa kotlina najmanj še dokaj dni pod vodo. Šele, ko bo voda docela izginila iz kotline, se bo mogla točno ugotoviti škoda. In ta bo velika.

Ljudje se bojijo, da bo takrat strašen polom. Voda bo namreč dotlej izpodjedla temelje hiš in razrahljala zidovje, kar bo imelo za posledico, da se bodo rušile hiše in gospodarska poslopja.

Prebivalstvo se je danes že malo pomirilo od prestanega smrtnega strahu. En sam pogled na poplavljene domove pa jim izvabi v oči solze grenkega obupa. Danes je mogel poročevalec »Jutra« izvedeti še nekaj podrobnosti, ki dokazujejo nesrečo v še žalostnejši luči. Voda jih je zatekla v soboto zvečer. Mnoge družine so posedle ravno k *topli večerji,* ko je nanadno prihrumela voda. Slišati je bilo strašno bučanje naraščajoče vode.

Vstali so od mize, zagrabili, kar jim je prišlo slučajno pod roke in pobegnili taki, kakršni so bili, na visoka mesta po hribih.

»Jaz sem pograbil,« je pripovedoval krepak kmet iz Podtabora, »skledo žgancev na mizi in z njo zbežal. Tako sem bil zmešan. V sobi sem imel še nekaj sto dinarjev od izkupička za prodano kravo, pa se nisem nanje spomnil.«... — Nekateri niso verjeli, da bo voda tako hitro in tako visoko narastla. Zanašali so se, da bo poplavila kakor že tolikokrat, samo del polja. Šele, ko jim je drla od vseh strani v hiše, skednje in hleve, so kakor brez uma poskakali iz hiš v vodo in jo prebredli do suhega, vsi skoraj v smrtni nevarnosti. Voda je sproti podirala svinjake in kozolce in jih odnašala s seboj. Iz Kolenče vasi je voda valila s seboj nekatere gospodarske objekte prav do Podtabora, kjer jih je pokopala na dno.

K meni se je preril mož pri petdesetih. Na sebi je imel samo hlače in srajco in je neprestano jokal. Oče peterih otrok je, pa mu je voda zrušila hišo in skedenj, svinjak odtrgala in ga odnesla s seboj. Videl je, da sem si zapisoval nekatere podatke, pa me je med jokom prosil, naj bi preskrbel njegovim otrokom hrane. »Pomagajte!«, je rotil nesrečni oče, »na kolenih vas prosim, rešite mi otroke strašne smrti!«

Z materami ni mogoče govoriti. Samo jočejo in ne morejo iz sebe izdaviti niti besede. Na njihovih grudih počivajo dojenčki in malčki do dveh let. Debela lička jim oblivajo solzice, ker jih matere ne morejo nahraniti.

Najbolj žalosten pa je pogled na starčke in starice. Spravili so jih na višja mesta. Kamor so jih posadili, tam sedijo. Nič ne jokajo, samo topo, z izgubljenimi očmi gledajo na to svojo ubogo stružansko kotlino, sedaj spremenjeno v jezero. Mogoče išče kdo izmed njih, da bi zagledal krov svoje drage rojstne hišice. Toda, kdo bi jo uzrl, ko je streha podobna strehi in samo to gleda iz vode.

»Najbolje bi bilo, da bi nas vse skupaj zagrnila ta voda,« je zamrmral eden izmed njih.

Po strehah potopljenih hiš še danes čepijo mačke in z glasnim cvilenjem prosijo: rešite nas! Na splavih prevažajo iz podstrešij skednjev, kolikor jih je še nad vodo, seno, da pokrmijo sestradano živino.

Najžalostnejše je ob večerih in nočeh. Kadar tema zagrne stružansko kotlino, se pošastno odraža gladina jezera. Po gorah gorijo ognji, znamenje, da tam nočujejo ubogi poplavljenci.

Kolikor je hiš na bregovih, ki jih ni zajela nesrečna voda, so polne stanovalcev. V eni sami majhni kmečki izbici spi po dvajset, celo trideset ljudi. Telo ob telesu, na tleh, na golih tleh. Stružanski župan g. Hočevar sam in bivši župan g. Pogorelec, oba poplavljenca in najbolj ugledna domačina, sta se zatekla pod tujo streho. Ko pa zagrne naravo gluha noč, je dolina kakor izumrla.

V teku današnjega dne je dobrepoljski pomožni odbor odposlal na Struge nekaj tisoč kilogramov koruzne moke in krompirja, kar je potem stružanski odbor razdelil med poplavljence. Ljudem delijo hrano na prostem. En del jo razdelijo na enem bregu, drugi del pa prepeljejo na vojaških pontonih na drugi breg. Prebivalstvo, ki lačno in premraženo moleduje za hrano, ima edino željo, da bi se pogrelo in za silo nasitilo. Ponekod nimajo niti pitne vode in morajo prenašati pri vsej ogromni množini vode žejo. Obstoja resna nevarnost kake epidemije.

Stružanska fara šteje okrog 1000 duš. Po splošni cenitvi pa je od teh okrog 800 duš brez vsakega krova in doma.

Tudi ostali, ki jim ni voda poplavila domačije, so zaradi nesreče zelo prizadeti. Dali so namreč na razpolago poplavljencem ves živež, tako da ni njim ničesar ostalo. — Kakor pri vsaki taki nesreči pa trpijo največ najbednejši: bajtarji in mali kmetje. Ti niso imeli svojih domov zavarovanih, voda pa jim jih je docela uničila. Kolikor je trdnejših, so bili vsaj zavarovani, ostali jim pa bodo tudi domovi, ki so solidnejše zgrajeni.

Smrad grozi z epidemijo

Dobrepolje, 26. septembra

Do nocoj je voda v teku zadnjih 24 ur padla v celoti za 15 cm. Sicer še stalno pada, vendar je ljudstvo razočarano nad tako počasnim izginevanjem poplave. Porušil se je neki kozolec. Najopasneje pa je, da se je vse na okrog *začel širiti smrad,* kar povzroča resne skrbi, da se ne bi razširila bolezen. Treba bo ogrožene družine kakor tudi prestradano živino spraviti proti Dobrepoljam. Napori so z aprovizacijo, ki pa vendar deluje, le sredstva ne zadostujejo, saj je treba preskrbovati nad 700 ljudi.

Prošnja akcijskega odbora

Pomožna akcijska odbora, ki sta se osnovala za pomoč nesrečnim poplavljencem v Strugah in Dobrepoljah se obračata s prošnjo na slovensko javnost, da pomore z materijalnimi sredstvi poplavljencem. Osem sto ljudi je brez strehe. Lačni so, zebe jih. Treba jih je nasititi in za silo obleči. Prosimo slovensko ljudstvo, da jim pomaga! Vsa darila v denarju, živežu, v obleki in krmi naj bi poslala dobra srca na Akcijski pomožni odbor v Dobrepoljah. Dobrepolje, 26. septembra 1933. — Za pomožni odbor: Ivan Štefh, načelnik, župnik Anton Mrkun, podnačelnik.

Konfinacija političnih osumljencev v Avstriji

O konfinaciji bodo odločali varnostni direktorji posameznih dežel

Dunaj, 26. septembra s. Kakor doznava večerni list, ki je v zvezah z vlado, je izvršilna naredba glede konfinacije političnih osumljencev že izdelana in čaka samo še na podpis pristojnega ministra. Glavna točka te izvršilne naredbe je v ugotovitvi, da je odločitev, kdo je politično sumljen, prepuščena v glavnem varnostnim direktorjem v posameznih zveznih deželah. Njim pristoja tudi pravica izbire krajev konfinacije. Na Tirolskem in na Predarlskem bo to vprašanje težko rešiti, ker določa izvršilna naredba, da se konfinacijski kraji ne smejo odrediti v bližini državne meje.

Dunaj, 26. septembra AA. Tukaj v splošnem ugodno komentirajo uvedbo koncentracijskih taborišč, kamor bi pošiljali vse politično osumljene ljudi. V tem vidijo odgovor na uvedbo nemških koncentracijskih taborišč. Vendar je pričakovati, da se bodo avstrijske oblasti obnašale bolj človečansko nasproti jetnikom, ker bi ugled Avstrije v inozemstvu trpel, če bi v tem posnemali Nemce. V zvezi s tem naglašajo, da se ima Avstrija zahvaliti za svoj ugled v inozemstvu v glavnem ravno temu, da ni uvedla hitlerjevskih metod. Tako vsaj piše večina listov razen socialističnih, ki vidijo v uvedbi teh taborišč kršitev ustave.

Občinske volitve

Danes je zadnji dan za reklamacije v volilnih imenikih. Kdor se še ni prepričal, ali je vpisan, naj to nemudoma stori. Ako ni vpisan, naj zahteva od županstva, da pride tudi on v volilni imenik. Predložiti mora domovnico ali delavsko knjižico v dokaz, da je jugoslovenski državljan, in rojstni list v dokaz, da je bil do 12. t. m. star 21 let; ob enem mora od županstva zahtevati potrdilo, da stanuje v občini že 6 mesecev.

Od jutri naprej se volilni imeniki ne bodo mogli več spremeniti. Kdor ne bo vpisan, ne bo mogel voliti in ne kot predlagatelj podpisati kandidatne liste.

•

Kandidature notarjev. (V. D. v Š.) Notarji niso uradniki v smislu zakona o občinah in torej lahko neovirano kandidirajo tudi na prvih šestih mestih. Seveda so lahko tudi župani. Poročilo v nedeljskem »Slovencu«, da notarji ne morejo kandidirati na prvih šestih mestih, je bilo napačno.

Ukinitev konzulata v Liegu

Beograd, 26. septembra p. S kraljevim ukazom je na predlog zunanjega ministra ukinjen generalni konzulat v Liegu.

Bivši pruski minister aretiran

Essen, 26. septembra. AA. Bivšega pruskega ministra in člana centruma Hirtsiefer-ja, ki je zapleten v korupcijsko afero, so odpeljali v koncentracijsko taborišče.

Čsl. vlada proti rovarjenju separatistov

Praga, 26. septembra. č. Podpredsednik vlade Bechyne je imel danes v Olomoucu govor, v katerem je ostro obsodil protidržavno rovarjenje in naglasil, da je vlada trdno odločena zapreti vse one elemente, ki propagirajo separatizem in razkosanje države. Vlada je trdno prepričana, da jo bodo podpirali v tem vsi, ki so za svobodo in demokratsko sodelovanje. Prosvetni minister dr. Derer pa je v svojem govoru ostro nastopil proti madžarski revizionistični kampanji in proti hitlerjevstvu in naglasil, da za slovaško klerikalno stranko patra Hlinke ni mesta v češkoslovaški vladi, dokler se ne odreče svojemu separatističnemu in protidržavnemu programu.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno vedro, lokalno oblačno, stalno in toplo. — Situacija včerajšnjega dne: Barometrski maksimum pokriva Vzhodno Evropo in Sredozemsko morje. Visoki pritisk je zajel vse področje Balkana in vzhodne srednje Evrope. Samo na severozapadu kontinenta leži ciklon, ki povzroča v Južni Evropi vzhodne struje z visoko temperaturo. Pritisk je v splošnem narasel za 2 do 5 mm, najbolj na severovzhodu, manje na zapadu. Temperature so v zaledju padle na 1 do 3 stopinje, drugod pa so ostale brez sprememb ali pa celo nekoliko narasle.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Lepo vreme bo trajalo najbrž dalj časa.

Naši kraji in ljudje

Prva dva posnetka iz globoko potopljenih Strug

Pri cerkvi v Strugah sega voda do vrha vrat. Poročali smo že, kako je voda tudi notranjost cerkve uničila.

Struge dobesedno pod vodo. Na desni je videti le streho hiše, ki še deloma moli iz vode. Na splavu hite reševalci, da pomagajo

Ugotavljanje škode po povodnji

Nad dravsko banovino sije jesensko solnce. Blag mir po neurju. Na bansko upravo prihajajo kratka, katastrofo markantno označujoča poročila o obsegu povodnji. Tehničnih razdelkov ima dravska banovina pet: v Ljubljani, Celju, Kranju, Novem mestu, Mariboru. Ti in vsi cestni odbori so dobili nalog, da do 5. oktobra poročajo o povodnjih in škodah. Porušenih je 22 banovinskih večjih in manjših mostov ter samo en državni most (pri Krški vasi). Celotno lahko računajo na približnih 30 milijonov dinarjev, ali zaenkrat je še vsako ugibanje preuranjeno.

Cestni odbori so prejeli od banske uprave tudi nalog, da odrede vse potrebno, da se promet čez porušene mostove čimprej vzpostavi. Tehnični odsek banske uprave odpošlje danes in prihodnje dni inženjerje strokovnjake v poplavljene kraje, da pregledajo položaj in poročajo o škodah. Šele nato dobimo jasno sliko o povodnji in točen pregled škode.

Položaj na Barju se od ure do ure boljša. Voda polagoma ali stalno pada. Ižanska cesta je prosta in se sedaj promet vrši po njej redno. Pod vodo so bile opoldne še ceste v Črno vas, na Havptmanco in Peruzzijeva cesta. Organizirana je pomožna akcija, ki preskrbuje najbolj prizadete z živili. Ljubljanski mesarji in peki so dali Barju večje množine mesa in kruha za najpotrebnejše.

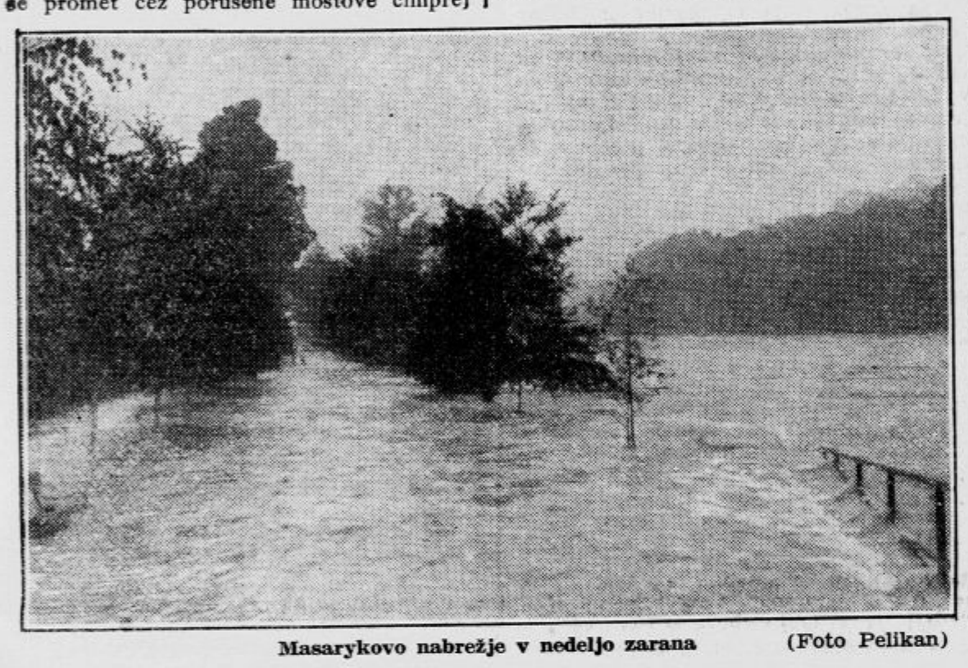

Masarykovo nabrežje v nedeljo zarana (Foto Pelikan)

Upostavitev zveze čez Savinjo v Celju

Celje, 26. septembra

V ponedeljek ob 14.30 se je na telefonsko odredbo direkcije drž. železnic pričel v Celju komisijski ogled glede nadaljnje uporabe železniških mostov preko Savinje za pešce, nato pa je bil komisijski ogled in komisijska razprava glede gradnje zasilnega mostu čez Savinjo, gradnje definitivnega mostu in upostavitev drugih zvez med levim in desnim bregom Savinje. Vodja komisije je bil magistratni direktor gospod Šubic. Komisije so se udeležili gg. tehnični inspektor Rudolf Zajc, višji tehnični svetnik Karol Šturm in banski tajnik Franc Mramor kot zastopniki banske uprave, mestni župan dr. Goričan kot načelnik sreskega cestnega odbora, okoliški župan Kukovec, sreski načelnik dr. Vidmar, višji tehnični svetnik inž. Marek, mestni finančni referent dr. Vrečko, gospodarski referent direktor Mravljak, tujsko-prometni referent Voglar, predsednik gradbenega odbora dr. Skoberne, občinska odbornika Lečnik in Leskovšek, inž. Ozvald kot zastopnik progovne sekcije, inž. Stefani za tehnični razdelek sreskega načelstva in inž. Pristovšek kot tehnični izvedenec mestne občine celjske.

Glede nadaljnje uporabe železniških mostov za pešce je bilo ugotovljeno: *Uporaba drugega železniškega mostu za pešce se takoj prepove, uporaba prvega železniškega mostu pa se dovoli le še nekaj dni.* Progovna sekcija v Celju je pripravljena napraviti *lesen hodnik za pešce na vzhodni strani prvega železniškega mostu.* Hodnik bi bil zgrajen v štirih dneh in bi stal okrog 20.000 Din. Občinski svet se bo na izredni seji v četrtek 28. t. m. odločil, ali se bo poslužil dovoljenja za napravo tega hodnika. Začasna uporaba prvega železniškega mostu za pešce je dovoljena le, če bo most stalno zastražen po dveh policistih. Mestna občina bo morala trpeti vse stroške za železniško osobje, ki je potrebno za uporabo tega mostu za pešce.

Komisija si je nato ogledala desni breg Savinje od prvega železniškega mostu do damskega kopališča. Sklenjeno je bilo tole: Mestna občina naj z vsemi sredstvi kar najbolj pospeši gradnjo definitivnega mostu čez Savinjo. Zato naj določi mesto za novi most, doseže izdelavo projekta po banski upravi in preskrbi denarna sredstva, kolikor jih mora po zakonu delno nositi. Mestna občina lahko glede na svoje izredno težko finančno stanje in na nedogledne posledice katastrofalne poplave poskrbi le za promet pešcev iz mestne v okoliško občino, in to le z lahko brvjo, za katero ima materijal na razpolago, ali pa s čolni. Nikakor pa ne more prevzeti tudi delnih stroškov za provizoren most za vozovni promet. Potreba je, da se zgradi čim prej definitiven železobetonski most s prispevki prizadetih činiteljev v smislu zakonskih določil. Prispevajo naj obe občini, sreski cestni odbor in banska uprava.

Zaenkrat naj se zgradi začasen enostaven lesen most v pravokotni smeri čez strugo Savinje tik nad odnešenim kapucinskim mostom.

Začasni most bo na predlog banske uprave širok 4 metre. Od te širine odpadejo 3 metri na vozišče, po katerem bo mogoč prehod enega vozila v eni smeri, 1 meter pa se oddeli za pešce. Stroške za začasni most naj nosita banska uprava in sreski cestni odbor. Ta most je treba iz tujsko prometnih in gospodarskih ozirov in zaradi važnosti zveze po banovinski cesti med Celjem in Zidanim mostom zgraditi čim prej. Mestna občina naj tudi obnovi porušeno brv čez Savinjo pri mestnem parku.

Po komisijskem ogledu je imel mestni finančni in gospodarski odsek sejo, na kateri je sklenil uvesti promet s čolni med bivšim kapucinskim in prvim železniškim mostom.

Z nujno rešitvijo vseh teh važnih vprašanj se bo bavil celjski občinski svet na zadnji seji v četrtek 28. t. m. ob 18.

Lujo Lovrič

nas popularni vojni dobrovoljec-invalid, predsednik udruženja vojnih dobrovoljcev, je prispel v Ljubljano in ostane tu več dni. Podrobneje o njem pišemo na 2. strani.

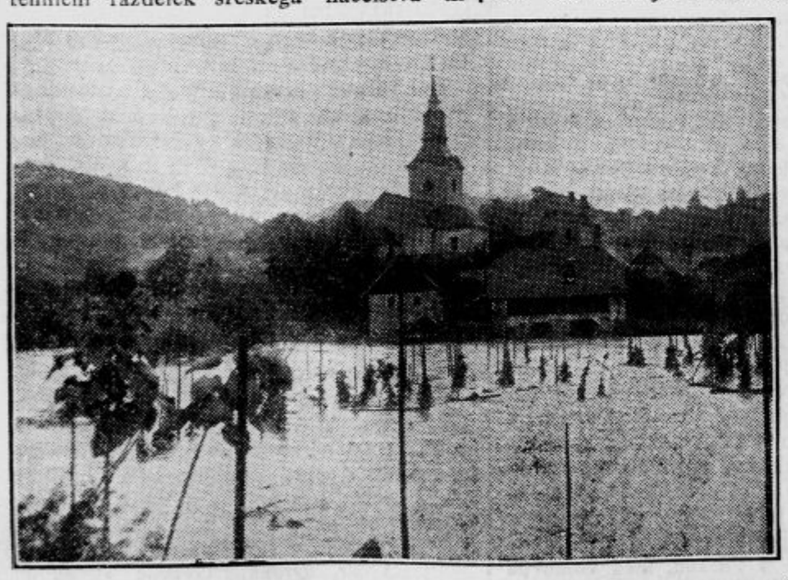

Kočevje: pogled na Kralja Petra trg iz zavoda za slepe v ponedeljek 25. t. m.

Na levi: Poplava v Mežiški dolini: pogled na Guštanj

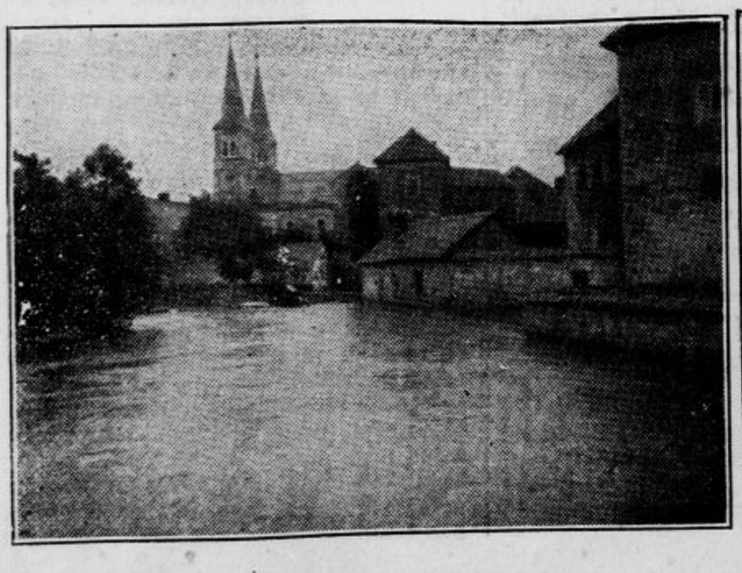

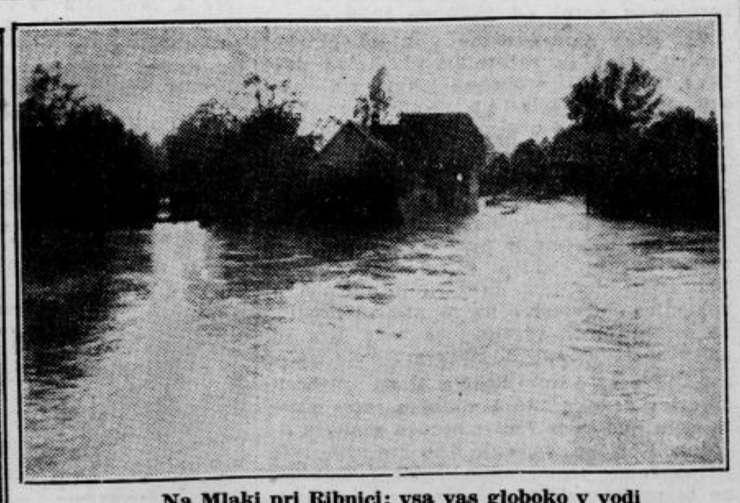

Na Mlaki pri Ribnici: vsa vas globoko v vodi

Na levi: Široko razlito vodovje v Ribnici

Nalašč za brinetke...

Kako dolgo že čakajo brinetke na svoj Special-Shampoo! Zdaj imajo Brunetaflor, ki povzdigne lepoto kostanjevih las. Učinkuje naravno in edinstveno zaradi hequila, ki ga ima v sebi. Kostanjasta barva, temni ton sta s tem neverjetno poudarjena. Lasje dobe krasen blesk in čudovit lesk. Nenavadno lepo se kodrajo.

ELIDA SPECIAL SHAMPOO

BRUNETAFLOR

Tudi v Cerknici se je voda odtekla

Tako je potok Cerknišca drl po glavni cesti mimo žumrovega hotela proti sadovnjakom

Voda na obeh bregovih Cerknišce je upadla. Zapustila je žalostne posledice. Strahovito je razdejanje. Kjer so bili nekoč lepi sadovnjaki, je danes polomljeno drevje, vse vprek razmetano. Pri Jagenškovih je voda naplavila ogromno množino hlodov. Samo Rutarju jih je odnesla okoli 50. Ogromno škodo je napravila v kleteh in hišah, odnesla je mostove itd. V ponedeljek popoldne si je ogledal cerkniško katastrofo g. ban, ki ga je spremljal logaški sreski podnačelnik g. Dev. Banovinsko podporo 10.000 Din bodo prejeli najbolj prizadeti poplavljenci.

Anton Mikuž

Ljubljana, 26. septembra

Iz Šenkovega turna je došla danes proti večeru vest, da je tam v lepi starosti 76 let umrl računski svetnik v p. g. Anton *Mikuž*, ki je bil splošno znan v krogu naših starejših nacionalnih delavcev, zlasti pa književnikov, dočim je mlajša generacija nanj že precej pozabila. Pokojnik je bil eden od onih naših nacionalnih revolucionarjev, ki so se izkazali že v dobi, ko se naš narod še ni zavedal svojih pra-

vic. Tuji teroristi pa so dobro poznali ljudi, ki bi mogli s svojo zavednostjo vplivati tudi na druge, in ko se je Anton Mikuž, ki je bil tedaj suplent na II. državni gimnaziji v Ljubljani, pred nekimi pričami na ulici izrazil proti oboroženi sili, ki je razganjala nedolžne demonstrante ob priliki proslave Anastazija Grüna v Ljubljani, je bilo dovolj, da so ga zaprli in vrgli iz službe.

Ko so ustavili proti njemu preiskave, je sodeloval pri urejevanju Pleteršnikovega slovarja, pozneje pa je bil sprejet v službo deželnega odbora. Filologa in slavista so dodelili računskemu oddelku, kjer pa je Mikuš vendarle vztrajal in vkljub vsem sovražnostim dosegel stopnjo računskega nadsvetnika. Vmes je vršil važno delo pri »Ljubljanskem Zvonu«, kjer je korigiral rokopise in opravljal korektorsko službo tudi v tiskarni. Kot temeljit slovničar je imel mnogo dela, ki je bilo često zvezano tudi z raznimi neprijetnostmi. Bil je tudi prvi urednik »Planinskega Vestnika«, katerega je urejeval polnih 14 let ter odlično sodeloval pri ustvarjanju naše turistovske terminologije. Njegove velike zasluge za SPD in njegovo glasilo v najtežji dobi, ko je naše planinsko društvo začelo s svojim vzgojnim delom, so z zahvalo obeležene tudi v slavnostni številki »Planinskega Vestnika«, ki je izšel letos ob 40letnici SPD. Kot slovničar se je udejstvoval tudi pri raznih drugih književnih delih in je sploh porabil vsako priliko za uveljavljenje slovenskega jezika in za njegovo češčenje.

Kakor je bil trd in neizprosen kot slavist in narodnjak, tako je bil vseskozi blagega in mirnega značaja. Kot tovariš Levca, Pleteršnika in Režka si je s svojim požrtvovalnim delom pridobil velike zasluge za našo literaturo. K večnemu počitku ga bodo položili jutri ob 17., na pokopališče pri Sv. Križu. Zaslužnega jezikoslovca in požrtvovalnega narodnjaka bomo ohranili v častnem spominu.

Ugledna narodna žena žrtev strahu zaradi vloma

Jesenice, 26. septembra.

V nedeljo zjutraj je nepričakovano umrla v 54. letu gospa Marica **Humerjeva**, vdova po narodnem voditelju na Jesenicah Lovru Humru st. Pokojni soprog je bil ustanovitelj in prvi starešina Sokola na Jesenicah, gerent in župan občine Jesenice. Pokojna Marica pa je bila soustanoviteljica Sokola. Mlada, lepa in simpatična žena je bila nekoč marljiva sokolska igral-

ka in izborna pevka. Humrova hiša je bila zbirališče in prava narodna šola predvojne nacionalne omladine. Tu so se vzgajali borci za jugoslovenstvo.

Pred tednom še čila in zdrava je padla kot žrtev tujega pohlepa: v temni noči se je prestrašila vlomilca, zadela jo je kap, kateri je v dveh dneh podlegla. Za njo žalujejo štirje odrasli otroci, ki so vsi preskrbljeni. Sin Lovro je uradnik pri KID ter agilen Sokol in tajnik sreske organizacije JNS, hčerka Marica je poročena s kapetanom Jovanovičem, Milena pa s Stankom Reboljem iz Kranja, a najmlajši sin Dušan gospodari doma v Podtaboru pri Podbrezjah, kjer je kupila pokojna gospa hišo s trgovino in gostilno. Zemske ostanke blage žene so prepeljali danes dopoldne z avtomobilom na Jesenice, odkoder se je vršil izpred pokopališčne kapelice veličasten pogrebni sprevod. S Sokolskega doma še plapola črna zastava, udeležba pri pogrebu pa je najvidneje dokazala, kako žalujejo Jesenice za blago pokojnico. Ohranili ji bomo najčastnejši spomin.

Krvno, kožno in živčno bolni dosežejo z uporabo naravne **»Franz Josefove« grenčice** urejeno prebavo. Specialni zdravniki silnega slovesa spričujejo, da so z učinkom staro preizkušene **»Franz Josefove« vode** zadovoljni v vsakem oziru. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Domače vesti

• **Vpisovanje na univerzi.** Kakor nam javlja rektorat univerze kralja Aleksandra v Ljubljani, bo vpisovanje slušateljev, ki se prvič vpišejo na univerzo od 25. t. m. do 5. oktobra 1933; za slušatelje, ki so že bili vpisani, pa do 10. oktobra 1933.

• **Odstop glavne uprave Jugoslovenskega učiteljskega udruženja.** Na skupni seji izvršnega in nadzornega odbora JUU, ki se je vršila v ponedeljek v Učiteljskem domu v Beogradu, je bilo ugotovljeno po vsestranski diskusiji, da so razmere v učiteljski organizaciji postale nemogoče za nadaljnje delo. Zaradi tega stavljajo vsi člani izvršnega in nadzornega odbora svoja mesta na razpoloženje. Sklenjeno pa je tudi, naj se skliče seja glavnega odbora 19. oktobra. Na tej seji pa ne bo sodeloval izvršni odbor, četudi ima za soudeležbo pravico po pravilniku. Glavni odbor sam naj sprejme sklepe za razčiščenje situacije.

• **Koroški pevci med škofjeločani.** Člani pevskega društva iz Borovelj, ki so bili povabljeni od mestnega načelstva tudi v Škofjo Loko, so bili deležni v nedeljo prisrčnega sprejema od strani zastopnikov mnogih društev in vseh škofjeloških meščanov. Drage goste so sprejeli s petjem in godbo. Mladina osnovnih šol, ki je bila zbrana z učiteljstvom, jih je obsipala s cvetjem. Koroškim bratom so bile prirejene najprisrčnejše ovacije in se je navdušenje za drage goste izkazalo v največji meri tudi pri koncertu, ki so ga priredili v Sokolskem domu. Pred koncertom so pozdravili pevce v imenu oblasti sreski načelnik, nadalje pa zastopniki mestne občine in raznih društev. Ko so pevci odpeli Treiberjevo večno lepo pesem »Nmav čriez jizaro«, je stopil na oder tajnik kluba Koroških Slovencev v Ljubljani g. Uršič, ki je v svojem govoru lepo orisal prosvetno stremljenje koroških Slovencev. Po koncertu se je razvila v lepo okrašeni dvorani prisrčna domača zabava in je bilo vsem žal, da so morali dragi gostje in pevci tako zgodaj vzeti slovo in odhiteti preko Ljubelja.

Krznarstvo KENK

LJUBLJANA, Židovska ulica štev. 3

Izdelovanje in moderniziranje plaščev, jopic, kapov itd. Popravila hitro in poceni.

• **Češki gostje na Rabu.** 14 dni se je nedavno mudila na Rabu in okolici skupina 320 Čehoslovakov. Večinoma so bivali v hotelu »Praha«, kjer so se dnevno vršile večerne češke zabave. Ustrezajoč želji bratov Čehoslovakov se je v hotelu »Praha« priredila tudi sokolska akademija, ki je pod vodstvom društvenega načelnika Bačića izredno dobro uspela. Ob slovesu je meščanstvo Raba spremilo češke goste do ladje z vso prisrčnostjo.

• **Tečaj brezposelnih učiteljskih abiturientov.** Odbor razglaša Zaradi prevelikega števila priglašencev za tečaj so narasli stroški preko meje. Ker pa je vsota, ki je namenjena za režijo, premajhna, smo morali tečaj preložiti na 16. in 17. oktobra, da se dobi pravočasno znižana vožnja, s čemer bo omogočen poset vsem, ki so se prijavili do 25. t. m. V primeru, da bi se tečaja kdo ne udeležil, naj to sporoči. Odsek brezposelnih učiteljskih abiturientov pri sekciji JUU za dravsko banovino, ki bo priredil ta tečaj, tvorijo izključno brezposelni učiteljski abiturienti.

ALI STE TUDI VI PESIMIST?

Postali boste optimist, če se boste kopali v vodi, ki ste ji dodali znano ISLA KONIFEREN kopalno sol. Ta kopel Vas bo osvežila, ojačila in Vam dala novih sil za srečno in uspešno življenje. 247

• **Prva žrtev našega brezmotornega letalstva.** Na letališču beograjske šole za brezmotorno letalstvo se je v ponedeljek popoldne ponesrečil zaslužni propagator brezmotornega letalstva akademik-tehnik Živko Jozanov. Naslednji dan je ponesrečeni letalec v beograjski bolnišnici podlegel svojim poškodbam. Ko se je njegovo letalo zrušilo, si je pri padcu zlomil noge ter zdrobil in utrl prsni koš. Vodja šole za brezmotorno letalstvo naglaša v svoji izjavi, da se je v tej šoli brez vsake nezgode izvršilo okrog 3700 letov in da pri tej tragični nesreči ne more biti govora o kaki krivdi ali pokvarjenosti materiala ali o kaki neopreznosti letalca. Prva žrtev brezmotornega letalstva, Živko Jozanov je z največjim uspehom dovršil letalske kurze te svrhe v Nemčiji in je bil tudi med ustanovitelji šole za brezmotorno letalstvo v Beogradu. Njegovi starši so bili vedno in tudi zadnjič brezhibni. Pokojni Jozanov se je mnogo udejstvoval tudi v splošnih akademskih organizacijah. Bil je eden od glavnih pobornikov za ustanovitev Male antante akademikov, ki se je oživotvorila leta 1929. Na kongresu jugoslovenskih, čeških in rumunskih akademikov, je bil izvoljen za predsednika Male antante akademikov. Že tedaj, ko je začel svoje tehnične študije na univerzi, se je v največji meri zanimal za letalstvo in je med svojimi tovariši organiziral posebno sekcijo aerokluba.

• **Telefonski razgovor z Buenos Airesom.** Neki zagrebški odvetnik se je predvčerajšnjim razgovarjal direktno z Buenos Airesom v Južni Ameriki. Razgovor je trajal šest minut in se je slišal tako dobro kakor v lokalnem telefonskem prometu. Zveza je bila upostavljena na liniji Zagreb-Berlin in dalje po radio-telefonu.

• **XI. redna letna skupščina Dravske župe skavtov in planink** se bo vršila v nedeljo 1. oktobra ob 10. v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Vabljeni vsi prijatelji skavtizma.

• **Stopetnajstletna starka čita brez očal.** V Slunju živi starka, ki je te dni stopila v 115. leto. Dobro se spominja Jelačiča in Kvaternika. Ko je bila stara 90 let je zelo izgubila vid, ki pa se ji je po desetih letih zopet vrnil. Sedaj lahko čita brez očal.

• **Sejem na Vranskem.** Običajni letni Mihelov sejem na Vranskem bo letos v petek 29. t. m.

• **Silna nevihta v Splitu.** V Splitu je predvčerajšnjim popoldne divjala silna nevihta. Južni veter je pihal z neznansko močjo in dež je ob groznem grmenju lil kakor iz škafa. Po ulicah so tekli silni potoki zlasti po strmih ulicah in predmestjih, tako da je v nekaterih ulicah bil ustavljen ves promet. V okolici Splita je toča napravila mnogo škode po vinogradih.

• **Obilen dež tudi v Dalmaciji.** Po dolgotrajnem lepem vremenu je predvčerajšnjim tudi v Dalmaciji začelo deževati. Dež bo vplival, da se bo grozdje po vinogradih bolje razvijalo, dočim je dosiej suša nepovoljno vplivala. Dež bo koristil tudi povrtnini.

• **Obesil se je iz žalosti za ženo.** V okolici Gospiča se je v nedeljo dopoldne na paši obesil 62 letni Jovan Podkonjak, ugleden posestnik. Nedavno mu je umrla žena, s katero je živel v najlepšem sporazumu.

• **Nenavaden vlom.** V Vinkovcih se razgovarja vse prebivalstvo o predrznem vlomu, ki je bil izvršen sredi dneva v poslovalnico tvrdke Bat'e. Opoldne, ko so uslužbenci odšli h kosilu, in je bila poslovalnica zaprta, je neznan vlvmilec spretno odprl vrata v poslovalnico, jih za seboj spet zaprl, da ne bi vzbudil kakega suma pri pasantih, ter potem izpraznil najprej dnevno blagajno in še razne predale. Iz blagajne je odnesel ves izkupiček blizu 5000 Din, potem pa je lokal spet zapustil po isti poti. Vhodna vrata je samo priprl in ko so se uslužbenci vrnili na delo, so takoj ugotovili izvršeni vlom. Poslovalnica je na prometnem kraju in je moral biti vlomilec dobro pripravljen na svoje delo, ker ni vzbujal pri pasantih nobene pozornosti.

• **Smel beg kaznenca v Mitrovici.** Iz banovinske bolnišnice v Sremski Mitrovici je utekel kaznenec mitroviške kaznilnice Milivoj Maričević, ki je bil že večkrat obsojen in je že pobegel iz zapora. Prvič je utekel v Bolgarijo, pa se je spet vrnil. V Kragujevcu so ga pred štirimi leti zaradi razbojništva obsodili na 16 letno ječo in je bil pred dvema letoma poslan v mitroviško kaznilnico. V bolnišnico je prišel, ker mu je bila potrebna operacija zaradi kile. Pred nekaj dnevi so ga operirali na levi strani, dan pred begom pa so mu odstranili šive in dali purgativ, ker so ga nameravali naslednji dan operirati še na desni strani. Mož je to izkoristil ter je neprestano hodil na stranišče iz svoje bolniške sobe. Naposled je smuknil v nasprotni bolnišnični oddelek in se tam izgubil na vrt in preko nizkega obzidja v prostost. Utekel je v bolniški obleki in, ker je izginil brez sledu, je imel gotovo pomočnike, ki so mu pomagali pri begu.

• **Usodno popivanje savinjskih splavarjev.** Pred sodiščem v Zagrebu je bil epilog veseljačenja savinjskih splavarjev, ki se je vršilo pred dvema letoma neke majske noči v Podsusedu. 10 mladih savinjskih splavarjev iz Ljubnega je razsipalo svoj tako težko prisluženi denar najprej v gostilni Josipa Mesojedca, potem pa še v gostilni Marka Suhine. Tam je nastal prepir, ker je eden splavarjev razbil kozarec, pa ga ni hotel plačati. Njegovi tovariši so v prepiru z gostilničarjem pozvali na pomoč še rojake iz Mesojedčeve gostilne, ko pa so se vsi zbrali, je bila Suhinova gostilna že zaprta. Vrata so vlomili in prišlo je do hudega pretepa. Gostilničarja Marka Suhina je neki splaval ranih z nožem, nakar je gostilničarjev sin oddal proti napadalcem nekaj revolverskih strelov. Splavar Nikolaj Juvan je bil zadet smrtno, eden od njegovih tovarišev pa lažje ranjen v ramo. Zaradi tega krvavega dogodka so se vršile dolgotrajne in težavne poizvedbe, sedaj pa je vendarle prišlo do razprave, ki je mladega Suhina, ker je rabil orožje v pravem silobranu, rešila vsake krivde, šest bojevitih splavarjev pa obsodila samo pogojno. Ker so bili z razsodbo vsi zadovoljni, je postala tudi pravomočna.

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

Iz Ljubljane

u— **Volitve v Delavsko zbornico so preložene na 21. in 22. oktobra. 21. oktobra se bodo vršile volitve na obratnih voliščih in 22. oktobra na krajevnih. — Ostali roki so neizpremenjeni; le oni upravičenci, ki smejo glasovati pismeno, morajo zahtevati glasovnice do vštetega 14. oktobra. Zahtevati morejo te glasovnice od glavnega volilnega odbora za volitve v Delavsko zbornico v Lubljani, Stari trg 34, kateremu jih bodo potem tudi dostavili. — Za glavni volilni odbor Narodno strokovna zveza.**

u— **Volitve v Delavsko zbornico.** Opozarjamo vse delavske in nameščenske zaupnike, da se bo vršila drevi ob 20. na običajnem kraju seja glavnega volilnega odbora za volitve v Delavsko zbornico. Za glavni volilni odbor: Narodno strokovna zveza.

u— **Intelektualcem vseh stanov** javlja Strokovna zveza intelektualcev, da posluje vsak ponedeljek in četrtek od pol 17. do pol 20. v lokalu Dopisne trgovske šole v Pražakovi ulici 8-II.

u— **Dobrodelna prireditev v korist bedni rudarski deci, ki jo priredi Krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani z društvom vojnih invalidov in s sodelovanjem ljubljanskih narodnih društev v petek, 29. sept. v veliki Unionski dvorani,** bo nudila obiskovalcem mnogo lepega užitka. Predaval bo predsednik Združenja dobrovoljcev, slepi invalid, podpolkovnik Lujo Lovrić, največji junak iz naših osvobodilnih bojev in izvrsten govornik, nadalje nas bo zadivila s svojim srebrnočistim sopranom operna pevka ga. Zlata Gjungjenac-Gavella, kateri se bo pridružil naš priljubljeni operni tenor g. Josip Gostič. Priznani oktet »Ljubljanskega zvona«, ki je ravno letos absolviral uspešno turnejo po slovenski Koroški, nam bo zapel naše najlepše pesmi in orkester narodnega železničarskega glasbenega društva »Sloge« nam bo pod umetniškim vodstvom svojega dirigenta g. Heriberta Svetla zaigral nekaj prav lepih točk. Vsak obiskovalec bo prišel na svoj račun. Vstopnine ni, Rdeči križ bo pobiral le skromne prostovoljne prispevke. Začetek točno ob 20. uri.

u— **Ustanovni občni zbor društva ljubiteljev Slovenskih goric** se bo vršil drevi ob 20. v kletni dvorani hotela Miklič. Vabljen vsak, ki se zanima za Slovenske gorice.

Danes poje, plešе, flirta in ljubi dražestna **MARTHA EGGERTH** v krasnem filmu

Vsemu je ljubezen kriva

Sodelujejo: **Hermann Thimig, E. Verebes in Hans Junkermann.**

Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Zvočni kino Ideal

Kako dosežete normalno težo?

Ravnatelj neke tovarne, gospod L., je imel sledeče izkušnje. Kot posledica težke bolezni je znašala njegova teža samo 51 kg. Njegov zdravnik mu je predpisal Ovomaltine. Pil jo je vsak dan in že po nekoliko tednih je tehtal 4 kg več. Pil je dalje Ovomaltine ter je dosegel 69 kg, torej normalno težo zdravega moža.

To je samo eden mnogih primerov, v katerem je Ovomaltine pomogla oslabljenim ljudem, da so naglo zbrali izgubljeno moč. Ovomaltine ima odličen okus, a se uživa za predjužnik ali med glavnima obedoma v mleku, kavi ali čaju. Pridobiva se iz slada, mleka, jajc in nekoliko kakaoa. Kakao je pridejan samo zaradi boljše arome, ne zaradi hranilne vrednosti.

u— **Lep zimskosporten film »Alpska simfonija« na programu ZKD.** Prijatelje zimskega sporta in narave bo nedvomno razveselila vest, da bo predvajala ZKD od petka dalje krasen film belega sporta »Alpsko simfonijo« ali »Bob 13«. Vse panoge sporta so predočene v tem krasnem filmskem delu: drsanje, smučanje in sankanje. Jasno je, da kažejo v filmu svojo tehnično izvežbanost najboljši svetovni sportniki. Tudi dejanje filma samega je zelo zanimivo in zabavno. V glavnih vlogah filma se bodo predstavili Gretl Theimer, Werner Fütterer, Willy Stettner, Hanns Junkermann in drugi.

Vsa Ljubljana je očarana in zopet govori o nam že znani

Frančiški Gaal

in njenem izvrstnem filmu prisrčne zabave, smeha in petja:

Pozdravlja in poljublja Te — VERONIKA

Hitite, da ne zamudite si ogledati ta res sijajni film!

Kot dopolnilo »Paramountov zvočni tednik«

Danes ob 4., ¼8. in ¼10. zvečer

Elitni kino Matica

Telefon 2124

u— **Cene kruhu v Ljubljani.** Dne 15. t. m. se je znižala cena kruhu takole: 1 kg belega kruha od 4.25 Din na 4 Din, 1 kg polbelega od 3.75 Din na 3.50 Din, 1 kg črnega od 3.25 Din na 3 Din. Občinstvo se opozarja, da morajo imeti peki v prodajalnicah na vidnem kraju obešen cenik, na katerem so označene cene, teža in kakovost kruha. — Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

u— **Novi telefonski imenik, ki je pravkar izšel, se dobi v trafiki v Prešernovi ulici, nasproti glavne pošte za ceno 20 dinarjev.**

u— **Dobrovoljci!** V Ljubljano je prispel naš tovariš in predsednik Zveze dobrovoljcev Lujo Lovrić. Njemu na čast sklicujemo prijateljski sestanek ob 20. pri Slamiču v kmečki sobi. Pridite vsi ter s tem počastite našega neumornega voditelja. — Dolžnost dobrovoljev je, da se vsi udeležite dobrodelne akademije v Unionu, ki bo 29. t. m. ob 20. na kateri bo govoril tudi naš predsednik zveze Lujo Lovrić, podpolkovnik, invalid. Vstopnine ne bo, pobirali se bodo le prostovoljni prispevki.

u— **Poziv narodnim društvom. Rezervni oficirji, udeležite se polnoštevilno dobrodelne akademije v Unionu 29. t. m. ob 20.** Dalje vabita oblastni odbor Narodne odbrane in oblastni odbor strelske družine članstvo k dobrodelni akademiji. Pridite vsi!

OPOROKA DR. MABUSA

u— **Izletniški vlak na progi Ljubljana-Karlovac** v nedeljo dne 1. oktobra ne bo vozil, pač pa bo vozil posebni brzovlak, s katerim priredi društvo »Bela krajina« izlet na grozdje v metliške vinograde. Prijave za ta vlak sprejema manufakturna trgovina F. Novak na Kongresnem trgu, kjer se dobe tudi vozovnice in vse ostalo potrebno.

u— **Pouk jezikov** (francoščine, angleščine, nemščine) za posameznike in v skupinah. Prijave v Beethovnovi ulici 7, pritličje od 18. do 19. ure.

u— **Tečaj ruskega jezika.** Ruska Matica je podaljšala vpisovanje v tečaj ruskega jezika za Slovence do 6. oktobra. Tečaj se deli v tri skupine: I. za začetnike, II. in III. za naprednejše. Za II. skupino so predvidene tudi vaje iz ruske klasične literature Puškinove dobe, zlasti Puškina »Evgenij Onegin« in Lermontova »Junak našega časa«. Za III. skupino pa iz literarne dobe po Puškinu, zlasti Turgenjev. Ukovina znaša 20 Din mesečno in enkratna vpisnina 10 Din. Potrebnejše informacije Ljudska šola na Cojzovem grabnu, torek, četrtek in petek od 18.30 do 20.30.

u— **Klub esperantistov v Ljubljani** bo otvoril tečaj za začetnike v četrtek dne 28. t. m. ob 19. v svojem lokalu v Delavski zbornici. Priglasi in vpiše se lahko vsakdo. Mesečna učnina 10 Din, brezposelni prosti.

u— **Sokolsko društvo Ljubljana III. za Bežigradom** bo priredilo dne 15. oktobra veliko javno tombolo na Kongresnem trgu, njen čisti dobiček je namenjen v socialno skrbstvene in vzgojne svrhe naše dece. Opozarjamo bratska društva in Sokolstvu naklonjeno občinstvo na to našo dobrodelno prireditev in prosimo, da naše delo po mogočnosti podpro. — Uprava Sokola III.

u— **Pesni odsek Sokola I. na Taboru** otvori v nedeljo dne 1. oktobra svojo pesno šolo pod vodstvom pesnega mojstra g. Jožeta Košička. Sodeluje The Falctone jazz Vstop samo proti vabilu. Kdor pomotoma ne bi prejel vabila, naj blagovoli reklamirati v društveni pisarni Sokola I. na Taboru od 18. do 19. ure.

ZAKAJ JE LEPO VREME? Ker gremo v nedeljo v deželico sonca in grozdja v **BELO KRAJINO.** — Hitite s prijavnino v manufakturni trgovini F. Novak v Ljubljani, Kongresni trg št. 15. — Vožnja z vso oskrbo le 78 Din.

u— **Ali bi se radi zvočno filmali?** Prav gotovo. In zastonj še stokrat rajši kakor sicer, zakaj tako boste lahko trdili, da korakate na višku mode vsaj v Ljubljani. Če je to tako, potem vam ne preostane drugega, kakor da se čim prej prijavite za **fotoizlet v Rogaško Slatino, ki ga v nedeljo 1. oktobra priredi fototrgovina Joško Šmuc.** Na tem izletu bodo vsi udeleženci posneti za zvočni film. Kako in od koga, je še tajnost, ki je g. Šmuc še noče izdati. Pa ni samo to velika privlačnost tega izleta. Poleg kraja, svetovnoznanega letovišča in zdravilišča čakajo tam vinogradi, polni grozdja, zidanice nas vabijo, naj pridemo pokušat štajerca vseh let in vseh vrst, obeta pa se tudi prvovrstna zabava v dvorani Zdraviliškega doma, da naštejemo samo največje zanimivosti tega izleta, ki bo po vsem sodeč, čisto svoje vrste in svoje lepote. Za vnete fotografe še nekaj posebno vabljivega: Nagrade v znesku 1000 Din, ki jih je razpisala Zdraviliška uprava, in nagrade v materialu. Morda vas išče sreča, da si boste z eno samo fotografijo lahko nabavili nov, najmodernejši aparat, če nagrade vabijo morda tudi koga, ki še ni amater, naj se ne boji: med vožnjo v vlaku bo firma Gevaert imela foto šolo na čim bolj zabaven in čim bolj izčrpen način, saj bo časa dovolj. Rogaška Slatina, zvočni film, vino, nagrade, vesela družba — kaj Vam torej preostane drugega, kakor da zaključite izletno sezono s Šmucovim fotoizletom v Rogaško Slatino, ki stane samo 40 Din. Zato gotovo čimprej: Na svidenje v Wolfovi ulici 12 na dvorišču.

u— **Natakarji!** Izrabite ugodno priliko, ter se prijavite za jezikovni tečaj. Vrnite nam razposlane prijavnice izpolnjene do 29. t. m. v našo pisarno Kolodvorska ulica 12-II, da se bodo razdelile ure, ki bodo dopoldne, popoldne in zvečer izjemoma. Kdor se ne udeleži, naj vrne prazno. Strokovna organizacija natakarjev in kuharjev za dravsko banovino.

u— **Smrt stare dobrotnice Janezov.** V zavetišču sv. Jožefa je predsinočnjim umrla v 76. letu gospa Marija Ozimičeva. Bila je pred svetovno vozno in med njo lastnica kantine v stari cukrarni, posebno priljubljena med vojaki avstrijskega 17. pešpolka. V najrazličnejših zadregah jim je znala pomagati in nuditi marsikak košček kruha s priboljškom tudi zastonj. Pogreb priljubljene gospe, ki zapušča sina Leona, ravnatelja Društva industrijcev in veletrgovcev, in pa gospo Lizo, poročeno Gogalovo bo danes ob 16. iz zavetišča sv. Jožefa. Blagi materi bodi ohranjen svetal spomin.

u— **Huda nesreča s plinom.** V kemični tovarni v Mostah je imel 44 letni delavec Jože Peric, stanujoč na Cesti na Brdo opravka v oddelku za sušenje rud. Tu se je nabralo veliko ogljikovega plina. Nenadno se je zrušil nezavesten. Z reševalnim avtom so ga odpeljali v bolnico. Njegovo stanje je zelo težko. — Boris Pogačnik, dobro leto star sinček frizerke iz Zg. Šiške, je pa padel z okna prvega nadstropja in dobil hude notranje poškodbe. — V D. M. v Polju so včeraj napadli neznanci 27 letnega Avgusta Grada iz Zg. Kašlja in ga poškodovali po glavi in životu.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolknih živcev, pri bolečinah v kolku, zasopljenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobitosti povzroči naravna **»Franz Josefova« grenčica** izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe.

u— **So že pričeli.** S tatvinami po šolskih poslopjih namreč. Kakor vsako leto so se tudi letos, takoj ob pričetku šolskega leta odločili drzni tatovi za priložnostne obiske po šolah. Tatvine oblek so jim lahko izvršljive in se jim povrhu še dobro izplačajo. Pred nekaj dnevi sta dva tata obiskala žensko realno gimnazijo in odnesla iz omaric na hodniku trem dijakinjam par rjavih gumijastih čevljev, volneno ruto zelene barve in pa svilen dežnik.

u— **Trgatev grozdja** bo priredilo društvo Tabor v soboto 30. t. m. ob 8. zvečer v dvorani Delavske zbornice.

u— **Uboga, že več let tuberkulozno bolna mati** šestih nepreskrbljenih otrok, ki je brez vsakih sredstev in v največji bedi, prosi usmiljena srca, da ji s kakršnimikoli darovi priskočijo na pomoč. Darila sprejema uprava »Jutra«, ali pa se naj pošljejo Frančiški Borštnarjevi, vdovi, Brezovica 34., pri Ljubljani.

Iz Celja

c— **Mestni svet** bo imel jutri, v četrtek ob 18. izredno sejo z dnevnim redom: katastrofalna poplava v Celju in okolici.

c— **Alojzij Knez †.** Včeraj okrog pol 11. se je podal višji davčni upravitelj v p. g. Alojz Knez iz svojega stanovanja na Glavnem trgu št. 5 na izprehod. Na Masarykovem nabrežju mu je nenadno pozilo. Spravili so ga domov in poklicali zdravnika, ki pa je našel g. Kneza že umirajočega. Podlegel je srčni kapi. Truplo so popoldne prepeljali v mrtvašnico na okoliškem pokopališču, kjer bo jutri ob 15. položeno k zadnjemu počitku. Pokojnik se je rodil 22. aprila 1863 v Lahovniku pri Marija Gradcu in je bil torej v 71. letu. Zadnja leta do upokojitve 1925 je bil vodja davčne uprave v Celju, prej pa je služboval v Gornjem gradu, Mariboru in Vorauu, med vojno pa v Voitsbergu, kjer je bil kot nacionalist denunciran, nakar je bil v Gradcu upokojen. Do konca vojne je služboval v občinskem uradu celjske okolice, po prevratu pa je bil od jugoslovenske vlade reaktiviran. Vseskozi narodnega moža, ki je bil kremenit značaj, odličen uradnik in zelo prijeten družabnik, bodo vsi znanci ohranili v častnem spominu. Rodbini iskreno sožalje!

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« v Šiški za ratmico

Tel. 33-87

Danes in jutri ob ½7. in ½9. uri **Gustav Fröhlich, Hans Brausewetter** v filmu

Pred preiskavo

Kriminalni velefilm velemeste prostitucije!

Pride! Pride!

»NEPOZABNO DEKLE«

Krasna veleopereta!

CENE: 10, 8, 6, 5, 4 DIN

e— **Ugotovitev škode po poplavi.** Mestno načelstvo poziva prebivalce, da najpozneje do 5. oktobra pismeno prijavijo mestnemu načelstvu škodo, ki jo je napravila poplava 23. in 24. t. m. na objektih, poljskih pridelkih, obleki, živežu, pohištvu itd. Prijave naj obsegajo točno navedbo načina in obsega poškodb ter škodo v denarju.

e— **Poplava je med drugim tudi porušila zunanji del železne ograje na mostu čez Voglajno v Zavodni in plot okrog nogometnega igrišča pri »Skalni kleti«,** dočim je plot na Glaziji kljuboval navalu vodnih mas. Zelo je poškodovano tudi damsko kopališče v mestnem parku in na nasprotnem bregu svoječasno zasebno kopališče. Nad moškim kopališčem je plaz delno zasul cesto. Gosp. Lovro Šah iz Lisc je v petek zvečer nalovil iz Savinje 16 smrekovih desk, dolgih 4 metre, kopalni mojster g. Maks Radoš, ki je z izrednim pogumom pritrdil in rešil splav pri mestnem kopališču, pa 8 novih desk. Trgovcu g. Fricu Confidentiju je voda odnesla iz skladišča pri Zanggerjevih rezervoarjih okrog 200 polnih in praznih bencinskih sodov.

e— **Žrtve nesreč.** V ponedeljek zvečer je opazil 26 letni brezposelni čevljarski pomočnik Franc Valenci v Velenju v svojem stanovanju, da nekdo zunaj v vrtu krade breskve. Vzel je staro puško, ki se je basala spredaj in ustrelil, da prestraši tatu. Naboj pa je raznesel puško ter razmesaril Valenciju levo roko in mu poškodoval obraz. V nedeljo je padel 18 letni trgovski pomočnik Karol Špička iz Braslovč s kolesa in si zlomil desni prstanec. V ponedeljek je padel 17 letni ključavničarski vajenec Martin Kovač iz Pečovnika pri Celju, ko je šel z dela domov, na polzki poti tako nesrečno, da si je zlomil desno roko pod komolcem. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnišnici.

e— **Najdba lesa in odplavljeni sodi.** Lovro Šah iz Lisc je nalovil v petek zvečer iz Savinje 16 štiri metre dolgih smrekovih desk, kopalni mojster g. Maks Radoš pa v soboto 8 novih desk. Trgovcu je g. Confidentiju je voda odnesla iz skladišča pri Janggerjevih rezervoarjih bencina okrog 200 polnih in praznih bencinskih sodov.

e— **Kino Union.** Danes ob 20.30 zvočna veseloigra »Ljubezen je treba razumeti« in dve zvočni predigri.

Tempo časa zahteva

da ste zavarovani proti nezgodam. Naročite »Jutro«, nezgodno zavarovanje je zastonj pri

Zavarovalnici „TRIGLAV“

Iz Maribora

a— **Seja mestnega občinskega sveta** bo v četrtek 5. oktobra ob 18. v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu so županovo poročilo, poročilo posameznih odsekov in druge važne zadeve iz občinske politike.

a— **Važna seja župnega TO.** Drevi ob 19. bo v župni pisarni važna seja župnega tehničnega odbora. Udeležba za člane TO je nujno obvezna.

a— **»Trboveljski slavček«,** ki nastopi v Mariboru na večernem koncertu 7. oktobra, si je izmed vseh slovenskih pevskih zborov, ki so nastopali do danes v inozemstvu, priboril gotovo največji uspeh. Češki glasbeni kritiki postavljajo ta zbor na prvo mesto med svetovnimi mladinskimi zbori. Dajejo mu prednost celo pred dunajskim zborom »Sängerknaben«. Iz tega lahko razvidimo na kakšni umetniški višini stoji danes ta zbor, ki izhaja iz našega najrevnejšega okraja.

a— **Težave našega šolstva** je naslov predavanju, ki ga priredi drevi ob 20. v dvorani Ljudske univerze na Slomškovem trgu mariborsko društvo »Šola in dom«. Predaval bo upokojeni šolski inspektor g. dr. Leopold Poljanec. Starši, učitelji in prijatelji šole naj se predavanja udeleže v čim večjem številu. Oni starši in učitelji, ki imajo eventuelne predloge, naj jih napišejo in izroče predavatelju pred ali po predavanju, da bo o njih razpravljal.

a— **Iz gledališča.** Še je čas, da se lahko abonirate v mariborskem gledališču. Prijave sprejema dnevna blagajna dnevno od 9. do 13. ter od 15. do 17. ure. Ob nedeljah in praznikih samo dopoldne. Prvi obrok se lahko vplača šele prvega oktobra. — Otvoritvena predstava bo v nedeljo, 1. oktobra. Uprizorili bodo v režiji našega najboljšega režiserja dr. Branka Gavelle »Gospodo Glembajeve«, izredno učinkovito dramo zagrebškega pisatelja Miroslava Krleže. — Otvoritev dramatične šole bo v nedeljo, 1. oktobra ob 10. dopoldne. Priglase sprejema dnevna gledališka blagajna ali pa g. Jože Kovič, Gregorčičeva 26. Prijavljenci se lahko oglase tudi na dan otvoritve. Šola bo ob nedeljah od 9. do 13. ure, da se je lahko udeleže tudi okoličani.

a— **Dve nezgodi.** V Draženvrhu pri Mariji Snežni je padel predvčerajšnjem 35-letni vinničar France Vakaj tako nesrečno s skednja, da si je zlomil levo roko. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico. Tam se zdravi tudi 56letna v Žičah stanujoča poljska delavka Frančiška Ozmečeva, ki je že v marcu padla in si hudo poškodovala desno roko. Ker pa je pričela roka ponovno otekati in so se ji nekatere odrgnine nevarno ognojile, je morala po pomoč v bolnišnico.

Gospodarstvo

Stanje zaposlenosti v dravski banovini

Kakor smo že pred tedni poročali, je bilo v avgustu v dravski banovini povprečno zaposlenih 78.999 delavcev in delavk (1509 manj nego lani v avgustu) nasproti 78.432 v juliju. Sedaj je Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani izdelal tudi še običajno statistiko **zaposlenosti po panogah.** V teku avgusta je število zavarovanih članov nadalje naraslo, predvsem v tekstilni stroki, in sicer za 401. Enak prirastek je zabeležiti tudi pri gradnji cest, železnic in vodnih zgradb. Povečanje za 126 članov je zabeleženo še v gostilniških in kavarniških obratih. Boljše je tudi v papirni in usnjarski industriji. **Nazadovanje pa opažamo predvsem pri gradnjah nad zemljo (za 187), v oblačilni industriji (za 328), v gozdni in žagarski industriji (za 184) in v kemični industriji (za 103).**

V primeri z lanskim avgustom se je stanje zaposlenosti v posameznih panogah spremenilo tako-le:

	avg. 1933	razlika nasproti avg. 1932	
občinski obrati	1.383	+ 294	+ 21.2%
tekstilna ind.	10.662	+ 1.864	+ 17.5%
papirna ind.	1.838	+ 228	+ 12.4%
gradja železnic, cest	2.802	+ 305	+ 10.9%
usnjarska ind.	1.599	+ 163	+ 10.2%
kemična ind.	1.565	+ 67	+ 4.3%
higiena	1.771	+ 50	+ 2.8%
gostil., kavarne	3.511	+ 84	+ 2.4%
kovinska ind.	6.288	+ 90	+ 1.4%
hišna služinčad	8.042	+ 88	+ 1.1%
gozdno-žag. ind.	6.207	+ 9	+ 0.1%
prehramb. ind.	3.559	+ 4	+ 0.1%
grafična ind.	1.107	— 23	— 2.1%
gledal., svob. pokl.	1.102	— 97	— 8.8%
čevljarska ind.	2.946	— 302	— 10.3%
industrija kamenja, zemlje	4.197	— 529	— 12.6%
oblačilna ind.	3.797	— 517	— 13.6%
predelava lesa	3.465	— 679	— 19.6%
trgovina	3 372	— 860	— 25.5%
gradbena ind.	5.260	— 1.704	— 32.4%

Kakor je iz gornjega pregleda razvidno, je najbolj napredovala zaposlenost v tekstilni industriji (od lanskega avgusta za 1864), v manjši meri tudi v papirni, usnjarski, kemični, kovinski industriji ter končno pri gradnji cest, železnic in vodnih zgradb (regulacija Ljubljanice, cestna dela za olajšanje brezposelnosti itd.).

Nazadovanje pa opažamo predvsem v gradbeni stroki, kjer je letos za eno tretjino manj zaposlenih nego lani. Tudi v strokah za predelavo lesa, v oblačilni industriji, v industriji kamenja in zemlje (v zvezi z gradbeno industrijo) ter v čevljarski industriji je zaposlenost letos slabša. Prav občutno pa je tudi nazadovanje zaposlenosti v trgovini, kjer se je število letos zmanjšalo za 860 ali 25.5%, **kar dokazuje, da se trgovina bori z znatnimi težkočami.**

Stanje Narodne banke

Najnovejši izkaz Narodne banke od 22. t. m. zaznamuje znatnejše **povečanje zlate in devizne podlage,** in sicer za 31.17 na 1896.9 milijona Din. Kovani denar v srebru in niklju se je povečal za 14.6 na 208.8 milijona Din, devize, ki se ne vštejejo v podlago, pa so se skrčile za 29.0, na 62.0 milijona Din.

Menična in lombardna posojila so nazadovala za 10.1 na 2217.9 milijona Din, in sicer menična za 9.0, lombardna pa za 1.1 milijona Din.

Obtok bankovcev se je v tretji četrtini septembra znova skrčil za 27.2 milijona Din in znaša sedaj 4275.2 milijona Din, to je za 453 milijonov manj nego lani ob tem času, za 605 milijonov manj nego pred dvema letoma in za 1099 milijonov manj nego pred tremi leti.

Znatne spremembe beleži znova postavka »obveznosti na pokaz«, ki se je povečala za 139.5 na 990.2 milijona Din (pri tem so žirovne obveznosti narasle za 31, obveznosti na pokaz po raznih računih pa za 106 milijonov). Očividno je to povečanje v zvezi tudi s tem, da so bili v večji meri vnovčeni blagajniški boni pri istočasnem prenosu ustrezajočih vsot na žirovne račune. Obveznosti z rokom (kjer so vknjižene obveznosti) so se že v prejšnjem izkazu zmanjšale za 33 milijonov sedaj za za nadaljnjih 63 milijonov.

Razmerje kritja se ni bistveno spremenilo; kritje obtoka in obveznosti na pokaz v zlatu in devizah znaša sedaj 36.02 odst. (po zadnjem izkazu 36.19 odst.) kritje v samem zlatu na 34.13 odst. (34.88 odst.)

Stanje na dan 22. t. m. je bilo naslednje (v milijonih Din; v oklepajih razlike nasproti stanju na dan 15. t. m.): **aktiva:** podlaga 1896.9 (+31.7), od tega v zlatu 1797.5 (—), v valutah 0.6 (+0.4), v devizah 98.8, (+31.2); devize, ki se ne vštejejo v podlago 62.0, (—29.0); kovani denar 208.8, (+14.6); posojila na menice 1902.7 (—9.0); lombard 315.1 (—1.1); stari državni dolg 1717.6 (+0.2); začasni državni dolg 600.0 (—); pasiva: obtok bankovcev 4275.2 (—27.2); obveznosti na pokaz 990.1 (+139.5), od tega nasproti državi 6.4 (+1.9), po žirovnih računih 660.8 (+31.4), po raznih računih 322.9 (+106.2); obveznosti z rokom 1239.0, (+63.0).

Gospodarske vesti

= **Odpor proti agrarno zaščitni trgovinski politiki v Češkoslovaški.** Te dni se je vršila v Pragi skupna seja predsedstev vseh češkoslovaških trgovskih in obrtnih zbornic, na kateri je bila soglasno sprejeta daljša resolucija o trgovinski politiki. Ta resolucija pravi, da uresničenje agrarnih zahtev, ki v številnih primerih sploh niso dosegljive, **ne sme iti tako daleč, da bi se s tem izpodkopavala eksistenca industrije, trgovine in obrti in da bi se spravila v nevarnost vsa zunanja trgovina.** Zbornice so mnenja, da splošna avtarkija ni mogoča in ni dosegljiva. Popolna zapora proti uvozu iz inozemstva po programu agrarnih krogov bi onemogočila vsak izvoz, ki je že zaradi tega potreben, da se plačajo uvozne sirovine; onemogočila pa bi zlasti tudi zaposlenje industrije v dosedanjem obsegu. Avtarkična stremljenja pa so tudi v nasprotju s prizadevanji kmetijstva po primernih cenah. Če Češkoslovaška poveča svojo produkcijo žita in živine tako daleč, da lahko doma krije vso svojo potrebo, odnosno da nastopijo celo presežki za izvoz, **tedaj postane vsa zaščita iluzorna, kajti potem ni več mogoče držati visokih cen za kmetijske proizvode niti s carinami, niti z uvoznimi omejitvami,** ker bi cene zaradi prevelike ponudbe padle ne glede na carine in uvozne omejitve. Resolucija še poudarja kot glavno napako dosedanje trgovinske politike, da se zaradi **zaščitnih zahtev agrarnih krogov doslej še ni doseglo količkaj primerno trgovinsko - politično razmerje z državami Male antante,** ki tvorijo važno tržišče za češkoslovaški izvoz in so tudi politično za Češkoslovaško velikega pomena.

= **Izravnava klirinškega salda v prometu s Švico.** Zadnje tedne se je klirinški saldo na korist Švice znova zmanjšal, tako da je v kratkem pričakovati popolne izravnave. Ob koncu letošnjega maja je znašal ta saldo (naš dolg Švici) še 1,840.000 frankov (okrog 26 milijonov Din); do začetka pret. meseca se je skrčil že na 818.000 frankov, po izkazu švicarske Narodne banke od 20. t. m. pa **znaša le še 390.000 frankov (5.6 milijona Din).** Doslej je bilo v naši državi vplačanih v tem kliringu 10.2 milijona frankov (146 milij. Din, v Švici pa 9.8 milj. frankov (140 milij. Din). Prijavljene, toda še ne dospele terjatve ter dospele, toda od strani jugoslovenskega dolžnika še ne plačane **švicarske terjatve,** znašajo na izkazu od 20. t. m. 3.1 milijona frankov (44 milij. Din). — Trgovinska bilanca s Švico se razvija nadalje ugodno za nas. V avgustu je Švica uvozila iz Jugoslavije za 946.000 frankov blaga (v juliju za 1,067.000), izvozila pa je v Jugoslavijo za 419.000 frankov (v juliju za 532.000), tako da je bila ta mesec trgovinska bilanca za Jugoslavijo aktivna za 526.000 frankov (za 7.5 milij. Din), dočim je znašala v juliju aktivnost 535.000 frankov (za 7.6 milj. Din). — Kakor smo nedavno poročali, je bil ob koncu avgusta sklenjen s Švico nov klirinški sporazum, ki je stopil v veljavo 1. septembra. Po novem sporazumu, ki bo zaenkrat veljal 4 mesece, nam bo Švica slično kakor Italija plačala 20% našega izvoza v devizah, 80% pa bo nadalje obračunanih v kliringu. Tako se bo aktivnost našega trgovinskega prometa s Švico izrazila tudi v dotoku deviz v našo državo.

= **Preferenca za avstrijski les v Franciji.** Kakor smo že poročali, je preferenčna pogodba med Avstrijo in Francijo glede uvoza avstrijskega lesa v francoskem senatu prodrla. Kakor pa sedaj poročajo iz Pariza, bo vendar prišlo do preferenčnega postopanja v drugi obliki. Med obema vladama je bil sklenjen nov začasni dogovor, po katerem Francija pri uvozu avstrijskega lesa ne bo pobirala uvozne takse od 500 fr. frankov na vagon (kar znaša 25 frankov na kub. meter). Za ta dogovor ni potreben pristanek zbornice in senata. Vrhu tega se je Avstrija sporazumela s švicarskimi zveznimi železnicami glede znižanja tranzitne tovornine (preko Švice v Francijo) za 15 do 18 odstotkov dosedanjih tovornin, in sicer od 1. oktobra naprej.

= **Zgradarina na nove hiše.** Finančno ministrstvo je izdalo sledeče pojasnilo glede pravilnega tolmačenja § 9. zakona o naknadnih in izrednih kreditih v proračunu za leto 1932-33, ki je z njimi izpremenjena stopnja zgradarine za zgradbe z davčno olajšavo. Za vprašanje, ali se plača 6 ali 12% zgradarine, ni merodajen dan, od katerega teče davčna olajšava, temveč dan postanka davčne obveznosti. Če je v zakonu rečeno, da je plačevati 6% zgradarine od poslopij, ki so postala podvržena zgradarini do 31. dec. 1931, sledi iz tega, da se mora po tej stopnji plačevati davek tudi od onih poslopij, glede katerih je bila zaprošena davčna oprostitev šele lani ali pozneje, če je davčna obveznost nastala pred 1. januarjem 1932. Primer: Poslopje je postalo podvrženo davku 1. avgusta 1931, a za davčno olajšavo je bilo zaprošeno 1. avgusta 1932. Od tega poslopja se plača splošni davek kakor za staro hišo, in sicer do 31. julija 1932., od 1. avgusta 1932 do konca tega leta se pa plača 3%, od 1. januarja 1933 do konca oprostitve pa 6%. Poslopja, ki jim je davčna obveznost nastopila 1. januarja 1932 ali pozneje ne glede na to, kdaj se je zidanje začelo in zaključilo, če so dobila davčne olajšave, pa plačajo 12% začenši od 1. januarja 1933.

= **Visoko aktivna trgovinska bilanca z Avstrijo.** Po pravkar objavljenih avstrijskih podatkih je znašal v prvih 8 mesecih t. l. uvoz iz Jugoslavije 63.2 milijona šilingov (lani v istem razdobju 62.9), dočim je dosegel izvoz v Jugoslavijo le 34.9 milijona šilingov (lani 36.2). Ker se je navzlic znani aferi zaradi uvoza svinj na eni strani uvoz iz Jugoslavije za malenkost dvignil, dočim je izvoz v Jugoslavijo nekoliko nazadoval, je bila v prvih 8 mesecih trgovinska bilanca Avstrije z Jugoslavijo pasivna (za nas torej aktivna) za 28.3 milijona šilingov, dočim je lani znašala pasivnost v istem razdobju 26.7 milijona šilingov.

= **Slovaški vinogradi slabo kaželo.** Iz Bratislave poročajo: zaradi neprestanega deževnega vremena bo kakovost letošnjih slovaških vin zelo trpela. Če se vreme v naslednjih dneh ne izboljša, bo kakovost tako slaba, kakor že ni bila celo vrsto let. Nasproti letinam od 1928 do 1932 je vsebina sladkorja v grozdju okoli Bratislave za 2.9 odstotkov manjša, vsebina kisline pa za 9.2 promile večja. Pri modrem grozdju je povprečna vsebina sladkorja 1.8 odstot. manjša, a vsebina kisline za 6.3 promile večja. Pa ne samo slabši nego tudi manjši bo letošnji pridelek slovaških vin.

= **Izvoz piva iz Češkoslovaške nazaduje.** Iz Prage poročajo, da je izvoz piva iz Češkoslovaške spet zaostal za tretjino nasproti lanskemu avgustu. Dosegel je okrog 6400 hl (v lanskem avgustu okrog 9300 hl); od te količine se je izvozilo v Nemčijo okrog 2900 hl (okrog 4100 hl). Nasproti l. 1929. je izvoz piva padel za 70 odstotkov.

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do 6. oktobra ponudbe glede dobave 2000 m jeklenih vrvi. Dne 3. oktobra bo pri komandi bosanske divizijske oblasti v Sarajevu ustna licitacija glede dobave živil (fižol, testenine, riž, zdrob, mast, olje, kis in drugo). Dne 16. oktobra bo pri skladišču 1. oddelka vojno tehničnega zavoda v Sarajevu ofertna licitacija glede dobave 80 jeklenih steklenic za kisik.

Hmelj

Žalec, 26. septembra. Nakupovanje se je danes nadaljevalo po nespremenjenih cenah od 65 do 70 Din. Sklenjenih je bilo nekaj kupčij po 70 Din in deloma več. — Hmeljarji se držijo trdno in ne prodajajo blaga pod dnevno ceno.

Žatec, 26. septembra. Nadaljujoče povpraševanje po nespremenjenih cenah. — Prijaznejše razpoloženje.

Borze

26. september

V skladu z zunanjimi notacijami sta se devizi New York in London tudi pri nas nekoliko okrepili. Avstrijski šilingi so bili zaključeni po 8.80 (v Zagrebu po 8.6150, v Beogradu po 8.6260), grški boni pa po 39 (v Zagrebu 38.50).

Na zagrebškem efektnem tržišču se je Vojna škoda trgovala nespremenjeno za kaso po 246, za december pa po 247. Promet je bil samo še v 7% Blairovem posojilu po 30 in v delnicah PAB po 226.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2307.63 — 2318.99, Berlin 1363.47—1374.27, Bruselj 798.62 do 801.96, Curih 1108.35—1113.85, London 177.19—178.79, Newyork 3708.27—3736.53, Pariz 223.93—225.05, Praga 169.56—170.42, Trst 300.74—303.14 (premija 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.80.

Zagreb. Amsterdam 2307.63 — 2318.99, Berlin 1363.47 — 1374.27, Bruselj 798.02 do 801.96, London 177.19—178.79, Milan 300.74 do 303.14, Newyork kabel 3730.27—3758.53, ček 3708.27 — 3736.53, Pariz 223.93—225.05, Praga 169.56 — 170.42, Curih 1108.25 do 1113.85.

Curih, Pariz 20.205, London 16.02, Newyork 337, Bruselj 72, Milan 27.175, Madrid 43.225, Amsterdam 208.275, Berlin 123.20, Dunaj 56.50, Stockholm 82.60, Oslo 80.50, Kobenhavn 71.60, Praga 15.30, Varšava 57.50, Bukarešta 3.00.

Dunaj. (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 11.58, London 28.24, Milan 47.80, Newyork 592.12, Pariz 35.55, Praga 25.42, Curih 175.94, 100 S v zlatu 128 S papir.

Efekti

Ljubljana. Vojna škoda 246 den., 7% invest. 51—54, 8% Blair 33—34, 7% Blair 29—30, 7% Drž. hip. banka 47.50—49, 4% agrarne 27.50—29, 6% begluške 37—38.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 245.50 — 247, za december 247 — 248, 7% investicijsko 50 — 52, 4% agrarne 27.50 do 30.50, 7% Blair 29.50 — 30.50, 7+ Drž. hipotekarna banka 47.50 — 49, 6% begluške 37 — 38; bančne vrednote: Priv. agrarna banka 227 — 230; industrijske vrednote: Šečerana Osijek 165 bl., Trbovlje 120 bl., Isis 30 bl.

Beograd. Vojna škoda 246, 245 zaklj., za december 248.50, 247.50 zaklj., 7% investicijsko 51 — 52, 6% begluške 38, 87.20 zaklj., 7% Blair 30.25 zaklj., 7+ Drž. hipotekarna banka 49.50 bl., Narodna banka 3650 bl., Priv. agrarna banka 229, 227 zaključek.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 12.75, Državne železnice 15.50, Trboveljska 10.55, Alpine - Montan. 9.45.

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago, 26. septembra.** Začetni tečaji: **Pšenica:** za september 88.50, za december 92, za maj 95.75; **koruza:** za december 52.50, za maj 58.75; **oves:** za december 50.25, za maj 53.875; **rž:** za december 73.

+ **Winnipeg, 26. septembra.** Začetni tečaji: **Pšenica** za oktober 66.125, za december 67, za marc 72.

+ **Ljubljanska borza** (26. t. m.) Tendenca za žito mirna. — Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): **pšenica** (po mlevski tarifi): nova baška, 79/80 kg 155 — 157.50; nova sremska, 78/79 kg 147.50 — 150; **koruza** (po mlevski tarifi): baška promptna 105 — 107.50, za sept. 112.50 — 115; **moka:** baška, »0« iz nove pšenice 270 — 275; banateka 305—310.

+ **Novosadska blagovna borza** (26. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet 77 vagonov. **Pšenica:** baška, okolica Novi Sad, srednjebaška, gornjebanatska 101 — 103; baška, okolica Sombor in slavonska 100 — 102.50; gornjebaška, baška potiska in baška ladja Tisa 105—107; srednjebanat. 98—100; baška l. Dunav, Begej 100—102; južnobanat. 91—94. **Oves:** baški, slavonski in sremski 52.50—55. **Ječmen:** baški in sremski 64/65 kg 62.50 do 65. **Koruza:** baška 63 — 65; baška, okolica Sombor 64 — 66; slavonska 66 — 68; banatska 59 — 61; baška bela 77.50 — 80; baška ladja Sava ali Begej 66 do 67; ladja Tisa ali Dunav 67 do 68. — **Moka:** baška in banatska »0g« in »0gg« 202 — 220; »2« 180 — 200; »5« 160 — 180; »6« 120 — 130; »7« 90 — 100; »8« 52.50—55; banatska, sremska »0g« in »0gg« 140—205; »2« 170 — 185; »5« 150—165; »6« 115—125; »7« 85 — 95; »8« 52.50 — 55. **Otrobi:** baški sremski in banatski 41 — 44. **Fižol:** baški, sremski beli 135 — 140.

+ **Somborska blagovna borza** (26. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet 78 vagonov. **Pšenica:** baška, okolica Sombor 100 do 102; gornjebaška 104 — 106; sremska 98 — 100, slavonska 97.50 — 100; banatska 102 — 104; banatska potiska 104 — 106; baška potiska 106 — 108. — **Koruza:** baška 63—65; baška bela 78—80; baška ladja Dunav in Tisa 66 — 68. — **Moka:** baška »0g« in »0gg« 200 — 220; »2« 180 — 200; »0« 160 — 180; »6« 130 — 150; »7« 90—100; »8« 55 — 60. **Otrobi:** baški 42 — 44. **Fižol:** baški uzančni 135 — 140.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (26. t. m.). Tendenca slaba, promet slab. **Pšenica:** za oktober 7.46—7.47, za marc 8.62 do 8.63; **rž:** za oktober 5.01—5.02, za marc 5.93—5.94; **koruza:** za maj 7.78—7.80.

Od bolečine k ugodju

Za uspehe v življenju nam je treba zdravja in optimizma. Trpljenje in depresija sta oviri vsakega napredka. Aspirin tablete odpravijo bolečine in vračajo zdravje.

ASPIRIN

BAYER

V z. Jugoslavijo k. d. Zagreb, Gajeva 32.
Oglas je registr. pod S br. 3407 od 1. III. 1933.

Sokol

Iz delovanja Sokola I. na Taboru

Malo se prav za prav sliši o delu enega največjih ljubljanskih sokolskih društev. Imelo je sicer svoj javni nastop v maju, nato so društveni člani sodelovali pri delih za pokrajinski zlet v Ljubljani, marsikje pa smo srečali lepo število Taborjanov na javnih nastopih bližnjih in oddaljenejših sokolskih društev. Na Taboru pa je vsak dan živahno. Telovadnica je vedno polna, saj je celo v poletnih mesecih, ko je toliko ljudi bilo na oddihu izven Ljubljane, telovadni obisk bil vseskozi ugoden in večji ko pretekla leta. Sedaj pa, ko nastopa jesenska doba, se je povrnilo v telovadnico mnogo »dopustnikov« pa tudi novi telovadci so se priglasili.

Prav tako je z mladinskimi oddelki. Kar težko bodo zmagovali posamezni vodniki in vodnice veliko število poverjenih jim naraščajnikov, naraščajnic, dečkov in deklic. Toda marljivi vaditeljski zbor je tudi v tem oziru pridno na delu. Skrbno motri gibanje v telovadnici in skuša vedno in povsod doseči kolikor mogoče ugodne pogoje za temeljito vežbanje vseh oddelkov. Že telovadnica, sama na sebi tako prostorna in krasna, vabi množico telovadbe željnih, gotovo pa je, da bodo vsi telovadeči vedeli ceniti napore svojega vaditeljskega zbora in se oklenili z vso ljubeznijo dela, da bo čim več pozitivnega uspeha.

Tudi ostali društveni odseki ne drže križem rok. Pripravlja se že lutkarska sezija, a v oktobru bodo že redne predstave. Prav radovedni smo, kaj nam bodo letos marljivi bratje in sestre postavili na oder ter z izbranim repertoarjem razveselili mnogoštevilni naš sokolski drobiž. Na drugem koncu Tabora pa vežba neumorno društveni godbeni odsek. Brez odmora se vrše vaje pihalne godbe, marljivo vežba tudi salonski orkester, javlja se že jazzband in v oktobru, ko bodo pričele društvene plesne vaje, bo poleg resnega dela vladalo na Taboru tudi veselo družabno življenje. In prav je tako. Kakor skrbe društveni vaditeljski zbor s prosvetnim odsekom, godbeni, lutkarski in mladinski za resno zaposlitev članstva, naj vlada med Taborjani vedno tudi pravo veselje in bratska družabnost. Mogoče bo letos uspelo prirediti vsaj nekaj društvenih družabnih večerov ob sodelovanju nekaterih odsekov, tako da bo tudi prireditveni in zabavni odsek pokazal, kaj zmore. Društvena uprava, ki vodi vse, bo gotovo zadovoljna. Sploh je letos ves Tabor na delu, da svoje vrste čimbolj strne, društveno delo še bolj ojači in poglobi. Vaditeljski zbor resno razmišlja pripraviti prihodnje leto društveni javni nastop na povsem drugačen način, kakor je bilo doslej. In prav je tako.

Sokol I., Ljubljana - Tabor. Za nedeljo 24. septembra je vaditeljski zbor razpisal društvene lahkoatletske tekme za oboje članstvo in naraščaj. Tekme članic in ženskega naraščaja so zaradi slabega vremena preložene, tekme članov in moškega naraščaja so se vršile v najlepšem redu. Udeležba tekmovalcev v primeri s številom telovadečega članstva ni povsem zadovoljiva. Prav gotovo je temu krivo dejstvo, da je marsikogar zadržalo doma slabo vreme, nekateri bratje, odlični lahkoatleti so se opravičili in se tekmovanj niso udeležili, ker so bili zadržani zaradi posebnega treninga za predstoječe balkanske igre. Gotovo je, da bi bili že itak dobri uspehi v gotovih panogah vidno boljši. — Tekmovanje je bilo razpisano tako, da je moral vsakdo tekmovati v četverobojni skupini, ki je morala obsegati en tek, en met, en skok in kot četrto panogo plezanje ali plavanje 50 m prosto. — Po tekmovalnih pogojih ni bil dosegljiv naziv društvenega prvaka v lahki atletiki, temveč so se bratje borili le za naslov prvaka v posameznih panogah. Tekmovalo se je dopoldne na društvenem telovadišču v metih in skokih, v telovadnici v plezanju; popoldne pa na telovadišču Ljubljanskega Sokola v tekih. V naslednjem navajamo najboljše uspehe zmagovalcev v posameznih panogah: Skok v daljino z zaletom: (15 tekm.) 1. br. Čurda H., 602 cm; skok v višino z zaletom: (4 tekm.), 1. br. Grünfeld J., 160 centimetrov; skok v višino ob palici: (5 tekm.), 1. br. Gašperšič St., 320 cm. — Spričo močno razmočenega in zrahljanega terena so doseženi uspehi zelo dobri. — Met krogle 7 kg, oberoč.: (14 tekm.), 1. br. Klemenčič Sl., 17.40 m; met kopja: (3 tekm.), 1. br. Pečan M., 34.72 m; 2. br. Grünfeld J., 34.65 m; Met diska: (6 tekmovalcev), 1. br. Serše Vl., 36.90 m; 2. br. Čurda H., 36.65 m. — Pripominjamo, da je uspeh v metu diska enakovreden najboljšim rezultatom v slovenski lahki atletiki. — Tek 100 m: (18 tekm.), 1. br. Cerar Vl., 12.3 sek.; 2. br. Sket B. (za prsa); tek 400 m: (10 tekm.), 1. br. Čurda H., 56.3 sek. — Pri tekih se je posebno opazil izostanek naših najboljših tekačev. — Plezanje po vrvi 7 m, iz seda: (23 tekm.), 1. br. Sket B., 9.9 sek., 2. br. Preskar H., 10 sek. Plavanje 50 m prosto je zaradi slabega in hladnega vremena odpadlo. Poročilo o tekmovanju ženskih oddelkov sledi. — M. M.

Lahkoatletske tekme ljubljanskega sokolskega okrožja. Vse edinice, ki se udeleže te tekme, obveščamo, da se prično iste 1. oktobra, in sicer v mnogobojih ob 8. uri zjutraj, v gozdnem teku pa ob 15. uri. — Tekmovalci (ke) morajo biti ob navedeni uri že pripravljeni. Slačilnice bodo na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola.

Sokolska četa v Loki pri Zidanem mostu. Lepo slavje smo imeli v nedeljo 17. t. m. Naša mlada sokolska četa je priredila krstni javni nastop. Mnogo požrtvovalnega dela je treba za tak nastop, posebno v društvu, ki je komaj začelo živeti. Vse pohvale je vreden idealizem kmečkih fantov in deklet, ki po dnevnem delu žrtvujejo večerne ure telovadbi in izobrazbi. K uspelemu prvemu nastopu moramo mladi četi le čestitati.

Dve tragični smrti

Ljubljana, 26. septembra.

V Vodmatu se je pripetila davi zarana strahovita nesreča, katere žrtev je postala še ne 23-letna služkinja Jožefa Jordanova, doma z Bučke nad Rako, uslužbenka pri trgovcu Jezeršku na Zaloški cesti. Odšla je okrog 6. kakor navadno v Trohovo trgovino čez most na Ljubljanici in čez železniško progo po kruh in mleko. Tedaj je ležala nad mestom in okolico gosta megla, zato Jordanova pri prehodu čez progo ni opazila prihajajočega vlaka. Čula je brezdvomno njegov ropot, a se ni zanesla, da je vlak že tako blizu. Skušala ga je torej prehiteti. Sklonila se je in prešla pod zaprtimi zaporami na progo. Najbrže pa se je na progi zataknila s peto in ni mogla čevlja pravočasno potegniti izmed tirnic. V tistem trenutku je že privršal vlak, ki je nesrečnico razmesaril. Odrezal je revi obe nogi in ji razbil glavo. Nesrečna mladenka je bila na mestu mrtva.

Za nesrečo so navzlic zgodnji uri hitro zvedeli stanovalci v sosednjih hišah in so se jele kmalu zbirati velike množice ljudstva. Stražnica je takoj sporočila tragedijo policijski upravi, ki je kmalu po 7. uri poslala komisijo: namestnika policijskega zdravnika dr. Živka Lapajneta in službujočega uradnika g. Florjana. Sestavljen je bil zapasnik, nakar so truplo mlade ponesrečenke prepeljali v mrtvašnico

Tja so kmalu po 11. prepeljali tudi truplo nesrečnega mladega moža, ki si je v navalu obupa sam vzel življenje. Na vogalu Kobaridske in Pleteršnikove ulice se je ob 11. pojavil mlajši moški, ki je pričel piti iz večje steklenice. Njegovo početje je opazilo več ljudi, ki so videli moškega kmalu nato opoteči se h kraju ceste. Neznanec se je slednjič zgrudil in obležal. Neka gospa je prijela za steklenico in ugotovila, da je v njej še nekaj ostankov goste lizolove tekočine. Telefonirali so na reševalno postajo in prepeljali obupanca v bolnico. A že med prevozom je neznanec umrl, zato so truplo po zdravniškem ogledu prepeljali k Sv. Krištofu. Na podlagi dokumentov, ki jih je imel pri sebi, so ugotovili, da je mrtvec 34-letni brezposelni mizarski pomočnik Anton Peterlin, ki je stanoval v Hranilniški ulici 7.

Usodna sobota v Rimskih Toplicah

Rimske Toplice, 26. septembra

V soboto ob 11.20 je silni tok Savinje, ki je prinesel s seboj visoko, izruvano drevo, treščil ob leseni šmarjetski most in ga odtrgal na desni strani, ob 12.40 so valovi raztrgali srednji del, a ob 14.15 je padel levi del mostu. Voda je ves les odplavila.

Bolj in bol naraščajoča je Savinja dosegala naselbine v nižje ležečih delih Šmarjete, zalila je Purgovo žago in segla še višje. Le sreča, da je pritok Ična, ki je v jutranjih urah prestopil bregove in pljuskal na cesto ter se razlival preko ravni, znatno upadel, ko mu je potem Savinja dopoldne in popoldne zaprla iztok. Sicer bi bila vsa Šmarjeta zalita. Z vrhov so drle vodne množine v dolino, pustošile so polja in travnike, jih zasipale s kamenjem podirale betonirane nasipe in razdirale ceste. Glavna cesta od Šmarjete proti Ogeču je ob desni strani razjedena 1.5 m globoko. Ogromne mase zemlje so zasule cesto na poti proti Gračnici. Prehod je bil nemogoč in je bil tudi vozni promet ustavljen. Ceste so bile preplavljene na več mestih tako, da je bila Šmarjeta popolnoma odrezana od levega brega.

Pritlični del postajnega poslopja je bil zalit, hotel »Novo pošto« in poštni urad je zajela voda preko višine visokih oken *in le s čolnom je bil možen prehod do postaje.* Voda je vzdigavala tla, jih trgala in razdejala vse, kar je dosegla. Odnašala je les in krmo. Ljudje so se iz pritličnih stanovanj morali izseliti. Z neverjetno naglico je vdirala voda v poslopja in ljudje so reševali v zbeganosti, kar so pač še mogli rešiti. Poštni urad je bil pod vodo. Najvažnejše so iz njega še rešili. Reševali so vsepovsod vrli gasilci in to v naglici, ko je že voda drla v stanovanja. Falska elektrarna je tok zaprla do večera. Okrog 21. ure je divji tok Savinje pri kopališkem betoniranem mostu podrl visoko debelo lipo preko električnega voda na most in le spretnosti očividcev je pripisati, da so rešili vod in preprečili, da nista ostali Šmarjeta in Rimske Toplice brez razsvetljave.

V zgodnjih dopoldanskih urah v soboto se je pri mostu, ki ga je potem odplavila Savinja, pripetil razburljiv prizor. Ko je že Savinja dosegala višino mosta, je hotel, čeprav je bil most že z obeh strani zaprt, prevoziti pot, ki jo je mestoma zalivala voda, mesarski vajenec g. Igričnika iz Laškega. Ker ni točno videl ceste, je zavozil predaleč na rob in zdrknil pod vodo. Kolo, dežnik in košaro je pogoltnila voda, prestrašenega vajenca pa je močan tok pobesnele reke zanašal čedalje nižje. V poslednjem trenutku so mu še pomolili drog ter ga rešili gotove smrti, kolo in drugo pa je prepustil valovom.

Poplava v soboto je segla 85 cm višje, kakor leta 1926. Enake ni zabeležene v naši kroniki. Polja ob bregovih so opustošena. Niti videti se ne da, da so bila tamkaj kdaj polja. Vse je zasuto s peskom. Sadno drevje je upognjeno do tal, mnogo je izruvanega, polomljenega. Bregovi so razjedeni in udrti — sploh škoda tolikšna, da sega preko stotisočev.

Iz življenja in sveta

Strupi v možganih duševnih bolnikov

Dognanja praškega psihiatra

Praški psihiater dr. Gamper je odkril nekaj pomembnega v možganih duševnih bolnikov Snovi, ki jih sicer ni bilo mogoče analizirati po nobeni izmed znanih tehničnih metod in ki jim ta čas še ne ve sestave, pa so nedvomno strupene in gotovo v zvezi z duševno boleznijo.

Njih učinke naravno je mogel opazovati le z živalskimi poskusi.

Gamper je vbrizgnil kuncem malenkost tekočine iz možganov in hrbteničnega mozga norcev in je ugotovil na živalih znake težkega in celo smrtnega zastrupljenja. To zastrupljenje se je pokazalo v hudih poškodbah možganske mase in vsega osrednjega živčnega sistema, ki je zapadel v stanje pravega razkroja; spreminjal se je v tekočino. Ganglijske stanice, ki jih smatrajo za sedež višjih duševnih sposobnosti, so bile videti pod mikroskopom v stanju okrnitve. Tudi jetra so otekala. Pri teh poskusih je bila važna ugotovitev, da učinkuje tako samo tekočina iz možganov duševno bolnih, dočim ni imela tekočina iz zdravih oseb nobenega slabega vpliva.

To kaže najočitneje, da so tudi pri tako zvanih »čistih duševnih boleznih« soudeleženi organski, telesni činitelji, če ne v samih možganih, pa v njihovih sokih. Zanimivo je, da je moderna psihoterapija že pred časom začela zdraviti razne duševne bolezni s sredstvi, s katerimi se zdravijo »pokvarjeni soki« v smislu stare medicine. Raziskovanja dr. Gamperja in praške psihiatrične klinike so dala empiričnim uspehom tega zdravljenja teoretično podlago, obenem pa so dokazala, da stara medicina ni bila vsa od muh, kakor je menil do danes prosvetljeni vek.

Zopet cesarske uniforme

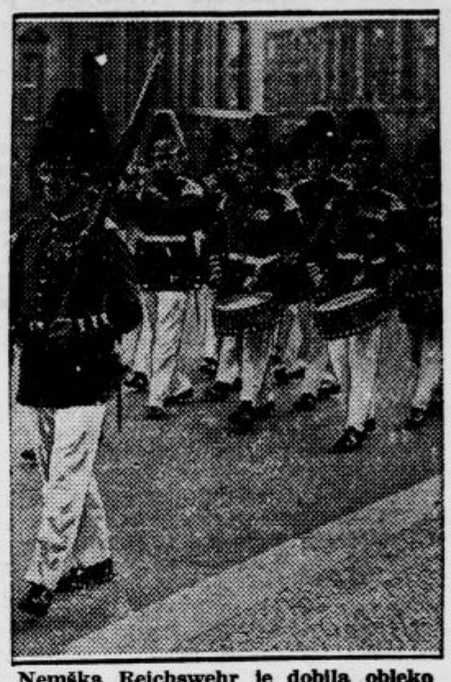

Nemška Reichswehr je dobila obleko nekdanje Viljemove vojske

Vsakih sto let enkrat

cvete to čudežno drevo v newyorškem botaničnem vrtu

Rastlina, ki žre otroke

Ameriški botanik prof. Vandering, je na svoji nedavni ekspediciji v Mehiki skušal razjasniti skrivnost velike, agavi podobne rastline, o kateri trdi tamošnje prebivalstvo, da se hrani z živalskim in tudi človeškim mesom. Na rastlini sami ni raziskovalec našel nič posebnega, kvečjemu to, da ima z dolgimi, ostrimi trni posajene liste, ki se ponoči zaprejo in zjutraj znova odvijejo, tako da ima rastlina ponoči obliko ogromnega ananasa.

V takšni rastlini so našli nekje skoraj do kosti shujšano truplo otroka, sinčka nekega farmarja in po tem primeru se je razširila med ljudstvom govorica, da požira rastlina meso. Prof. Vandering pa se je zaman trudil, da bi jo pripravil do tega. Tako je ostala otrokova smrt nepojasnjena. Mogoče je to, da je otrok pred nočjo v svoji neprevidnosti zlezel med liste »mesojedne rastline«, kjer se je na trnih tako ranil, da je izgubil zavest. Listi so se v temi zvili okoli njega in se je v njih zadušil ali izkrvavel. Truplo so našli šele nekoliko tednov pozneje in od tedaj je šla po deželi govorica o agavi, ki požira ljudi.

Zaklad v smeteh

Varšavska policija skuša razjasniti čudno najdbo. Neki hišnik je našel pri izpraznjevanju zaboja s smetmi v časnik zavit šop vrednostnih papirjev, ki predstavljajo vrednost 150.000 zlotov. Najdbo je takoj odnesel na policijo, ki meni, da gre za ukradeno blago, ki ga je moral neznan tat iz tega ali onega vzroka odvreči.

Mreža iz človeških teles

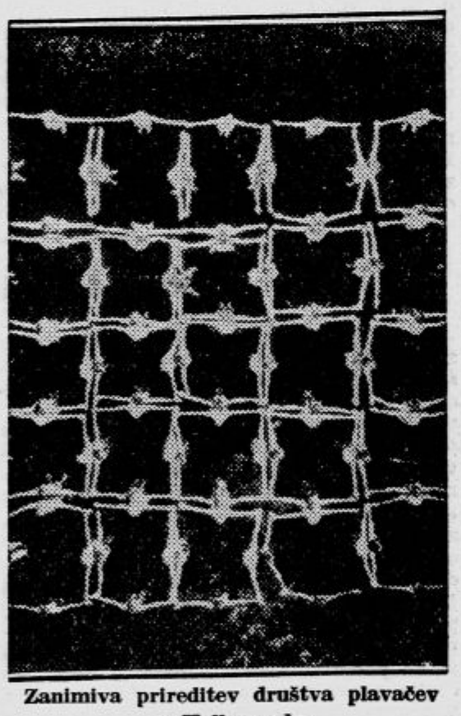

Zanimiva prireditev društva plavačev v Hollywoodu

Zanimivosti iz sodobne Nemčije

Kakor nam Bog pomagaj...

Hitlerjevski režim hoče dodobra »ponemčiti« tudi bogoslužje. Tako n. pr. predlaga evangelijski tiskovni urad iz Kraljevca, naj se odpravita hebrejski besedi »aleluja« in »amen«. Beseda »amen« naj se nadomesti s stavkom »Tako nam Bog pomagaj«, za »alelujo« pa še nimajo adekvatnega izraza. Morda bodo uvedli stavek »Hvalite Gospoda«.

Pisemska tajna

Posebno sodišče v Berlinu je obsodilo nekega 20 letnega brivskega pomočnika na devet mesecev ječe, ker je pisal pismo svojemu znancu, danskemu vicekonzulu v New Yorku ter mu je opisoval brezposelnost v Nemčiji. Pismo so odprli na carinskem uradu, ga prebrali in zaplenili v interesu napredka nemške domovine.

Dvanajst mejnikov v življenju ženske

Bila je ponosna, ko so ji prvič rekli »gospodična«.

Bila je srečna, da so jo smatrali za starejšo nego njene tovarišice enake starosti.

Želela si je, ko je doživela svoje prvo razočaranje v ljubezni, da bi bila stara, popolnoma stara ženska in da bi ne čutila več svoje muke.

V zatišju svoje mlade zakonske sreče je pozabila na vso nečimernost in se je smejala ženskam, ki se niso znale starati z ravnodušjem in častjo.

Na svoj 30. rojstni dan je dejala, da čuti, kako njena prava mladost šele sedaj prihaja.

Pretreslo jo je, ko je odkrila prvi sivi las.

Bila je presenečena, ko jo je mlado dekle pozdravilo s spoštljivim priklonom.

Padla je iz oblakov, ko je odkrila, da zanimanje mičnega mladega moža ne velja njej, temveč njeni hčeri.

Bilo ji je silno prijetno, ko ji je zaklical šofer »Pozor, mala gospodična!«

Bila je ogorčena, ko ji je prodajalka hvalila »primeren klobuk za zrele ženske«.

Jokala je, ko je dejal starejši gospod »V naših mladih letih, milostiva...«

Popolnoma se je sprijaznila s svojo usodo, ko ji je mali vnuček prvič dejal »stara mamica«.

Manevri proti kobilicam

V Bolgariji se vrše te dni veliki manevri proti kobilicam. Vojaških vaj se udeležujejo vse vrste vojske ter tudi trudovaki, oddelki, ki morajo biti armadi na razpolago s svojim delom.

Dobro in slabo dihanje

Svež, dober zrak je telesu neobhodno potreben, žal, pa tega premnogo ljudi še vedno ne ve. Slabotni ljudje, ki večino življenja presedijo, vdihavajo često tako malo zraka, da se mora zdravnik pri pregledu pošteno potruditi, če hoče doznati kakšen dihalni šum. Posledica slabotnega dihanja je ta, da se kri ne more nasrkati kisika in da se pojavi malokrvnost. Neporabljeni deli pljuč, ki jih zrak ne more prečistiti, padejo skupaj in postanejo dobra tla za vse škodljive klice. Slabim dihalcem preti vedno tuberkuloza. Odpomoč more nuditi le večkratno globoko dihanje na dan, in sicer po pet do osem globokih, počasnih dihljajev na prostem ali vsaj pri odprtem oknu.

Gnezdo iz žice

Varuh nekega južnoafriškega muzeja Ernest Warren poroča o čudnem gnezdu, ki so ga našli na kakšnih deset metrov visokem drogu električnega voda. Zgradil ga je parček vran in je tehtalo svojih 10 kg. To ni čudno, kajti gnezdo je bilo znotraj iz sena in mehkega materiala, zunaj pa iz kratkih kosov žice in kovine; viselo je s pomočjo žic na prečnem delu droga in je bilo vrhu tega z večjo žico pritrjeno k samemu drogu.

Ta žica se je ovijala droga in njena dva konca sta bila zvita tako skupaj, kakor bi to človek napravil z močnimi kleščami. Warren ne občuduje samo inteligence in spretnosti, s katero sta ptici tehnično rešili ta za njiju vsekakor novovrsten gradbeni problem, temveč tudi silo njunih kljunov, ki sta zmogla žico zvijati na takšen način.

Jesenska moda

Popoldanska obleka s širokimi rameni in šerpo. Desno: jutranja obleka z mladostno linijo

Največji diamant

Dragulj, ki tehta 2000 karatov

Pri Campu de Patos v brazilski krajini Minas Geraes so našli te dni ogromen diamant, ki ga lahko označimo za največjega na svetu. Tehta nič manj nego 2000 karatov in torej več nego največji, doslej odkriti diamanti. Kakšnih 40 milijonov dinarjev bo njegova vrednost in je dvomljivo, da bo njegov sedanji lastnik, eden izmed lastnikov rudnika, v katerem so kamen našli, dobil kupca, ki bi mu mogel toliko nuditi.

Če pomislimo, da tehta eden izmed najznamenitejših velikih diamantov, Orlov, »komaj« 195 karatov in da ga je pred kakšnimi 150 leti neki ruski car kupil za svoje žezlo za »bagatelo« 450.000 rubljev in 4000 rubljev letne rente prejšnjemu imetniku, si lahko predstavimo, kolikšno vrednost mora imeti novi diamant že zaradi svoje velikosti. Še manjši je slavni diamant Kohinoor, ki tehta 106 karatov. »Florentinec«, ki ga je izgubil Karel Drzni v bitki pri Gransonu in je bil pozneje last avstrijske zakladnice, tehta okrog 140 karatov, slovita »Južna zvezda« tehta po izbrušenju komaj 125 karatov (prej je tehtala 254 karatov), »šah«, drugi diamant ruske kronske zakladnice, ki ima na svojih obrušenih ploščinah umetniško vrezane perzijske napise, tehta še manj, namreč 86 karatov.

Pravi orjak proti tem kamnom je »Excelsior«, ki so ga našli v Oranju. Tehta namreč 972 karatov; med burskimi vojnami pa so našli v Transvaalu še večjega orjaka, diamant Cullinan, ki je sedaj last angleške krone in katerega natančna teža ni znana. Tehta pa baje le malo manj nego 2000 karatov. A celo ta velikan zaostaja tedaj za novim brazilskim diamantom.

V prejšnjih časih so vrednost diamantov do 20 karatov računali po indijskem kvadratnem pravilu: vrednost enega karata so pomnožili s kvadriranim karatnim številom. Tega pravila niso v vsakem primeru upoštevali, ker ima poleg teže svojo odločilno besedo tudi kupčevo, oz. prodajalčevo finančno stanje, a pred vsem čistost diamantove barve. Tako je avstrijski »Florentinec« navzlic svojim 140 karatom zaradi čistosti svoje barve in posebnega žara veljal preko 2 milijona zlatih kron, dočim je marsikateri težji kamen imel manjšo vrednost.

Poljedelstvo se motorizira

Francoski minister za poljedelstvo otvarja mednarodno razstavo za motorizacijo kmetijstva v Arpajonu

Strašen doživljaj v kotlu

Delavec v oblasti vode in pare

V tekstilni tvornici Ferbar & Co v Lodžu na Poljskem so minuli teden čistili velik parni kotel, ki rabi za pogon podjetja in za centralno kurjavo poslovnih prostorov. Ker se vsako leto nabere v kotlu

apnena plast,

je običajno, da vsako jesen očistijo stene z dleti in kladivi. Tudi te dni so poslali na to delo šest mož. Med njimi je bil tudi 24 letni Jan Januszewsky.

Može so spustili skozi odprtino v trebuh kotla. Vsak je delal v svojem koncu in ko je delo dovršil, je zlezel po lestvah ven. Tako je zapustilo kotel pet mož, dočim je ostal šesti, Januszewsky, v kotlu in ni tega niti sam opazil, ker je bil zaposlen v posebnem koncu. Ko je petorica zlezla iz posode,

so zaprli grlo

in začeli v kotel spuščati vodo, da ga preizkusijo.

Šele zdaj je Januszewsky opazil, kaj se je zgodilo. Začel je trkati po stenah kotla in klicati ljudi, toda nihče ga ni slišal, ker so poleg kotla razbijali zidarji, da ni bilo slišati glasu v bližini. Kmalu je Januszewskemu začela voda zalivati noge, potem je začela pritiskati sopara in siromak je že videl pred seboj strašno smrt, ki mu jo je naklonila usoda. Spoznal je, da se bo v sopari

skuhal pri živem telesu,

če si ne bo pomagal sam, kajti pomoč od zunaj ni prišla.

V skrajni sili se je zdaj Januszewsky odločil za rešitev z lastnimi močmi. Sredi cvrčanja v ceveh in razbijanja po zidovih v obližju kotla je nastavil svoje dleto na steno posode, v kateri je bila voda stopila že precej visoko. Tolkel je z vso silo in dleto je slednjič napravilo to, kar je Januszewsky želel od njega:

prebilo je steno

in voda je začela brizgati iz kotla. V tistem trenutku so se pri odprtini znašli delavci, ki so hoteli zamašiti luknjo, toda Januszewski je pomolil skozi odprtino prst svoje roke in tedaj so videli, kaj se je zgodilo. Dotlej namreč ni Januszewskega nihče pogrešil. Odprli so kotel na vrhu in potegnili Januszewskega iz posode

bolj mrtvega kakor živega,

bledega v obraz in belega v lase, ki so mu od strahu v kotlu posivveli.

Mož se je tresel po vsem životu in je dobil živčni šok, tako da so ga morali takoj odpeljati v bolnišnico. Zdravniki pravijo, da bo okreval.

Ameriška prosveta v znamenju krize

Deset milijonov otrok brez pouka, učiteljski stan pa brez plače

Človek bi mislil, da je v državi kakor je Amerika, vsaj prosveta v teh časih ostala neokrnjena. A temu ni tako. Letos so samo v državi New York črtali 20 milijonov dolarjev iz prosvetnega proračuna. Največjo pozornost pa so zbudile razmere v enem največjih in najnaprednejših mest — v Chicagu. Tam so morali

zapreti vse šole

druge stopnje in skoro tudi polovico osnovnih šol.

Mestna uprava, ki je plačevala učiteljstvo, je namreč ostala lani dolžna učnim močem dvanajst milijonov dolarjev. V minuli zimi je dosegla beda učiteljskega stanu takšen višek, da so mu pošla sredstva za plačevanje najemnine. Tako je prišlo do tega, da so začeli učitelji

v obupu naskakovati banke.

S tem je bila upravna oblast primorana, da je začela iskati posojilo pri bančnih zavodih. Dobila je vsaj toliko denarja, da je lahko poravnala zaostanke v plačah. Letos pa je nastala v prosvetnem računu Chicaga takšna finančna vrzel, da ni prejel noben učitelj

niti dolarja plače.

To se je zgodilo v času, ko se ponaša Chicago pred vsem svetom s svojo razstavo »Stoletje naperdka«. Niti ena večerna šola ne posluje, ker ne posodijo bančniki niti pare za učno osobje. Toda ne samo v Chicagu, tudi drugod v Ameriki so podobne razmere V Alabami so morali zapreti 85% vseh osnovnih šol in šol višje stopnje. Za osnovne šole so uvedli

trimesečno leto,

kakor se je to prakticiralo pred dalj nego štiridesetimi leti. Istočasno je vlada odredila, da se morajo učiteljske plače skrčiti za eno tretjino. Zaostanki, ki jih država dolguje učiteljstvu v Alabami, znašajo sedem milijonov dolarjev. Tudi v drugih državah niso razmere dosti boljše.

Društvo za nadzorstvo ljudske vzgoje je priobčilo statistiko, ki veli, da je 170 ameriških mest v prošlem šolskem letu zaprlo otroške vrtce in zavode za zaostalo deco. V 120 mestih so morali zaradi nedostajanja denarja

ukiniti večerne tečaje,

v 160 mestih pa telovadna učilišča. Tako je bila nad 10 milijonom otrok odvzeta možnost, da nasiti svojo dušo z znanjem. Znani obzornik »The Nation« razpravlja o tem nenavadnem pojavu propadanja in pravi: »Vsi ti ukrepi na račun štedenja v prosvetnem resoru bodo okrepili banditizem in demoralizacijo v ameriškem življenju.« Te besede so resnične in zadevajo v živo.

Poročila, ki prihajajo dnevno iz Amerike, učinkujejo v resnici alarmantno. Za Evropo pomenijo zgled, kje se ne sme štediti, če nočemo zapraviti bodočnosti ter izročiti mladine pogubnim vplivom strašnega časa, v katerem živimo. Kajti statistično je dokazano, da se iz takšnega

analfabetstva poraja kriminaliteta

s posledicami, ki se ne dajo lahko izkoreniniti.

Če torej hoče Evropa ostati ognjišče kulture in civilizacije, ne sme za nobeno ceno slediti Ameriki v tem kvarnem zgledu. Nasprotno, dvigniti mora svoje šolstvo in še bolj skrbeti za naraščaj kakor je skrbela doslej.

DOBRO JE, ČE VEŠ...

da pobija ameriška vlada brezposelnost s tem, da gradi nove vojašnice in strateške ceste;

da bo predlagala holandska vlada v Ženevi Nansenove potne liste za nemške emigrante;

da je začela neka tvornica izdelovati konjske podkve iz gume;

da je postal francoski duhovnik Le Cam svetilničar na otočiču Le Hostu blizu bretonske obale;

da so začeli angleški listi gonjo proti kukavici zaradi pobude ptičeslovcev, da je treba to »zajedalko« med pticami korenito iztrebiti;

da je neki delavec v Samarkandu skonstruiral sončno ognjišče, na katerem se skuha juha v dveh urah, meso pa v 50 minutah;

da so sklenili trije zdravniki v Missouriju žrtvovati svoja življenja za pojasnitev spalne bolezni;

da so v Stolnem Beligradu odkrili 97 zapečatenih oporok iz let 1740—1760. Testamenti pripadajo ondotnim plemenitaškim rodbinam;

da namerava ameriška vlada ustanoviti koncentracijska taborišča za brezposelne, da jim bo lažje preživeti zimo in jih oskrbovati;

da je preminul znani švedski kemik prof. Henric Söderbaum, predsednik Nobelove ustanove za kemijo;

da se bo v najkrajšem času razšel dunajski PEN klub, ker so zaradi medsebojnih sporov in nesporazumov izstopili skoro vsi njegovi člani;

da se v inozemstvu resno širijo vesti, da je dozdevni požigalec Reichstaga van der Lubbe zastrupljen, da ne bi s svojim nadaljnjim vedenjem prizadeval težav režimu, ki ga je postavil pred sodišče.

Pristopajte k „Jadranski straži“!

IVERI

Življenje je dolg, ki so ga naredili drugi, plačati pa ga moramo mi.

Ljubezen nosi nagrado sama v sebi. Kdor pričakuje nagrade izven te, ne ljubi in vara samega sebe.

Starost gleda z vedrim očesom v preteklost, s tožnim v prihodnost. Nič čudnega torej, da je za sedanjost brez vsakega smisla.

ANEKDOTA

V neki umetniški družbi v Parizu je nekdo omenil, da je imel Pascal kot šolarček navado preganjati si glavobol z geometričnimi nalogami.

»Pri meni je bilo narobe,« je menil Tristan Bernard, ki je bil tudi navzoč, »jaz sem imel navado, da sem geometrične naloge preganjal z glavobolom.«

VSAK DAN ENA

»Gospod notar, prosim, napišite mojo oporoko: Jera dobi po meni 80.000 Din, Društvo prijateljev živali 1500 Din, teta Mina moje posestvo v Poplavah, nečak Jurij pa zlato uro.«

»Kaj toliko imate, prijatelj?«

»Kaj imam, je vseeno. Rad bi le, da bi ljudje po moji smrti spoznali mojo dobro voljo.«

Kulturni pregled

Ob premieri Shawove „Svete Ivane“

Nocoj bo v dramskem gledališču premiera slovitega Shawovega dela »Sveta Ivana«, dramske kronike v 6 slikah z epilogom. To delo je šlo v zadnjih desetih letih preko vseh večjih svetovnih odrov in je že ob svojem početku vzbudilo največji interes tako občinstva, kakor tudi literarne kritike. Krstna predstava je bila 28. decembra 1923. leta v Garrick - Theatru v Newyorku, na Angleškem so jo prvič igrali 26. marca 1924. leta v Londonu. Poleg teh uprizoritev omenjamo znamenito Reinhardtovo režijo »Svete Ivane«, pri kateri je igrala glavno ulogo znana gledališka in filmska igralka Elisabeth Bergner, nadalje svojevrstno, zelo uspelo uprizoritev Komornega gledališča v režiji gledališkega revolucionarja Tairova (Ivano je kreirala Alice Koonen) in končno uspelo pariško uprizoritev v režiji Pitoeva. Dunajsko Reinhardtovo gledališče v Josephstadtu je za letošnji repertoar napovedalo to delo v Reinhardtovi režiji. Literarna kritika je to Shawovo delo ocenila po večini kot eno izmed njegovih najboljših, mogoče sploh celo kot najboljše. Shaw, satirični dramatik, ki v vseh svojih delih šiba, se posmehuje in obenem analizira razmere v človeški družbi, je v tej dramski kroniki nanizal najznačilnejše trenutke iz življenja pri Francozih zelo popularne svetnice Device Orleanske. Z veščo roko je v šestih slikah prikazal ves njen razvoj na pol kmečkega, na pol meščanskega, v svojem srcu zelo preprostega in nepokvarjenega dekleta, preko njenih velikih bojnih uspehov in tragične smrti v plamenih grmade. V svojem delu je priklical na oder vso takratno dobo, z vsemi njenimi zablodami, zmotami, neumnostmi in jo na mnogih mestih pomešal z našo sodobnostjo.

Življenje sv. Ivane je uporabilo precej pisateljev svetovne literature kot motiv za svoje delo. Voltaire se je v svoji »La Pucelle« posmehoval njej, kakor cerkvi, katere zastopniki so jo takrat obsodili na smrt, a so jo pozneje (seveda nekoliko stoletij pozneje) rehabilitirali. Schiller jo je postavil v sfere romantike, pred Shawom pa se ji je mogoče še najbolj približal Anatole France v delu »Življenje sv. Ivane«. Zanimivo je, da je napisal delo o njej tudi ameriški humorist Mark Twain. Shaw je pa kljub vsej tej ogromni literaturi o sv. Ivani našel neko novo pot, preštudiral je vse zgodovinsko gradivo in priključil drami nad 80 strani dolg uvod, v katerem polemizira z zgodovinarji, pisatelji in politiki.

Priznati je treba, da gre Shawovi »Sveti Ivani« prvenstvo med vsemi dramskimi deli, ki so bila do danes o njej napisana. V omenjenem uvodu pravi pod poglavjem »Tragedija, ne melodrama«, da v njegovem delu ni nobenih tako zvanih intrigantov, ki so postali tako običajni zlasti v dramah Shakespearejevih epigonov. Zato noče, kakor pravi sam obsoditi niti škofa Couchona, niti inkvizitorja. »Oba sem prikazal kot zmožna in zgovorna zastopnika bojevite in boja željne cerkve, ker sem edino tako mogel ohraniti svojo dramo na nivoju visoke tragedije in jo obvarovati pred navadno policijsko sodno senzacijo. Intrigant more biti v drami samo »diabolus ex machina« — pripomoček kakor deus ex machina, toda oba sta v isti meri mehanična in zato zanimiva samo kot mehanizma. Ponavljam. Samo delovanje vsakdanjih nedolžnih ljudi nas briga; in če bi Ivana ne bila sežgana od vsakdanjih, nedolžnih ljudi zaradi njih pravnega čuta, bi njena smrt nič več ne pomenila nego potres v Tokiju, pri katerem je zgorela cela množica devic. To je tragedija umora, ki ga nisо izvršili morilci. To so sodni umori, pobožni umori, in to nasprotje prinaša obenem komedijantski element v tragedijo: angeli mogoče jočejo nad umorom, toda bogovi se nad morilci smejejo.«

Pri naši uprizoritvi je zaposlen ves moški dramski ansambel. Sveto Ivano igra Mira Danilova. Načrte za povsem novo in originalno inscenacijo je napravil inž. arh. Franz. Režira Bratko Kreft.

Iz češkoslovaške kulture

Založba Sfinx v Pragi ima v jesenskem programu izdajo romana Karla Fiale »Jazz«, delo T. Svatopluka »Botostroj« ter sedmi zvezek »Československe vlastivede« (»Češkoslovaško domoznanstvo«), ki obsega nastopne razprave: »Zgodovina češke literature«, Arne Nowak; »Zgodovina slovaške literature«, Albert Pražák; »Zgodovina karpatskoruske literature«, Ant. Hartl; »Zgodovina poljske literature«, V. Martinek; »Zgodovina nemške literature do 1848«, Paul Eisner ter »Zgodovina madžarske literature«, Pavel Bujnak. Sedmi zvezek »Československe vlastivede« obsega še nastopne razprave: »Zgodovina časopisja«, J. Volf in K. Hoch; »Grafika«, E. Pacovsky; »Knjižna vezava«, K. Herain; »Exlibris in Bibliophilie«, Mit. Novotny; Čekoslovaška zgodovina založbe«, J. Volf ter »Československe organizacije pisateljev, žurnalistov in založnikov«, J. Löwenbach.

V redakciji Slovanskega seminarja fil. fakultete Karlove univerze v Pragi je izšel pod uredništvom dr. Karla Krejčija ter v založbi kulturne Zveze čs. študentstva priročnik pod naslovom »Slovanska spolupraca« („Slovanska sodelavnost«). V tem delu se stvarno pretresajo nove naloge na polju slovanske sodelavnosti. Članke so prispevali univ. prof. dr. Horák, dr. Murko, dr. Chotek, dr. Krofta ter dr. K. Krejči in M. Smolařová - Čapková. Vsi avtorji člankov se izjavljajo za praktično delo pod geslom »Spoznajmo slovanstvo«. Propagirajo tudi delo v slovanskem smislu v vseh kulturnih in gospodarskih panogah počenši s šolo, univerzo, umetnostjo in časopisi. V priročniku je podan bogat pregled slovanskih institucij, s Slovanskim ustavom na čelu.

Vera Dostalova.

Iz lužičkosrbske kulture

Stoletnico rojstva velikega Lužičana in Slovana Michála Hórnika je proslavila samo katoliška Lužica. Neopazno pa sta minila jubileja Gornjelužičana Jurija Slodenka ter Dolnjelužičana Bogumila Šwjele. Oba sta v septembru dopolnila šestdeseto leto.

Jurij Slodenk je po poklicu učitelj. Udejstvuje se zelo mnogostransko, kot izboren organizator, publicist in pisatelj, skladatelj ter dirigent. Od mladosti se je neutrudno bojeval za pravice svojega naroda. Javno je zahteval pouk materinščine v lužiških šolah. Zato so ga Nemci zasledovali. Ob izbruhu nemške revolucije so ga zaprli. Ko so ga izpustili, so mu odvzeli službo. Juri Slodenk je tudi samosvoj dramatik. L. 1921. je napisal dramo »Napoleon«, v kateri je hotel pokazati, da junaka niso uničili njegovi sovražniki, marveč usoda.. 28. aprila je bil tudi Slodenk aretiran ter v družbi petih kulturnih delavcev zaprv v Budvšinu. Današnje vladne Serbske Nowine so molče prešle njegov jubilej.

Proslavili pa tudi niso šestdesetletnice dolnjelužiškega filologa **Bogumila Šwjele**. Slavist Šwjela ima mnogo zaslug za lužiško vedo. Leta 1903. je izdal »Dolnosrbski pšawopis«. Napisal je več lužiških slovnic in čitank, leta 1926. pa je izdal »Primerjalno gramatiko gornje- in dolnjelužiškega jezika«. Udeležil se je tudi I. shoda slovanskih filologov v Pragi leta 1929.

Vera Dostalova

»České Slovo«, osrednji organ češkoslovaške narodno - socialne stranke, priobčuje v zadnji nedeljski številki članek našega uredniškega tovariša in kulturnega referenta g. B. Borka o književnih novostih v Jugoslaviji.

Drobne vesti. Na Dunaju priredijo v začetku februarja jazzovski koncert, na katerem bo sodelovalo pod vodstvom najbolj znanih skladateljev moderne šlagerske muzike 200 izbranih godbenikov s 60 godali, 30 saksofoni, 20 trobentami, po 10 pozavn, kitar in banjov, dalje s 30 harmoniкami, 4 klavirji in preko 40 tolkal. — Znana filmska igralka Tony van Eyck, ki se je v zadnjih letih vdala morfinizmu, je zblaznela in so jo oddali v blaznico, katere po vsej priliki ne bo več ostavila. — Dirigent dunajske Državne opere Karl Alwin je predal tajništvu Društva narodov skladbo, ki naj bi postala mednarodna himna te ustanove. — V Kuskovu pri Moskvi so otvorili državni porcelanski muzej, ki obsega poleg mnogih znamenitih inostranih kosov ruske porcelanske izdelke od l. 1748. do danes. — Praška glasbena matica bo izdala glasbeno in literarno ostalino Leoša Janačka, med drugim tudi njegovo korespondenco.

»Bulletin du Comité des Amitiés Franco-Yougoslaves, 3. št. (avgust-september), Pariz, priobčuje izpod peres cele vrste najboljših francoskih publicistov zanimive politične, gospodarske in kulturne prispevke, ki se nanašajo na francosko-jugoslovenske odnošaje in seznanjajo francosko javnost z najvažnejšimi pojavi v naši državi.

Jugoslovenski rotar, 3. št., urejuje dr. Milan Stojadinović v Beogradu. Poročila o delovanju rotarskih klubov v Jugoslaviji in izven nje, o lozanski konferenci rotaryjcev, o mednarodnem jeziku itd.

»Modra ptica«, leposlovna revija, 10. št.: Megla nad Verdunom (M. Javornik), Kati Kustecova (Miško Kranjec), Zaklete noči (Vl. Bartol), Konec ljubosumja (M. Proust), poročila, razno.

Prva slovanska tiskana knjiga. K notici s tem naslovom v 220. št. »Jutra« nas opozarja gdč. Elza Kostialova iz Novega mesta, da glagolski misal iz l. 1483. ni prva slovanska tiskana knjiga. Že l. 1459. se je natisnila Husova poslanica magistru Jakoubku ze Stříbra, 1468. v Plznji »Kronika« trojanska« Gvida z Kolonny in leta 1475. »Novy zákon«.

Radio

Sreda, 27. septembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — — 18: Komorna glasba, radio - kvartet. — 19: Vera v čarovništvo. — 19.30: Uvod v sledeči prenos. — 20: Prenos opere »Luiza« iz gledališča. — 22.30: Čas, poročila.

Četrtek, 28. septembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Otrok v predšolski dobi: M. Kmetova. — 18.30: Pogovor s poslušalci. — 19: Radio - orkester. — 19.30: Plošče po želji poslušalcev. — 20: Prenos iz Beograda. — 22: Čas, poročila, radio jazz.

PREDSVEM
TRIO TRON-CEVI!
potem bode vaš prijatelj in selektiven a reprodukcija bode odlična!

BEOGRAD 19.30: Regerjeva sonata za klarinet in klavir. — 20: Plošče. — 20.30: Večer poljske glasbe. — 22: Slušna igra. — Ciganska godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Prenos koncertnega večera iz Beograda. — 22.40: Plesna glasba. — PRAGA 19.50: Vedra zvočna montaža. — 20: Prenos simfoničnega koncerta. — 22.15: Lahka godba. — BRNO 19.50: Ves program iz Prage. — VARŠAVA 18.35: Klavirski koncert. — 20: Orkestralen in pevski koncert. — 22: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Plošče. — 17.25: Pevski in klavirski koncert. — 19: Pesmi. — 21.35: Simfoničen koncert. — 22.55: Plesna glasba. — BERLIN 20.05: Praznik žetve. — 21: Plesni večer. — Muzika s ceste. — KÖNIGSBERG 20.05: Zabaven program. — MÜHLACKER 21: Večer Respighijeve glasbe. — 22.40: Plesna glasba iz Berlina. — 0.15: Moderna lahka in plesna glasba. — BUDIMPEŠTA 19.20: Klavirski koncert. — 20.50: Lahka glasba. — 22.15: Orkester. — RIM 17.15. Vokalen in instrumentalen koncert. — 20.40: Operni večer.

Repertoar

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA.

Začetek ob 20.

Sreda, 27.: Sveta Ivana. Premiera. B.
Četrtek, 28.: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Četrtek.
Petek, 29.: Zaprto.
Sobota, 30.: V agoniji. C

OPERA.

Začetek ob 20.

Sreda, 27.: Luiza. Sreda.
Četrtek, 28.: Pikova dama. A
Petek, 29.: Zaprto.
Sobota, 30.: Jim in Jill. Opereta. Izven Znižane cene.

★

B. Shaw: »Sveta Ivana« (Devica Orleanska) v ljubljanski drami. Drevi bo v drami premiera Shawove zgodovinske drame »Sveta Ivana«. V tem delu nam slika slavni angleški pisatelj vso zgodovinsko dobo, v kateri je živela neustrašena Devica Orleanska z vsemi zablodami, zmotami in neumnostmi, v katerih je živel takratni svet; vse to nam pokaže tudi na odru. Na mnogih mestih je pomešal te dogodke z sodobnostjo. Brez dvoma je Sveta Ivana najboljše Shawovo odersko delo. Pri naši uprizoritvi je zaposlen ves moški dramski ansambel, Sveto Ivano igra ga. Mira Danilova. Delo je naštudiral režiser Bratko Kreft, inscenacija je napravljena po načrtih inž. arh. Franza. Premiera bo nocoj za red B

Na novo razpisani abonma C ima svojo prvo predstavo v soboto, dne 30. t. m. V agoniji. Opozarjamo, da se priglasi za ta abonma še vedno sprejemajo. Na razpolago so sedeži vseh vrst in cen.

Prva uprizoritev najboljše francoske in morda tudi najlepše francoske opere sploh, Charpentierove »Luize« v letošnji sezoni bo drevi. Naslovno ulogo poje ga. Zlata Gjungjenac - Gavella. Njeno mater ga. Španova in očeta g. Betetto, veliko tenorsko partijo Juliena g. Gostič. V ostalih ulogah so zaposleni: ge. Poličeva, Bernot - Golobova, g. Zupan ter skoro ves naš izvrstni zbor. Opero dirigira kapelnik Neffat, režija je dr. Gavellova. Važno ulogo ima tudi baletni zbor, plese je naštudiral g. Golovin. Predstava je za red Sredo.

Sport

Nogometna tekma med poštnimi in tramvajskimi uslužbenci

Čisti dobiček pojde v korist poplavljencev na Barju

Prihodnjo nedeljo se nam obeta zopet sportna senzacija. Po novinarjih in častnikih ter stražnikih in uslužbencih mestnega dohodarstvenega urada so se sedaj odločili tudi poštni in tramvajski uslužbenci, da podprejo s svojim sportnim nastopom akcijo, ki se je uvedla v pomoč naših poplavljencev. Tudi oni hočejo, čeprav sami ne živijo ravno v rožnatih razmerah, doprinesti svoj obulus k temu, da se olajša gorje onih, ki so zaradi zadnje katastrofe utrpeli toliko škode. Že socialna stran te nogometne tekme, ki se bo vršila v nedeljo ob 16. uri na igrišču ASK Primorja na Tyrševi cesti, bo gotovo privabila mnogobrojno občinstvo. Baš v teh težkih časih je dolžnost vsakega, da podpira plemenite akcije trpečega bližnjega.

Pa tudi sportna stran prireditve je omembe vredna. Tekma bo resna, borbena in napeta, ker so v moštvih razna znana imena nogometašev, ki smo jih videli že na prvorazrednih tekmah naših vodilnih klubov.

Pokroviteljstvo nad to prireditvijo sta prevzela predsednik Maloželezniške družbe g. dr. Fettich in poštni direktor dr. Janko Tavzes.

Občinstvo prosimo, da pridno seže po vstopnicah, ki jih prodajajo naši vrli pismonoše, zlasti ker so cene zelo nizke« sedeži po 8 Din, stojišča po 5, za vojake in dijake pa po 3 Din.

SK Ilirija : ASK Gorenje 14:1 (4:1)

V tretjem kolu jesenskega hazenskega prvenstva sta se srečala v nedeljo na Jesenicah podsavezni prvak Ilirija in jeseniški Gorenje. Tekma je kljub slabemu vremenu privabila na igrišče lepo število publike, ki je zadovoljna odšla z igrišča, čeprav so domačinke doživele težak poraz; kajti videla je po daljšem času zopet res lepo igro, katero so predvedle dobro razpoložene Ilirijanke.

Ilirija je nastopila s tremi rezervami, brez Ruše, Omanove in Vide, bila pa je za Gorenjke še vedno dovolj jaka in je izvojevala visoko in lepo zmago. Glavno zaslugo na tako visoki zmagi imata v napadu Nika in Nada, ki sta bili zlasti v drugem polčasu sijajno razpoloženi, ter Darinka in Ela v obrambi. Ivica v golu je bila malo zaposlena, opravila pa je svoj posel zadovoljivo, čeprav je za dobljeni gol samo ona odgovorna. Jako slabo je zamenjala Omanovo v krilski vrsti Joža. Pravilno kritje ji dela še vedno silne težkoče. Absolutno nemogoča pa je bila v tej igri Mica na levem krilu. Napravila je vtis popolne začetnice.

Tekmo je dobro in objektivno vodil sodnik g. Volčini.

V nekaj vrstah. JLAS je sedaj, ko je dospel rekordni zapisnik nemškega lahkoatletskega saveza, verificiral rezultat Branka Kallaya (Marathon, Zagreb) v skoku v daljavi s 6.96 kot novi jugoslovenski rekord. Dosedanji rekord je imel s 6.87 Novaković od BSK. Kallay je dosegel ta lep uspeh nedavno v Berlinu, kjer študira. Njegovemu bratu Levinu Kallay se je priznal rekord v petoboju s 2755.45 točke. — Nurmi poražen, se glasi zanimiva vest. V Wyborgu sta startala na 15 km Nurmi in Iso Holo. Prvi je dospel na cilj Iso Holo v času 47:47.4, dočim je Nurmi dosegel čas 47:48. — Italijan Beccali je atlet velikih zmožnosti. Pred dnevi smo poročali o njegovem novem rekordu v teku na 1500 m. Sedaj je z 1:50.6 postavil nov italijanski rekord na 800 m. — Letošnji avstrijski amaterski prvak v nogometu je postal GAK, ki je v finalu porazil Lustenau s 4 : 2. — Dvoboj med ameriškimi in francoskimi teniškimi profesionali je končan. Zmagala sta Američana Tilden in Barnes nad Cochetom in Plaajem s 4 : 1. Podrobni izidi se glase: Barnes je potolkel Francoza Plaaja s 2 : 6, 6 : 4, 6 : 2 in 6 : 1, Tilden pa Cocheta s 6 : 3, 6 : 4 in 6 : 2. V doublu sta Tilden in Barnes premagala Cocheta in Paaja s 6 : 2, 4 : 6, 6 : 1 in 6 : 4. Tilden je namah osvojil 10 tisoč gledalcev, ki so ugotovili, da veliki ameriški igralec ni izgubil svoje nekdanje virtuoznosti in da je še vedno najboljši teniški igralec sveta.

Službeno iz LHP. Redna seja uprav. odbora danes ob 18.30 v damskem salonu kavarne Emona. Zaradi važnosti dnevnega reda je polnoštevilna udeležba obvezna.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 16.30 strogo obvezen trening. Priti morajo Starc, Hasl, Bertoncelj I in II, Zemljak, Slamič, Boncelj, Pišek I in II, Šlamberger, Svetic III, Jež, Terček, Baum, Petelin, Svetic III, Hvastja, Petrič, Legovič, Boncelj II.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Lahkoatletski in hazenski trening danes ob 17. Po dve sliki naj prineseta Jurman Poldi in Zajec Amalija. Lahkoatletski trening je važen zaradi nedeljskega nastopa v Kranju in prvenstva Ljubljane.

SK Ilirija (Smučarska sekcija). Danes ob 18. seja načelstva v kavarni Evropi. — Vsi in točno!

Mariborski zimskosportni podsavez. Prva seja upravnega odbora bo v četrtek 28. t. m. ob 20. v Aljaževi sobi hotela »Orel«.

SKP in sportni klub »Drava«. V nedeljo se je vršila v Ptuju prva nogometna tekma med SKP in slovenskim sportnim klubom Drava. Slovenski sportni klub Drava se je šele pred meseci ustanovil in se kljub temu ni strašil nastopiti proti staremu društvu z dobro izvežbanim moštvom. Drava je pa kljub temu častno odrezala z rezultatom 5:0 v korist SKP, s čimer je dokazano, da je moštvo »Drave« že dobro trenirano.

Iz Trbovelj

t— **Veliko zanimanje za šah.** V ponedeljek zvečer je igral v dvorani Delavskega doma g. Ivan Kosi, visokošolec iz Trbovelj, simultanko z 11 šahisti, ki niso včlanjeni v Šahovskem klubu Trbovlje. Kako zanimanje vlada med delavci za kraljevsko igro, je razvidno iz tega, da se je udeležilo simultanke še nad 50 drugih šahistov, med njimi tudi najmočnejši člani Šahovskega kluba Trbovlje, ki so pridno pomagali z nasveti igralcem simultanke. Zato je rezultat 3 zgubljene, 2 remizirane in 6 dobljenih iger zelo laskavo priznanje za g. Kosija. Klub je dosegel že prav razveseljive rezultate ter se rekrutira po večini iz delavskih vrst.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

26. septembra

Ljubljana 7, 766.7, 12.8, 96, mirno, 10, megla, 0.2 megla, dež; Ljubljana 13, 766.5, 17.6 78, mirno, 1, —, —; Maribor 7, 765.5, 11.5, 92, mirno, 10, megla, —, —; Zagreb 7, 766.4 13.0, 90, mirno, 10, megla, —, —; Beograd 7, 767.5, 14.0, 75, ESE4, 0, —, —; Sarajevo 7, 768.3, 9.0, 90, mirno, 10, megla, —, —; Skoplje 7, 766.7, 15.0, 85, mirno, 9, —, —; Split 7, 764.6, 18.0, 84, NE4, 0, —, —; Kumbor 7, 763.1, 17.0, 90, mirno, 0, —, —;

Temperatura: Ljubljana —, 12.3; 19.0, — Maribor 19.0, 10.8; Zagreb 22.0, 12.8; Beograd 25.0, 13.0; Sarajevo 23.0, 7.0; Skoplje 28.0, 9.0; Split 22.0, 16.0; Kumbor —, 16.0;

„OLLA“ GUMMI
dokazano v milijonih po vsem svetu razširjen

Pred začetkom slabega vremena se priporoča za izvršitev vseh strešnih popravil staroznana tvrdka
TEODOR KORN
kleparstvo, krovstvo, vodovodne inštalacije in centralne kurjave 10298
LJUBLJANA, Poljanska cesta štev. 8.
Strokovnjaško delo — solidne cene.

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

Specijelni entei oblek, ažuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfinejše delo pri
Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Strukel.
Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjal; entlanje, izdelovanje gumbnic. Vsled najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene. 79

Suhe gobe, divji kostanj, želod, smrekove storže
kupuje
po najvišjih cenah
V. H. ROHRMANN
LJUBLJANA
Sv. Petra nasip 27

ZAHVALA

Ker nam je nemogoče se vsakemu posamezno osebno zahvaliti za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom krutega udarca, prizadetega nam stragično izgubo našega nad vse ljubljenega, nenadomestljivega soproga, dobrega očeta, oziroma sina, brata, strica, svaka in zeta, gospoda

IVANA ŽURAJA

industrijalca v Slovenski Bistrici

se tem potom vsem najiskreneje zahvaljujemo.

Osobito se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, g. dr. Pučniku, ki je kot starosta Sokola v tako ganljivih besedah očrtal pokojnikove zasluge in se prisrčno poslovil od njega; lekarnarju g. Mondiniju, ki je izpregovoril v slovo v imenu vseh nacionalnih in stanovskih društev; kakor tudi v imenu SPD in Rdečega križa g. dr. Tominšku, predsedniku mariborskega Aerokluba za lepi posloviilni govor; tajniku g. Pečeju za iskreno slovo v imenu lovcev; gornjebistriškim in slovenjebistriškim pevcem za v srce segajoče žalostinke na domu in ob odprtem grobu; slovenjebistriškemu Sokolskemu društvu, vsem gasilskim društvom, gg. oficirjem slovenjebistriške garnizije; vsem deputacijam raznih ustanov in oblasti, osobito sodnemu predstojniku g. Vodušku ter gg. narodnemu poslancu Krejčiju in sreskemu načelniku Makarju.

Nadalje se zahvaljujemo vsem darovalcem prekrasnega cvetja in končno vsem, ki so v teh težkih urah z nami sočustvovali in nam lajšali tužno bol, in vsem, ki so spremili našega najdražjega v tako častnem številu do preranega groba.

Gornja Bistrica—Slovenska Bistrica, dne 22. septembra 1933.

10347 GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI.

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

V neizmerni žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš nad vse ljubljeni soprog, stric in svak, gospod

Anton Mikuž

računski svetnik v pokoju

dne 26. t. m. po kratkem trpljenju mirno preminil.

Truplo blagega pokojnika bo prepeljano s Šenkovega turna v Ljubljano, kjer se bo vršil pogreb v četrtek, dne 28. septembra 1933, ob 5. uri popoldne izpred mrtvaške veže, Vidovdanska cesta 9, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 26. septembra 1933.

ELIZA MIKUŽ, soproga, in ostalo sorodstvo.

TEHNIČNI BIRO
Arh. IVAN ZUPAN
se je preselil
IZ GRADIŠČA štev. 13
V NUNSKO ULICO ŠTEV. 17
pritličje desno
OPOZARJAMO NA TO VSE CENJENE INTERESENTE, ZLASTI ONE, KI ŽELIJO STROKOVNIH NASVETOV, NAČRTOV IN DRUGIH INFORMACIJ, TIČOČIH SE KAKRŠNIHKOLI ZGRADB. 10350

V globoki žalosti naznanjamo tužno vest, da nas je naš predobri brat in stric, gospod

ALOJZ KNEZ

davčni upravitelj v pokoju

dne 26. t. m. nenadoma zapustil.

Pogreb blagega pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 28. t. m., ob 15. uri iz mrtvašnice okoliškega pokopališča v Celju.

Sv. maša zadušnica se bo brala v petek, dne 29. t. m., ob ½7. uri zjutraj v farni cerkvi v Celju. 10354

Celje—Laško, dne 26. septembra 1933.

Žalujoča sestra MARIJA PETAN in ostalo sorodstvo.

J. H.: 33

Jezero ljubezni

Roman

»Prav ničesar ne, gospod generalni ravnatelj, in zelo bi vas prosil, da ji nikar ne omenite mojega imena, če je mogoče. Vam samemu sem pripravljen podati dokaz za svojo trditev. Ako me hočete spremiti k draguljarju, vam bo rade volje pokazal prstan in izjavo s podpisom tistega Vilharja. Misel, da naj bi stal pred očmi gospodične Blackove kot tisti, ki je sprožil kamen, mi je pa silno mučna. Ako ji more kdo prizanesljivo povedati vso neveselo reč, tedaj ste to gotovo vi, gospod generalni ravnatelj.«

Ta razodetja so padala na Milana Črneta kakor udarci s kijem. Mladostna prožnost, ki je drugače odlikovala njegove kretnje, je bila kakor izbrisana. Njegova roka je težko ležala na hrbtu naslanjača, ko je vstal.

»To ni prijetna naloga,« je zamrmral.

Benedetti je z izrazom vljudnega sočutja na obličju stopil ob njegovo stran. »Upam, da mi ne zamerite, gospod Črne,« je rekel z glasom polnim skrbi. »Bog ve, da bi bil najrajši molčal v vsej tej reči. A da bi miss Ellen —« Premolknil je in tiho nadaljeval: »Na tihem sem upal, da bo vaša nečakinja opazila moje češčenje in moja čuvstva do nje. Pa ni bilo usojeno. In s tem sem se sprijaznil. Da bi pa tak nevrednež... Saj razumete, gospod Črne, v tem primeru nisem mogel molčati.«

»Seveda ste morali govoriti, gospod Benedetti. Hvaležen sem vam za to. Oprostite mi mojo molčečnost, a vsa ta reč mi gre do živega. Uboga Ellen! In razen tega mi ždi doma še Jela in se kisa. Sam ne vem, kaj je z njo.«

Benedetti se je zdrznil, a Milan Črne tega ni opazil. Njegove misli so imele preveč opravka z Elleno.

»Nu da« — Milan Črne se je siloma zbral — »gledal bom, da spravim Elleno nekako k pameti. Vaših uslug bom pa še potreboval, gospod Benedetti. Zadevo s prstanom je treba razjasniti do konca.«

16. poglavje

Razgovor z Benedettijem je bil spravil Milana Črneta ob vse duševno ravnotežje. Ves njegov spored, vse seje, obravnave in dogovori so morali stopiti v ozadje — najprej je hotel dobiti jasnost o tem!

Čuvstvo studa ga je obhajalo: tatvina, sleparstvo, lov na doto — kako daleč je bilo njemu do takih reči. Ali so bile sploh na svetu? Doslej bi bil Milan Črne najrajši proglasil zločine te vrste za izrodke prebujne domišljije, izmišljene od romanopiscev za stare ženske, da bi jih polivala kurja polt. V časopisih je prebiral samo trgovski del in politične novice, škandale, senzacije in pravde je vselej preskočil. In zdaj je bila njegova nečakinja zapletena v takšno istorijo!

Milan Črne se je najprej napotil v zasebni detektivski zavod, ki so mu ga bili priporočili v hotelu. Tenkočutnost, s katero so mu tam olajšali zadrego, ga je prijetno iznenadila. Vendar si je moral s tiho jezo priznati, da ni bil še nikoli v svojem življenju v taki zadregi kakor tu. Plavolas mlad človek, ki je bil videti zelo samozavesten, ga je poprosil za natančnejše podatke.

»Za zdaj nam izvolite povedati toliko, kolikor se vam zdi neogibno potreba, gospod generalni ravnatelj,« je rekel, da bi ga pomiril. »Naše poslovanje bo šlo samo do tiste meje, ki nam jo sami naznačite. Mi delamo v korist svojih naročnikov, ne pa tako kakor policija, ki mora zasledovati vsako reč do popolne razjasnitve.«

Milanu Črnetu je odleglo. Njegova želja je bila, da se dožene enakost podpisa na izjavi s podpisom Krištofa Vilharja.

Mladi plavolasec si je napravil nekaj stenografskih zapomb.

»In kje naj vas iščem, gospod generalni ravnatelj? V hotelu? Ali ostanete še toliko časa tu?«

»Izprva sem imel namen, da bi se drevi odpeljal. Vaše delo najbrže ne bo tako hitro opravljeno.«

»Do drevi bo ta zadeva popolnoma izvršena,« je smehljaje se zatrdil mladi človek.

Ko je plačal pri blagajni detektivske pisarne predjem, je Milan Črne odšel. Detektiv mu je poprej še svetoval, naj nečakinji za zdaj ničesar ne omeni. Človek nikoli ne ve, kako utegne tak dogodek vplivati na žensko. Prehitra poučitev bi mogla izpodbiti vse ukrepe, če bi miss Black iz zgolj čuvstvenih razlogov poizkusila ščititi tistega Krištofa Vilharja.

Milan Črne je mislil, da bo svoje trenutno razpoloženje najhitreje premagal, če se strmoglavi v delo. S tem namenom je odšel iz detektivske pisarne.

*

Uro po tem razgovoru je pozvonil pri gospe Vujadinovićevi plavolas mlad človek in povedal, da bi rad govoril z gospodom Vilharjem.

Gospodinja je odgovorila, da Krištofa Vilharja ni doma.

»Škoda, prinesel sem mu naročilo za neko delo. Ali bi mu mogel v njegovi sobi napisati pet vrstic?«

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (5)

Potnik
ki že potuje v kakšni stroki po gostilnah in delikatesah, lahko dobi prodajo dobro idočih slaščic. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36992-5

Potnik
dobro vpeljan pri trgovcih, ki potuje s svojim avtomobilom, sprejme zastopstvo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Upeljan«. 37005-5

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (8)

Potujem po Srbiji
s perilom, ter prevzamem še zastopstvo sličnega predmeta proti proviziji. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »1. oktober«. 36891-3

Denar sigurno naložen
pri rentabilnem podjetju. Osebe s 40—60.000 Din gotovine se sprejmejo v stalno službo. — Vložek proti zadostnemu jamstvu. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Plača in obrestovanje«. 36892-3

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Boljšo gospodično
vešča perfektno nemščine, išče boljši pension za serviranje. Lahko tudi začetnica. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36845-1

Mojstra za bonbone
samostojnega delujočega sprejmem. Kuhanje na »Kankeli«. Nastopi lahko takoj. — Plevna, tvornica bonbona. Novi Sad. 36734-1

Kroj. pomočnika
za damske plašče, samostojnega, ali za v roke, sprejmem takoj na Glincah — Tržaška cesta 15, dvorišče. 36962-1

Uradniško vdovo
zaupno, zdravo, preprosto, nekaj izobraženo, samo ali z enim večjim otrokom, kateremu je osnovni in srednješolski obisk mogoč, iščem, da bi kuhala za mene in sebe, pomagala pri gospodinjstvu in na vrtu, ter bila tudi v posvetovanje zmožna. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 36924-1

Prodajalko
za pomoč v drogeriji, iščem — Prednost ima izvežbana moč, predvsem specijalistka za kozmetiko in parfumerijo. Znanje nemščine obvezno. Pismene ponudbe s sliko in znamkami za vrnitev iste, je poslati na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Simpatična«. 36949-1

Gospodična
dobra računarica, perfektna v slov. in nemški korespondenci, event. tudi v italijanščini, dobi namestitev v večjem kraju na deželi ob železnici. — Ponudbe z navedbo zahtevkov poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Nastopim takoj«. 36922-1

Gospodično
sprejmem k trem otrokom proti celi oskrbi in 200 Din mesečne plače. Ponudbe na oglas. oddelek Jutra pod »Nastop s prvim«. 36967-1

Trg. poslovodjo
mlajšega, z znanjem italijanščine, ki ima 5—10.000 Din, in ki bi lahko dobil proti garanciji do 10.000 Din posojila, iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Zmožen voditi 25«. 36963-1

Za kranjske klobase
iščem specialista, ki ima pravico do samostojne obrti. Ponudbe z zahtevkom plače na naslov: Vlada Kreculović, Beograd, Herceg Stepana 4. 36952-1

Prvovrstne pletilje
sprejme Mela, Erjavčeva 9 36972-1

Raznašalca kruha
ki ima svoje stranke (odjemalce) sprejmem takoj. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36990-1

Brivski pomočnik
dober bubi strižec dobi mesto pri Prešernu v Radovljici. 37011-1

Vajenci ke

Fanta ali deklico
v starosti 14 let, revnih staršev, sprejmem takoj v trgovino. — Dopise na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Poštenost«. 37004-44

Učenko
s predpisano šol. izobrazbo sprejme trgovina Tuck v Prešernovi ulici št. 48. 37016-44

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

V klavirski pouk
sprejme učiteljica z večletno prakso nekaj novih učencev — tudi začetnike. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36618-4

Krojaški tečaji
za privatnice. Oblastveno dovoljeno učilišče — atelje Sarc, Gajeva III. Prikrojevanje oblek. 36907-4

Francoščina
Za večerne ure iščem učiteljico za francosko konverzacijo. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Temeljitost«. 36932-4

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din besede; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Bele pločice
za oblaganje kuhinj, kopalnic in štedilnikov, v prvovrstni kakovosti se dobe najceneje pri »Material« trg. dr. z o. z., Tyrševa c. št. 36. 263-6

Starinsko peč
prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36930-6

Trgovsko opravo
za mešano trgovino, različne stelaže in več pultov ugodno proda skupno ali posamezno tvrdka Peter Šetina, Sevnica. 36921-6

Čebelnjak
12 Žnideršičevih in 9 Krančevih panjev, z orodjem prodam — tudi proti hranilnim knjižicam. Vprašati v brivskem salonu na Tyrševi cesti 31 — Ljubljana. 36978-6

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Učiteljica-abiturijentka
zmožna slov., serbohrvaščine in nemščine, želi mesto vzgojiteljice. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36904-2

Natakarica
išče kjerkoli mesto za takoj. Ponudbe na naslov: J. Polak, Brod — Bohinjska Bistrica. 36933-2

Sobarica
pridna in poštena, perfektna, z dobrimi spričevali, išče mesto za takoj. — J. Langerholc, Medvode št. 9. 36934-2

Službo kletarja
ali kaj sličnega išče mladenič, ki event. pristopi tudi h gostilni. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »10.000 Din.« 36965-2

Pletenje
sprejmem na dom Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 36877-2

Brivski pomočnik
prvorazreden, dober pediker, z znanjem nemščine, madjarščine in hrvaščine, išče mesto s 1. oktobrom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36957-2

Dobra kuharica
vajena vseh bližnih del, z dobrimi spričevali — išče službo čez dan. Breg 2/I. 37014-2

Gostiln. hčerka
želi mesto natakarice v hotelu ali restavraciji, kjer bi se učila tudi kuhati. — Najraje v Mariboru. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 37002-2

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Avtotaksi koncesijo
za Ljubljano, prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36947-10

Tricikelj
dobro ohranjen, takoj kupim. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36993-10

Kolesa

za besedo. Oglasi socijalnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (11)

Kolo
za 400 Din proda Grašek, Masarykova 12. 36969-11

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Smrekove storže
kupim. Nudijo naj se franko vagon nakladalna postaja. Potrebna je navedba nabiralnega kraja. — Saša Stare, Mengeš. 36493-7

Svetiljko
»Hanau Höhensonne« kupim. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Sonce«. 36950-7

Železen štedilnik
kupi Maver, Jegličeva 5/I, Ljubljana. 36980-7

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (35)

Srebrne krone
staro zlato in srebro
kupuje rafinerija dragih kovin v Ljubljani, Ilirska ulica štev. 36 — vhod iz Vidovdanske ceste — pri gostilni Možina. 70

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Dva lokala
s pritiklinami takoj oddam v sredini mesta, primerna za trgovino, pisarno ali delavnico. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36588-19

Brivnico
moderno urejeno za dame in gospode, dobro idočo, brez konkurence, prodam. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Brez konkurence«. 36996-19

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

10.000 Din posojila
išče stalna uradnica. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Nujna sila«. 36982-16

Vloge Jadransko-podunavske banke
kupi St. Praznik, Zagreb, Samostanska 6. 36920-16

Do 300.000 Din posojila
iščem proti bančnim kondicijam za dobo enega leta. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Absolutna varnost«. 36663-16

Hranilne knjižice
kupuje in prodaja
M. Jankole
komand. družba, Ljubljana,
Aleksandrova c. 4/II
(palača »Viktorija«). Telefon 3052. 36921-16

Za vložne knjižice
Mestne hranilnice ljubljanske, katerih polno vrednost priznam, prodam dvonadstropno hišo v Ljubljani, v neposredni bližini kolodvora. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Slučajno ugodna cena«. 36960-16

Naš bančni oddelek
kupuje in prodaja
hranilne knjižice
Strogo solidno poslovanje. — Naš zastopnik: Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. 36986-16

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Kislo zelje
novo, prvovrstno rezano in cele glavice za sarmo, v sodčih, v vsaki množini dobavlja po brezkonkurenčni ceni Gustav Erklavec, Ljubljana, Kodeljevo 10, telefon 25-91. 236-33

Prima kislo zelje
imam v zalogi v sodih od 25, 50 in 100 kg, po najnižjih cenah. L. Oražem, Moste. 36514-33

Vina
prvovrstna kvalitetna — rizling, sauvignon, rulandec, traminec, portugizec, frankovka — dobavlja v večjih in manjših količinah Daruvarska vinogradarska zadruga, Daruvar. 36985-33

Prav dobro vino
po primerni ceni prodaja v vsaki količini Malus Janez, ekonom, Bizeljsko. 36999-33

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

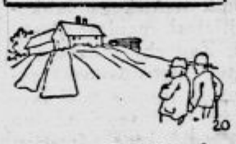

Vilo v Ljubljani
petstanovanjsko, prodam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36914-20

Parcele
poleg kolodvora v Dev. M. v Polju prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 36913-20

Na Bregu pri Celju
prodam enonadstropno hišo s parno pekarno. Kupnina do polovice lahko tudi v hranilnih knjižicah, ostalo v gotovini, po želji hipoteka. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 36535-20

Gostilna in trgovina
na prometni točki pri Mariboru naprodaj z majhnim posestvom in vsem inventarjem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Potrebno samo 30.000 Din« 36927-20

Parcelo 1400 m² tik Maribora
primerno za industr. stavbišče, vrtnarijo itd., prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 37003-20

2 krasni parceli
naprodaj pod Rožnikom — cesta X. Naslov, velikost in ceno pove ogl. oddelek »Jutra«. 36946-20

Parcele
tik tramvaja poceni, tudi za knjižice proda Realitetna pisarna Grašek, Masarykova 12. 36970-20

Stavbne parcele
v poljubni velikosti, v lepi solnčni legi, pod ugodnimi pogoji proda Andrej Kregar, Vižmarje. 36984-20

Dijaške sobe

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (22)

Dijaka (injo)
(nižješolca) v fino oskrbo z vzornim nadzorstvom sprejme v komfortno stanovanje s klavirjem skrbna rodbina poleg dramskega gledališča. Pomoč pri študiju. Naslov pove oglasni odd. »Jutra«. 36723-22

Dijaka
sprejmem na stanovanje — eventuelno tudi na hrano. Električna razsvetljava in zračna soba. Grudnovo nabrežje 13. 36942-22

2 boljša akademika
sprejmem poleg »Evrope« v vso oskrbo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36931-22

Dva akademika
sprejmem bližu tehnike in univerze po zmerni ceni v vso oskrbo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36926-22

Opremljeno sobo
z vso oskrbo oddam dvema dijakoma blizu tehn. šole — Verstovškova ulica št. 25. 36988-22

Dijaka
sprejmem po nizki ceni na stanovanje v veliko zračno sobo na Miklošičevi c. 6/II leve stopnjice, desno. 37008-22

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Gospodična
išče suho sobo in kuhinjo v centru mesta. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Primerna cena«. 36925-21/a

Stanovanje
dvo- ali trisobno, solnčno, event. s kopalnico, išče solidna stalna stranka. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Najraje Podrožnik«. 36971-21/a

Dvosob. stanovanje
s kuhinjo, v centru mesta iščeta s 1. oktobrom zakonca brez otrok. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Brez otrok«. 37006-21/a

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

2 stanovanji
komfortni, petsobno in dvosobno, takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36912-21

Dvosob. stanovanje
novo, lepo, z električno, parketom in plinom oddam takoj boljši stranki brez otrok. Cesta v Rožno dolino 9. 36860-21

Enosob. stanovanje
oddam takoj v Linhartovi ulici št. 14. 36965-21

Dvosob. stanovanje
s pritiklinami oddam pod Rožnikom, cesta XII št. 11 37007-21

Stanovanje
3 sob itd., uporabljivo tudi za pisarno, event. takoj oddam v Dalmatinovi ulici Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36951-21

Dvosob. stanovanje
s pritiklinami oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36961-21

Stanovanje
sobe in kubinje oddam na Kosovem polju štev. 157. 37995-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in kabinetom takoj oddam za 750 Din v Podmilščakovi ulici št. 14/I 36994-21

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Opremljeno sobo
veliko, mirno in čisto, s posebnim vhodom in elektriko, le par sto korakov oddaljeno od Zvezde, oddam stalnemu boljšemu gospodu s 1. oktobrom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36890-23

Sobo
veliko, lepo, svetlo, separirano, s stekleno verando za 325 Din; drugo srednje-veliko za 275 Din oddam opremljeno ali prazno. Souporabo kopalnice. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 36858-23

Sobo
s posebnim vhodom, parketom, elektriko in souporabo kopalnice oddam zraven nebotičnika. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36938-23

Zračno sobico
z elektriko in souporabo kopalnice poceni oddam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 36939-23

2 gospoda ali gdč.
sprejme boljša rodbina v lepo sobo, s fino domačo hrano, po nizki ceni. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36945-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, parketom in elektriko oddam boljšemu, mirnemu in solidnemu gospodu na Sv. Petra cesti štev. 40/I. 36948-23

Sobo
lepo opremljeno, s strogo separiranim vhodom, oddam 2 gospodoma, v centru — na željo tudi s hrano. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 37943-23

Separirano sobo
lepo, na željo s klavirjem oddam v vili pod Rožnikom — Večna pot št. 14. Telefon v hiši. 36941-23

Lepo sobo
prazno ali opremljeno, s souporabo kopalnice, ev. tudi klavirja, in vso, res dobro oskrbo oddam naproti sv. Krištofa. Pozve se: Bežigrad 3, podpritličje 36968-23

Gospodično
kot sostanovalko sprejmem z vso oskrbo. — Istotam sprejmem na domačo hrano
abonente
Stari trg štev. 28/III, levo 36958-23

Na Taboru
št. 6/I desno, oddam opremljeno sobo s posebnim vhodom. 36959-23

Opremljeno sobico
oddam preprostemu gospodu ali gospodični za 130 Din mesečno. Sprejmem pa
sostanovalca
za 80 Din mesečno. — Cegnarjeva 4, dvorišče — blizu bolnice. 36955-23

Opremljeno sobo
oddam s 1. oktobrom v Ilirski ulici štev. 29/I. 36983-23

Gospod
boljši uradnik, ki želi elegantno, strogo separirano in mirno sobo, v vili blizu banovine, po nizki ceni, naj se javi na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Sporazum«. 36954-23

Sobo
oddam 2 boljšima gospodoma s hrano ali brez. — Istotam pa tudi sprejmem
sostanovalca
Židovska ulica štev. 6. 36964-23

Elegantno sobo
čisto, mirno in separirano, s kopalnico, v centru mesta oddam gospodu. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36966-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, parketom in elektriko, oddam za 225 Din mesečno. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36981-23

Sostanovalca
sprejmem v čisto sobo — event. dijaka, ki bi poučeval 2 srednješolki. — Janševa ulica štev. 15. 36977-23

Kot sostanovalko
sprejmem gospodično, ev. z vso oskrbo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36979-23

Gospodoma
takoj oddam 2 opremljeni sobi z vhodom s stopnjic, s predsobo in kopalnico, v centru mesta. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36976-23

Sobico
s posebnim vhodom, oddam po nizki ceni z dobro hrano in vso oskrbo v bližini univerze. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 36989-23

Opremljen kabinet
poceni oddam v Pražakovi ulici št. 10/III — desno. 37009-23

Sobo
lepo opremljeno oddam po zmerni ceni v Sv. Florijana ulici 11. 37010-23

Lepo sobo
oddam. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 37012-23

Separirano sobo
v strogem centru mesta oddam 2 osebama. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 37013-23

Sobo
s hrano ali brez takoj oddam v centru mesta. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Aleksandrova«. 36997-23

Stroji

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Plinski stroj
za pogon, od 3—4 konjskih sil, kupim. — Ponudbe na podružnico »Jutra« v Novem mestu pod »Gasgenerator«. 36929-29

Mizarski stroj
kombiniran in dobro ohranjen kupim. — Ponudbe s točnim opisom in označbo cene je poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Kombiniran stroj«. 36928-29

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Mirna gospodična
išče čedno in zračno, majhno sobico. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Lahko tudi sostanovalka«. 36998-23/a

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

Karakter
Dvignite pismo. Se morite. Nekriv. 36953-24

Ženitve

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (25)

Vdovec
50 let star, v dobri poziciji, s pravico do pokojnine in majhnim premoženjem, išče znanja s starejšo dostojno osebo, v svrho ženitve. Dopise po možnosti v nemščini. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. Za odgovor priložite znamko. 36937-25

Gospod
išče simpatično kuharico, ki ima do 30.000 Din gotovine. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Jesen«. 37015-25

Obrt

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (30)

Moderniziranje damskih klobukov
po najnovejših modelih. — Preoblikovanje 25 Din. Salon »La femme Chic«, Selenburgova 6, I. nadstropje 36987-30

Informacije

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Naznanjam
da nisem plačnik dolgov, ki bi jih napravila moja žena Terezija. B. Bogovac, Ljubljana, Gledališka ulica 12. 36944-31

Izgubljeno

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (26)

Ključke
zvezane v vogal robca, sem izgubila od Grablovičeve ulice do Starega trga — Pošten najditelj naj jih proti nagradi odda v trgovini Mikuš, Mestni trg. 36936-26

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Pravkar so nam dospeli gomolji

hijacint, tulipanov, narcis, krokusov, anemon in irisov ter jih nudimo najceneje

SEVER & Komp., Ljubljana 10284

Suhe gobe kupuje Sever & Ko Ljubljana Gosposvetska c. 5

ZIMSKA JABOLKA
prodaja
po ugodnih cenah
GOSPODARSKA ZVEZA
LJUBLJANA
10344

VSAK GOSTILNIČAR IN RESTAVRATER
postrezi s pristnim
BERMET-VINOM
Dobi ga že v sodčkih od 50 l naprej pri
MARINKOV, SREMSKI KARLOVCI
Najizvrstnejše zdravilno vino z Fruške gore

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Mestni pogrebni zavod — Občina Ljubljana

V 76. letu starosti je prenehalo utripati v neprestani skrbi za usodo svojcev razboleno srce najine mame, oziroma stare mame in tašče, gospe

Marije Ozimič

roj. Bončar

Pogreb bo v sredo, dne 27. t. m., ob 16. uri iz zavetišča sv. Jožefa, Vidovdanska cesta št. 9, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v četrtek, dne 28. t. m., ob ½8. uri v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 26. septembra 1933.

10353 **Leon Ozimič in Lizi Gogala.**

G. Th. Rotman:

Nove prigode gospoda Kozamurnika

85.

S samozavestnim glasom je gospod Kozamurnik terjal odškodnino, a kmet ga je zavrnil z besedami, ki niso bile baš spodobne nasproti takemu gospodu. »V uho me pišite!« je dejal. »Saj vas nisem vabil na travnik. Figo mi je mar vašega motornega kolesa!«

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.